

Agenda Algemeen Bestuur

Datum	14-12-2023
Tijd	9:30 - 10:55
Locatie	Boardroom 13.25 Airborne Tower
Voorzitter	Joa Maouche
Afwezig	De heer B. Kagei

1 9:30 **OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA**

2 9:35 **VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING**

3 9:40 **LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN**

4 **ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING**

9:45 **4.1 Dashboard ODRA + Managementletter 2023**

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van:

- Het dashboard met de stand van zaken van de reguliere bedrijfsvoering en de prognose voor de exploitatie 2023;*
- Het verslag van onze accountant over de interim-controle 2023, en ODRA's reactie hierop;*
- Input te geven aan ODRA voor sturing in de laatste maand 2023.*

10:00 **4.2 Laatste stand van zaken Omgevingswet**

Mondelinge toelichting door mw. Van Miltenburg (projectleider Omgevingswet).

5 **ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING**

10:20 **5.1 Financiële kaders 2025**

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- 1. Oordeel te vormen over de financiële kaders 2025 en deze als richtinggevend te beschouwen voor de begroting 2025.*
- 2. Het uurtarief à € 104,-- vast te stellen;*
- 3. De kadernota 2025 ter informatie toe te zenden aan de raden en staten van de partners.*

10:35 **5.2 Vaststellen financiële verordeningen**

Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd om:

- In te stemmen met inhoud van de vier verordeningen / protocollen en statuut.*

6 **ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING**

10:40 **6.1 Vaststellen begrotingswijziging 2023**

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de zienswijzen van de partners;*
- Op basis hiervan: in te stemmen met het voorstel van ODRA om de gewijzigde begroting voor 2023 definitief vast te stellen;*
- Akkoord te gaan met de reactie van ODRA op de ingediende zienswijzen begrotingswijziging 2023 ODRA, opdat deze met de raden en Staten kan worden gecommuniceerd.*

7 10:45 **MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG**

8 **SLUITING**

Notulen Algemeen Bestuur

Datum	26-10-2023
Tijd	9:30 - 11:30
Locatie	Eusebiusbuitensingel 75, 13 etage, Arnhem, Boardroom 13.25 Airborne Tower
Voorzitter	Dirk Vreugdenhil (vice voorzitter)
Aanwezig	Gemeente Arnhem De heer M. van der Wel Provincie Gelderland De heer D. Vreugdenhil Gemeente Doesburg Mevrouw B. van Veldhuizen Gemeente Lingewaard De heer M. van den Bos Gemeente Rheden De heer P. Hofman Gemeente Rozendaal De heer S. Warmerdam Gemeente Overbetuwe De heer R. van den Dam Gemeente Zevenaar De heer B. Kagei ODRA De heer R.M. Vlaander (secretaris) ODRA Mevrouw A. Prent (Manager Uitvoering) ODRA De heer F. Mossink (Controller) ODRA Mevrouw S. Lammers (notulist)
Afwezig	Gemeente Duiven Mevrouw Van Dam Gemeente Renkum De heer J. Maouche (voorzitter)

1 **OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA**

Notulen:

De voorzitter opent de vergadering om 9:31 uur. Mevrouw Van Veldhuizen sluit via Teams digitaal aan.

1.1 **Vaststellen van de agenda**

Notulen:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 **VASTSTELLEN notulen vorige vergadering**

Vaststellen van de notulen en besluitenlijst d.d. 6 september 2023

Notulen:

De notulen en besluitenlijst van de vergadering van 6 september jl. worden ongewijzigd vastgesteld.

VASTSTELLEN van het bestuurlijke vergaderschema 2024

Notulen:

Het bestuurlijk vergaderschema 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld

3 **LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN**

3.1 **Overzicht lijst van ingekomen stukken**

Notulen:

De stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

4 **ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING**

4.1 **Dashbord ODRA t/m september 2023**

Het bestuur van ODRA wordt gevraagd kennis te nemen van:

- Het dashboard met de stand van zaken van de reguliere bedrijfsvoering;
- en de prognose voor de exploitatie t.o.v. het voorstel voor de gewijzigde begroting.

Notulen:

Dhr. Vlaender licht toe dat ODRA een financieel tekort van circa € 300.000 prognosticeert. De marges van deze prognose zijn nog relatief groot. Die variëren van € 200.000 tot € 300.000 in de plus of min.

De werkpakketten met de partners geven t/m september een realisatie van 68%. De evenredige seizoennorm is 75%. Dit beeld, een achterstand van 7%, zagen we ook voorgaande jaren. Deels heeft dit te maken met verlaagde productiviteit in de zomer, en het nog niet verwerkt hebben van alle afgeronde producten in de systemen.

Ziekteverzuimpercentage ontwikkelt zich nog steeds positief, is structureel veel lager.

Dhr. Kagei geeft aan dat ODRA deze keer de stukken te laat aan de bestuursleden heeft verstrekt. Op deze manier is er geen gelegenheid meer om de stukken ambtelijk voor te bespreken. Verder geeft de heer Kagei aan dat hij op dit moment het dashboard niet zorgelijk vindt en de bekende trend herkent.

Dhr. Warmerdam is het eens met dhr. Kagei maar vraagt zich wel af waarom de prognose, ondanks de bandbreedte, in de min in plaats van in de plus is uitgekomen. Dhr. Sluiter is het ook eens met de heren Kagei en Warmerdam. Door late aanlevering van deze stukken is ambtelijk overleg vooraf niet meer mogelijk geweest. Dhr. Sluiter is optimistisch en verwacht dat er in het laatste kwartaal een positief herstel zal optreden. Hij moedigt ODRA hiertoe aan. Verder vraagt hij of de actuele begroting al is verwerkt in deze stukken. Dhr. Mossink geeft aan dat ondanks dat de Raden nog hun zienswijzen moeten uitbrengen, en het AB de begroting definitief moet goedkeuren, dit inderdaad gebeurd is om beter zicht te krijgen. Inmiddels is een aantal positieve zienswijzen ontvangen.

Dhr. Vlaender geeft nogmaals aan dat de prognose is gemaakt op de huidige feiten en controles die nu in de systemen bekend zijn en nog niet alle producten zijn verwerkt. Verder biedt dhr. Vlaender zijn excuses aan voor het te laat verstrekken van deze stukken ter voorbereiding van de huidige vergadering. Dhr. Mossink legt nog uit dat de drie ton marge bovenop de geprognosticeerde drie ton negatief saldo een "worse-case scenario" is, namelijk als alles tegen zit in de laatste maanden.

4.2 Meerjarenprogramma ODRA

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van en een eerste reactie te geven op de inhoud van het concept-MJP: sluiten prioritaire thema's en onderwerpen goed aan op de beleidsopgaven van gemeenten en provincie, worden er nog onderwerpen gemist, welke verdere aanpassingen in het programma zijn gewenst?

Notulen:

Dhr. Vlaender legt ter introductie uit dat ODRA drie jaar geleden is gestart met "Rijker verantwoord". Bedoeling hiervan is dat het MJP een belangrijke schakelfunctie krijgt tussen beleid en uitvoering; een goede aansluiting van het MJP op de beleidsopgaven van gemeenten en provincie is daarbij cruciaal.

In voorliggend conceptprogramma wordt de meerjarige inzet van ODRA meer inhoudelijk en effectgericht beschreven. Daarbij is aansluiting gezocht bij de beleidsprogramma's van gemeenten en provincie. De vraag die voorligt is of gemeenten en provincie de thema's en prioriteiten in het MJP herkennen en of ze zich kunnen vinden in de geschetste inhoudelijke koers. Mw. Prent geeft ter aanvulling nog aan dat het programma voor 2025 in twee rondes zal worden voorbereid, t.w. de oordeelsvormende ronde en vervolgens zal het programma in december worden vastgesteld. Mw. Van Veldhuizen geeft aan positief te zijn over het MJP en vindt het een ambitieus plan. Dhr. Hofman legt uit dat hij content is met het plan, vindt het goed gecommuniceerd en ziet het als een meerwaarde voor de Omgevingsdienst. Ook benoemt hij dat het van groot belang is om goed te kijken naar de belangen van zowel de gemeenten als de omgevingsdiensten, wie doet wat en onbalans in capaciteit en kennis en kunde van alle partijen mag niet tot ongemak leiden. De verhoudingen tussen gemeenten en OD's zouden in een thema in het verlengde hiervan besproken moeten worden. Dhr. Van den Bos is minder enthousiast over het MJP. Het plan acht hij ambitieus maar hij mist de verbinding van waar we vandaan komen, waar we nu staan en waar we naartoe gaan in het proces. Dhr. Van den Bos mist verdere context in het plan. Hij benoemt o.a. het voorbeeld als de omschrijving "zeer intensief betrokken" en geeft verder aan dat de context vooral veel "zendingsarbeid" is. Dhr. Van der Wel geeft aan dat hij het van belang vindt dat de raden en

partners goede instructies en informatie ontvangen waarmee men vooruit kan kijken. Op dit moment is het erg lastig om de raad goed te informeren en de raad goedkeuring te moeten vragen over de financiële consequenties. Dhr. Sluiter vindt het MJP een waardevol en interessant stuk. Hij vraagt of het klopt dat ODRA zich doorontwikkelt van uitvoerder naar beleidsondersteuner net als bij de intergemeentelijke samenwerking binnen de Liemers in de Regionale Sociale Dienst (RSD). Een natuurlijke doorontwikkeling waarbij beleidsondersteuners, expertise en vakmanschap worden gedeeld in de gemeente. Dhr. Sluiter vraagt wat de vervolgpprocedure is. Op dit moment acht de heer Sluiter het MJP nog niet rijp voor de raden. Dat zal nog teveel vragen oproepen. Er dient eerst een goede afstemming aan de voorkant plaats te vinden. Dhr. Warmerdam vindt het MJP zeer nuttig. Wel dienen er nog veel handen en voeten aan gegeven te worden. Ook hij vindt het MJP nog niet rijp voor de raden. Dhr. Warmerdam refereert naar de RVO waarbij beleidsinteractie leidt tot beleid maken om beleid te realiseren. Dhr. Kagei geeft aan het MJP een mooi stuk te vinden met als aandachtspunt dat er verschil is tussen gemeenten als het gaat om de ingebrachte taken en dat daar rekening mee moet worden gehouden in de prioriteitstelling. En verder goed aandacht te hebben voor de financiële implicaties, met name vanaf 2026. Dit vraagt om goede monitoring/evaluatie. Dhr. Van den Dam begrijpt het trotse gevoel bij dhr. Vlaender op het MJP. Toch bekijkt dhr. Van den Dam het stuk óók door de bril van de raadsleden en begrijpt ook de scherpe opmerkingen van de heer Van den Bos. Het MJP kan overkomen als een ambitie zonder geld, een soort GR waarbij men geen vrijwillige keuze heeft. Ook hij vindt het MJP niet rijp voor de raden. De raden moeten goed worden meegenomen in de rolontwikkeling van ODRA. Dhr. Vreugdenhil geeft aan dat de discussie vooral plaatsvindt bij de bespreking van de jaarverslagen. Voor een fundamentele discussie over dit onderwerp is op dat moment vaak geen ruimte. Hij is voorstander van een dergelijke gedachtewisseling in de Staten. Hen goed meenemen in waar we naartoe willen. Dhr. Van der Wel bevestigt dit als oud Statenlid. Dhr. Vlaender geeft aan alle opmerkingen te begrijpen en ziet dit als onlosmakelijke gevolg van dit traject. Hij vraagt het bestuur de discussie herover niet uit de weg te gaan en meer tijd te nemen om het proces handen en voeten te geven en goed te doorlopen. Dhr. Vlaender laat weten dat ODRA inmiddels is gestart met het laten aanhaken van de raden. Dhr. Van den Bos geeft aan dat de communicatie naar de raden beter kan. Waar komen we vandaan er waar gaan we naartoe? Dhr. Hofman geeft aan dat we als bestuurders ook zelf een rol hebben in het meenemen van de raden. Dhr. Vlaender geeft aan dat hij begrijpt dat de complexiteit enorm groot is. De voorzitter besluit dat dit onderwerp volgende keer terug komt op de agenda met extra aandacht voor:

- Rolontwikkeling omgevingsdienst en communicatie naar de Raden en Staten
- Accenten in de uitvoering verbinden met de kerntaken van ODRA
- Financiële onderbouwing
- Inhoudelijke verbinding zoeken bij de gemeenten en zicht krijgen op de inspanningen (capaciteit) die gemeenten moeten leveren om de ambities te helpen invullen.
- Verdere procesgang.

Overall kan geconcludeerd worden dat er meer de nadruk wordt gelegd op het "going concern" en een goede uitvoering van de basistaken.

4.3

10:15

Verkenning intensieve samenwerking ODRA/ODRN

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- kennis te nemen van beide rapporten en te besluiten in gesprek te gaan met het algemeen bestuur van ODRN over eventuele vervolgstappen.

Notulen:

Dhr. Vlaender geeft aan dat hij en de heer Maouche het rapport van de verkenning met alle bestuursleden heeft voor besproken. Doel hiervan is het rapport definitief te maken en polsen of er bij het ODRA bestuur "voeling" is voor koffiedrinken met het bestuur van ODRN. Verder geeft de heer Vlaender de algemene lijn die naar voren is gekomen onder de bestuurders aan. Inhoudelijk is robuustheid begrijpelijk, ODRA zonder ODRN is ook een scenario, geen stijging van het huidige tarief, ODRA-dienstverlenings- en bedrijfscultuur moet behouden blijven (verschillen ODRA/ODRN groot). Dhr. Vreugdenhil geeft aan dat de Provincie nog niet zo ver is. Het voorstel om kennis te maken wordt echter wel omarmd. Ook mw. Van Veldhuizen kan zich vinden in de vervolgstap om met beide besturen kennis te maken. Zij

geeft aan wie A zegt, moet ook B zeggen. Verder vraagt mw. Van Veldhuizen wat de Provincie dan nodig heeft om wel zover te zijn. Dhr. Vreugdenhil geeft aan dat er een strategisch beraad in het college is gehouden. Daar ziet men de urgentie, de afweging ligt echter breder en complexer om keuzes te maken. Hij kan hieraan geen tijdsindicatie verbinden. Dhr. Hofman geeft zijn complimenten voor de deelgesprekken. Op dit moment is er een stip op de horizon maar waak ervoor om voor de troepen uit te gaan lopen. Kennismaking is akkoord, maar niets overhaasten. Verder geeft de heer Hofman aan het dilemma en de positie van de Provincie te begrijpen. Het Gelders Stelsel verlaten, acute problemen die zich daarmee aandienen, mogelijkheden om binnen GS samen robuust te zijn en individuele mogelijkheden tot robuustheid. Dhr. Vreugdenhil geeft aan dhr. Hofman gehoord te hebben. Dhr. Van den Bos geeft aan dat kennismaken geen vrijblijvendheid is in het kader van samenwerking binnen de Groene Metropool. Er zijn volgens hem twee principes aan de orde: 1. Gelders Stelsel en zijn forse kwetsbaarheden en 2. Maak een keuze als bestuur, anders wordt er voor je gekozen. Dhr. Vlaander geeft aan dat het Gelders Stelsel niet onder de druk uit zal komen als er geen onderlinge verbindingen worden gemaakt. Dhr. Van den Dam adviseert transparant te zijn over het doel van de kennismaking. Dhr. Vreugdenhil geeft aan dat iedereen urgentie maar ook bedreigingen voelt. Dhr. Van der Wel geeft aan dat een fusie niet het einddoel hoeft te zijn maar een mogelijke optie. Dhr. Sluiter geeft aan dat een "bestuurlijke" fusie in eerste instantie ook een optie is. Cultuurverschillen los je niet zo maar op. Het Gelders Stelsel is geen doel op zich, maar een middel om robuustheid te waarborgen. De directeur ODRA zal contact leggen met de ODRN om te onderzoeken of beide besturen openstaan tot een informele bestuurlijke kennismaking.

5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

5.1 Agressie en geweld

Vaststellen van de voorgestelde beleidsinstructie inclusief de volgende (ten opzichte van het oude beleid nieuwe) voorstellen:

- Naar aanleiding van een incident wordt ook een bestuurlijke brief verstuurd vanuit de gemeente waar zich het incident heeft voorgedaan.
- Vooruitlopend op de actualisatie van de RI&E krijgen de medewerkers nog dit jaar een training omgaan met agressie.
- We zoeken bij incidenten de pers.

Notulen:

Dhr. Vlaander vertelt over de aanleiding van dit onderwerp. Net als elders in de samenleving, krijgt ook ODRA in toenemende mate te maken met problematisch gedrag van burgers en ondernemers (agressief gedrag, bedreigingen en zelfs (poging tot) geweld). Vanuit het management vinden we het van groot belang dat medewerkers hierop zijn voorbereid en als het gebeurt, dat zij goed worden opgevangen en begeleid én dat we ook ten alle tijden zorgen voor opvolging. Naar aanleiding van deze treurige tendens heeft ODRA haar beleid opnieuw onder de loep genomen en geactualiseerd. Dhr. Van de Bos geeft aan dat dit ook binnen zijn gemeente aan de orde is. Hij geeft aan dat er beter terughoudend omgegaan kan worden met het zoeken van de pers. Dhr. Kagei geeft aan het een prima stuk te vinden en benadrukt de brief door de burgemeesters uit te laten doen. Dhr. Hofman is het hiermee eens. Daarmee wordt benadrukt dat het om functionarissen in dienst van de overheid gaat en niet alleen om toezichthouders van de omgevingsdienst. Zelfs afvalophalers worden met geweld geconfronteerd. Onderlinge samenwerking van burgemeesters, training, signalering en de-escaleren kunnen geweld voorkomen. Dhr. Sluiter is het hiermee eens. Dhr. Vreugdenhil geeft aan dat het belangrijk is om alles in het belang van de medewerkers te doen. De pers zoeken kan de medewerker juist ook in de gevarezone plaatsen. Dhr. Van der Wel hecht eraan om de politie en burgemeesters hierin een rol te geven om daarmee ook een signaal naar het OM af te geven. Dhr. Vlaander sluit dit onderwerp af met: Brief via de burgemeester, pers, nee, tenzij..

5.2 Vaststellen gewijzigde gemeenschappelijke regeling ODRA

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling ODRA en deze voor te leggen ter zienswijze aan de Raden en Staten.

Notulen:

De heer Vlaander legt uit dat ODRA een ambtelijke en bestuurlijke verkenning gedaan heeft naar de keuzemogelijkheden die de wetswijziging biedt. In deze verkenning is besproken waar vanuit de partners behoefte aan is en wat de haalbaarheid is voor de bedrijfsorganisatie ODRA. In de afwegingsfase zijn concrete voorkeuren naar voren gekomen die als basis hebben gediend voor het gesprek met de raden en staten. Voor het gesprek met de raden en staten is samengewerkt in de regio Gelderland Midden. Na de Provinciale Statenverkiezing is ODRA aanwezig geweest bij een Statenvergadering voor het gesprek over de wijzigingen. In deze vergadering heeft ODRA de voorkeuren van haar raadsleden besproken met de staten en ook werd vanuit het perspectief van de staten gekeken naar de verschillen met ODRN. ODRA heeft samen met een juridische afvaardiging van gemeenten en Provincie Gelderland de juridische vertaalslag gemaakt van de voorkeuren van de Gemeenteraden en Provinciale Staten naar de bepalingen in de regeling. Bij deze vertaalslag is goed gekeken hoe de voorkeuren verwerkt konden worden in de regeling met inachtneming van de wet.

Dhr. Kagei geeft aan dat zijn gemeenteraad er principieel instaat v.w.b. het weerstandsvermogen. De raad zal naar verwachting een zienswijze indienen. Dhr. Van den Dam geeft aan dat in artikel 38 lid 2 vermeld staat dat er gepubliceerd mag worden in gemeentebladen en dat men zelf bevoegd is om te publiceren. De raad van Overbetuwe verzoekt om een kaderbrief voorafgaand aan de begroting. Er komt een zienswijze van de gemeente Overbetuwe.

5.3 Stemverhoudingen 2024

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- in te stemmen met de stemverhoudingen met ingang van 1 januari 2024 voor het jaar 2024.

Notulen:

Het bestuur heeft unaniem ingestemd met de stemverhoudingen 2024.

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

Er zijn geen hamerstukken.

7 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

Notulen:

Dhr. Hofman geeft aan dat hij graag van dhr. Vlaander een memo ontvangt over de inzamelproblematiek van lachgascilinders. Dhr. Vlaander zal uitzoeken welke rol hiervoor bij ODRA neergelegd kan worden en zal een memo opstellen.

Dhr. Kagei vraagt hoe om te gaan met beleidsvrijheid i.h.k.v. milieubeleid. Hoe te verhouden tot regionaal beleid. Dhr. Vlaander legt uit dat de basisnormen voor iedereen hetzelfde zijn en de uitvoering moet uniform zijn. Mw. Prent geeft als aanvulling aan dat er wordt gestreefd naar regionaal afgestemd beleid doch dat de gemeente als bevoegd gezag uiteindelijk gaat over het wel of niet onverkort overnemen van de regionaal afgestemde beleidsvoorstellen. Daarbij is wel van belang om te realiseren dat er geen waterbedeffecten of concurrentie gaat ontstaan rondom milieunormen.

8 SLUITING

Notulen:

De voorzitter dankt ieder voor de aanwezigheid en sluit de vergadering om 10:54 uur.

Actielijst 2023 Algemeen Bestuur ODRA				
Nummer	Actie	Houder	Streefdatum	Status
221020.05	Extra bestuurlijke sessie organiseren mbt Van Aartsen	Agnes / Maarten L.	22 juni 2023	Afgerond
230309.01	Verkenning scenario's toekomst ODRA	Ruben	Q2 2023	Afgerond
230413.01	Het algemeen bestuur besluit een evaluatie van de vermogenspositie ODRA op te starten	Fred	Q2 2023	Geannuleerd

Besluitenlijst 2023 Algemeen Bestuur ODRA	
Nummer	Besluit
230309.01	Het bestuur stemt in met het projectvoorstel warme overdracht bodemtaken.
230413.01	Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening 2022 vast en besluit het batige saldo in een bestemmingsreserve "evaluatie weerstandsvermogen ODRA" toe te voegen, met een uitleg aan de raden waarbij expliciet het kleine bedrag benoemd wordt.
230413.02	Het algemeen bestuur gaat akkoord met de begroting 2024 en besluit de begroting 2024 aan te bieden aan de raden en staten met het verzoek om hierop zienswijzen in te dienen.
230906.01	Het algemeen bestuur besluit akkoord te gaan met het voorstel voor de gewijzigde begroting 2023; <ul style="list-style-type: none"> • Besluit deze aan te bieden aan de Raden en Staten met verzoek hun zienswijzen hierop in te dienen; • Dit vóór 30 november 2023 te doen, opdat nog dit jaar, in de algemeen bestuursvergadering van 14 december 2023 de begrotingswijzigingen definitief kunnen worden vastgesteld.
230906.02	Het algemeen bestuur heeft kennis genomen van de zienswijzen van de partners; <ul style="list-style-type: none"> • Op basis hiervan: besluit het bestuur om de begroting voor 2024 definitief vast te stellen; • besluit in te stemmen met het nieuwe voorstel van ODRA om het batig saldo van 2022 te bestemmen als volgt: € 29.800 aan de algemene reserve (tot plafond van € 0,5 miljoen) en € 23.400 terug te storten aan de deelnemers cf de verdeelsleutel in de GR. • stemt in met de reactie van ODRA op de ingediende zienswijzen begroting 2024 ODRA, opdat deze met de raden en Staten kan worden gecommuniceerd.
230906.03	Het bestuur besluit dat de toetsing van ODRA op de robuustheidscriteria kan worden verstuurd aan het ministerie I&W.
231026.01	Het bestuur besluit een kop koffie te drinken met het algemeen bestuur van ODRN.
231026.02	Het bestuur besluit de voorgestelde beleidsinstructie Agressie in het veld vast te stellen en stemt in met het verzenden van een bestuurlijke brief vanuit de betreffende gemeente naar aanleiding van een incident.
231026.03	Het bestuur besluit in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling ODRA en deze voor te leggen ter zienswijze aan de Raden en Staten.
231026.04	Het bestuur besluit in te stemmen met de stemverhoudingen met ingang van 1 januari 2024 voor het jaar 2024.

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 december 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

de heer J. Maouche

de heer R.M. Vlaander

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Bestuurskern

Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

E.A.C. van Poelgeest
Beleidsmedewerker

M +31(0)6-15456619
emmie.van.poelgeest@minien.w.nl

Kenmerk

IENW/BSK-2023/338645

Datum 16 november 2023
Betreft Brief aan alle omgevingsdiensten over het doel van de
robuustheidscriteria

Geacht Algemeen Bestuur,

Op 22 juni jl. heeft het bestuurlijk overleg van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) robuustheidscriteria en een zestal kritische prestatie indicatoren (kpi's) vastgesteld. Een omgevingsdienst wordt als voldoende robuust beschouwd wanneer aan deze kpi's wordt voldaan. Om de huidige stand van zaken te inventariseren is er op 17 juli jl. naar alle omgevingsdiensten een brief uitgegaan met daarin het verzoek om zelf te toetsen of zij voldoen aan de zes kpi's en over het resultaat hiervan mij uiterlijk op 1 oktober jl. te berichten. Ook is u op 15 september jl. nadere informatie gestuurd over het toetsingskader. Alle omgevingsdiensten hebben tijdig aan dit verzoek voldaan. De omgevingsdiensten hebben tot 1 april 2024 om een plan van aanpak op te stellen over hoe zij aan de zes kpi's gaan voldoen. De omgevingsdiensten hebben daarna tot uiterlijk 1 april 2026 de tijd om aan dit plan van aanpak te voldoen en robuust te worden. Het doel van de versterking van het VTH-stelsel is om in het algemeen ruim voldoende te functioneren en om toekomstbestendige omgevingsdiensten te creëren. De genoemde kpi's zijn hier een middel voor. Er zijn meerdere mogelijkheden om dit te bewerkstelligen. Deze staan genoemd in de 'Eindnotitie Robuuste omgevingsdiensten' van 15 juni 2023. Een van deze opties is het vergroten van het werkgebied door te fuseren.

Allereerst mijn waardering voor de inzet die is getoond om de eigen organisatie door te lichten. Zonder deze informatie kan ik immers niet achterhalen op welke gebieden het goed gaat en op welke gebieden verbetering nodig is.

De aangeleverde informatie geeft een duidelijk beeld van de situatie en van uw inzet om robuust te zijn. Momenteel worden alle aangeleverde toetsingskaders geïnventariseerd. Ik beoordeel deze vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid en bespreek dit met de leden van het bestuurlijk overleg IBP VTH van 6 december a.s. Daarover zal ik u in december a.s. nader informeren.

Toekomstbestendige diensten

Vooruitlopend daarop deel ik nu al mijn zorg over de aangeleverde informatie. Vrijwel elke omgevingsdienst heeft fusiegesprekken 'niet van toepassing'

verklaard.

Op basis van de aangeleverde informatie ontstaat bij mij het beeld dat bijna alle omgevingsdiensten ernaar streven om zelfstandig de ondergrens te bereiken in de veronderstelling dat zij daarna robuust zijn en hun belangrijke werk kunnen continueren als dezelfde omgevingsdienst als voorheen. In samenhang met de andere criteria, lijkt kpi 6 te weinig betekenis te hebben: het centraal stellen van de maatschappelijke opgave en het daarbij logische geografische werkgebied. Het voldoen aan de kpi's is niet het einddoel. Dit is ook aangegeven in de Eindnotitie Robuuste omgevingsdiensten van 15 juni 2023: *'De werkgroep hecht er waarde aan te benadrukken dat sec voldoen aan deze ondergrens niet automatisch betekent dat men robuust is'*. Naar de huidige stand van zaken zie ik het risico dat door het zelfstandig nastreven van de robuustheidscriteria er dadelijk te veel marginaal robuuste omgevingsdiensten bestaan. Terwijl we tegelijkertijd in de huidige praktijk constateren dat veel omgevingsdiensten nu al moeite hebben om het eigenstandig te kunnen bolwerken. Dit is onwenselijk bij de verwachte toenemende complexiteit, zeker met het oog op de Omgevingswet die om een integrale aanpak vraagt waarbij veel deskundigheid nodig is.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Datum
7 november 2023

Maatschappelijke opgave centraal

Ik wil u daarom nadrukkelijk vragen om bij de uitwerking van uw plan van aanpak, het gesprek over een optimale schaalgrootte - mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing - te voeren met de omliggende omgevingsdiensten. Daarbij verwijs ik nogmaals expliciet naar kpi 6 waarin de vraag wordt gesteld om verder te kijken dan de eigen grenzen van de omgevingsdienst. De nadruk hierbij ligt op de maatschappelijke opgave, niet op de financiële.

Mijn oproep en zorg is mede namens het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en Omgevingsdienst NL. Van u allen weet ik dat er een intrinsieke motivatie is om het VTH-stelsel te versterken en toekomstbestendig te maken. Ik verzoek u daarom om deze motivatie in daden uit te dragen, in gesprek te gaan met uw mede omgevingsdiensten en dit mee te nemen in uw plan van aanpak.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

verslag

Bestuurskern

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Nederland

Contactpersoon

F.M. de Bont
Rijkstraine

M +31(0)6-29214644
floor.de.bont@minienw.nl

Datum

6 november 2023

Betreft	Bestuurlijk Overleg IBP VTH
Vergaderdatum en -tijd	1 november 2023 10:45
Vergaderplaats	Online
Deelnemers	Mw. Heijnen (staatssecretaris IenW) Mw. Elsinghorst (IenW, directeur OenM) Mw. Sturm (Programmadirecteur IBP) Dhr. Van der Velde (IPO) Dhr. Kuipers (VNG) Dhr. Vlaander (ODNL) Mw. De Bont (IenW, verslag)

Opening

Mw. Heijnen opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Het doel van het overleg is de voortgang van het IBP VTH programma te bespreken. Daarbij is het van belang dat in alle openheid het gesprek gevoerd wordt.

Mededelingen

Mw. Elsinghorst licht toe dat de besturen van omgevingsdiensten (OD) een oordeel hebben gegeven of ze voldoen aan de robuustheidscriteria of niet. Dit wordt nu door de werkgroep geïnventariseerd en gerapporteerd aan de programmadirecteur IBP. De geïnventariseerde en gerapporteerde beoordelingen gaan naar de stuurgroep op 21 november en daarna naar het BO in december. De besturen hebben tot 1 april 2024 de tijd om tot een plan van aanpak te komen om aan de criteria te voldoen en daarna twee jaar om dit te realiseren.

Bestuurlijke reflectie op voortgang IBP VTH**1. Welke bestuurlijke inzet is nodig om gedurende de looptijd van het IBP VTH de afgesproken resultaten te kunnen realiseren;****a. Robuustheidscriteria**

Mw. Heijnen vraagt een gegadigde voor de aftrap van het bespreken van de voortgang van het IBP VTH programma.

Reacties

Dhr. Van der Velde vertelt dat alle OD's de beoordeling op de robuustheidscriteria hebben aangeleverd en vraagt hier om bevestiging van mw. Sturm. Mogelijk zijn de OD's die de criteria niet halen al aan de slag met een plan van aanpak om dit alsnog te behalen. De tijd is relatief kort. Via volksvertegenwoordigers moeten deelnemers ook akkoord geven. 1 april is dus de deadline voor alle partijen om akkoord te gaan met het plan van aanpak. Ook geeft hij aan dat, voor een goede afronding en implementatie van het IBP, er afspraken gemaakt moeten worden hoe om te gaan met de verschillende onderdelen van het IBP na de programmaperiode en wat de stelselverantwoordelijkheid inhoudt.

Bestuurskern
DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Datum
6 november 2023

Mw. Heijnen geeft aan dat ze op een later moment verder ingaat op de huidige stelselverantwoordelijkheid is en hoe dit er in de toekomst uit gaat zien.

Dhr. Kuipers vraagt zich af wat het globale beeld is van reacties van de OD besturen. Opmerkelijk is dat er enerzijds weinig weerstand bij lokale bestuurders is ervaren. Anderzijds lijken OD's nog niet bezig te zijn met het schrijven van een plan van aanpak, terwijl de tijd dringt.

Dhr. Vlaender geeft aan positief terug te kijken op het eerste jaar IBP, ondanks de complexiteit van de opgave. Oordelen over robuustheidscriteria zijn op tijd aangeleverd, en die zijn zorgvuldig gedaan. Dhr. Vlaender deelt de zorgen van dhr. Kuipers over het schrijven van een plan van aanpak. Waarbij hij het risico ziet dat we als gehele stelsel niet vooruit komen. Daarnaast is goede vooruitgang geboekt met Pijler 5 en 6. Pijler 4 heeft enige aanloopproblemen gekend, maar haalt dit nu in.

Mw. Sturm bevestigt dat alle omgevingsdiensten de robuustheidscriteria op tijd hebben ingeleverd. 1 van de 29 OD's geeft aan robuust te zijn (OD Noordzeekanaalgebied).

- Meeste differentiatie zit op de omvang, 13 OD's voldoen niet. De mate waarin varieert van ongeveer 9,5 miljoen tot 15,8 miljoen.
- Veel OD's voldoen niet aan de kritieke prestatie indicator (kpi) 3 (innovatieagenda en budget). OD's geven in persoonlijke contacten aan blij te zijn met de agendering, vanwege kans op verbetering.
- Veel OD's voldoen niet aan kpi 5 (business intelligence), maar zien ook hier kans op verbetering.
- 25 OD's geven aan geografisch congruent te zijn.
- De OD's geven aan pas in het plan van aanpak terug te komen op de wijze waarop ze robuust willen worden. Maar in contacten lijkt het erop dat ze veelal zelfstandig aan de robuustheidscriteria willen voldoen, op ODRU en RUD Utrecht en de twee OD's in Gelderland die in januari fuseren na. Gesprek over fusering vindt nauwelijks plaats. Dat zou leiden tot 27 robuuste OD's, die deels net voldoen aan de criteria.

2. Wat is bestuurlijk nodig om na de afronding van het IBP VTH de ingang gezette beweging te kunnen voortzetten, met extra aandacht voor de implementatie van de robuustheidscriteria;

Mw. Heijnen vraagt wat IenW kan betekenen bij het juist implementeren van de robuustheidscriteria bij de OD's.

Reacties

Mw. Sturm vertelt dat het belangrijk is dat de staatssecretaris een signaal af moet geven om niet alleen marginaal robuust te zijn, maar in het algemeen ruimvoldoende te functioneren.

Dhr. Van der Velde ziet in zijn provincie dat dit onderwerp bij de volksvertegenwoordiging niet leeft en dat zal elders niet veel anders zijn. Dit kan mogelijk problemen geven bij de besluitvorming. Daarom gaat de provincie

sessies organiseren om de volksvertegenwoordiging hierbij te betrekken. Dhr. Van der Velde geeft tevens aan een krachtigere houding van de staatssecretaris te verwachten tegenover de OD's over het stimuleren van een intrinsieke motivatie om de robuustheidscriteria op orde te krijgen en te houden.

Bestuurskern
DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Dhr. Kuipers steunt de vraag aan de staatssecretaris van dhr. Van der Velde en mw. Sturm om een krachtigere houding aan te nemen. Toevoeging hierbij is dat IPO en VNG naast de staatssecretaris staan om dit signaal te versterken. Kanttekening is dat dit een taai thema is en dat de volksvertegenwoordigers belang hebben bij een goed functionerende OD. Voor een schonere en veiligere leefomgeving zijn professionele organisaties nodig. Die moeten we behouden en ontwikkelen waar nodig. Het is belangrijk dat dit verhaal en de aanleiding voor het IBP duidelijk wordt voor de OD's en hun besturen om de intrinsieke motivatie te stimuleren. Focussen op de inhoud is van belang. Dhr. Vlaender bevestigt dat de inhoudelijke reden voor de verandering leidend moet zijn niet het instrument of de criteria.

Datum
6 november 2023

Mw. Heijnen vraagt of de robuustheidscriteria te soepel zijn geweest. Dhr. Vlaender geeft aan dat dit niet het geval is, maar dat veel OD's het behalen van die criteria als einddoel zien. De toekomstbestendigheid moet hier meer op de voorgrond komen te staan.

Dhr. Kuipers ziet dat belangen van OD's en hun besturen niet altijd liggen bij het opvolgen van bestuurlijke afspraken. Verwacht wordt dat deze OD's uiteindelijk gaan voor het persoonlijk belang in plaats van het algemene belang. Dhr. Van der Velde bevestigt dit beeld. Verschuiving is nodig van het voldoen aan de criteria, naar het neerzetten van een stevige omgevingsdienst. Mw. Heijnen ziet dit ook als belangrijke signalen. Maar niet het beeld aan OD's wil geven dat ze het verkeerd doen (ondanks dat ze voldoen aan het proces van de Robuustheidscriteria). Dhr. Kuipers bevestigt dat de staatssecretaris aan kan geven dat de verstevigende houding is afgestemd met IPO, VNG en ODNL.

Gezamenlijk is besloten op korte termijn een gelijklopende brief te sturen naar de besturen van de OD's met als doel het benadrukken van het langer termijnplan. De vraag is wat in het licht van de individuele brieven het juiste tijdstip is en of het sturen van deze brief geen zwaarte verliest als er nog een brief in december gestuurd wordt. Dhr. Vlaender vertelt dat op 17 november a.s. alle voorzitters en directeuren van de OD's bijeen zijn bij ODNL. Het zou goed zijn als de brief daarvoor verstuurd wordt.

In deze brief wordt nadrukkelijk criterium 6 meegenomen, waarbij de vraag gesteld wordt verder te kijken dan eigen OD grenzen en verbinding te zoeken met andere OD's om toekomstbestendig te zijn. De nadruk ligt hierbij op de maatschappelijke opgave in plaats van de financiële opgave. Tevens geeft dhr. Van der Velde aan dat de aanleiding om het IBP op te starten hierin benadrukt moet worden.

Mw. Heijnen geeft aan de brief zo snel mogelijk te versturen. De leden van dit BO krijgen de brief vooraf voor afstemming.

3. Invulling stelselverantwoordelijkheid.

Mw. Heijnen geeft aan dat stelselverantwoordelijkheid eerder werd aangehaald. Er zijn wisselende beelden over de huidige en het nieuwe systeem van verantwoordelijkheid. Dit is niet eenvoudig en een wetwijziging heeft een aantal jaren nodig. Belangrijk is om te kijken naar de huidige mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de staatssecretaris. Hieronder valt het opstellen van wet- en regelgeving, tweejaarlijkse onderzoeken over de kwaliteit en uitvoering van VTH, het interbestuurlijk toezicht op de VTH taakuitvoering door provincies

en het juist toedelen van 18 miljoen vastgelegd in het coalitieakkoord. Belangrijk is om dit te doen vanuit een goede samenwerking met de bevoegd gezagen rondom organisaties zoals Tata Steel en Chemours. Mw. Heijnen geeft tevens aan dat wanneer de wettelijke bevoegdheid naar het Rijk overgeleverd wordt er in de praktijk weinig verandert. De kennis en kunde is even hard nodig. Ze geeft aan dat ze niet beter in staat is om een lokale situatie te beoordelen dan bijvoorbeeld iemand bij het IPO.

Bestuurskern
DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Datum
6 november 2023

Reacties

Dhr. Van der Velde vindt de reactie van de staatssecretaris prettig. Ondanks de ruime tijd die nodig is voor het vormgeven van een nieuw stelsel is het gesprek met elkaar wel van belang. Desalniettemin, geeft hij aan dat verschillende onderwerpen van het IBP generiek zijn. Hierdoor is geen duidelijke eindverantwoordelijke in beeld. Deze verantwoordelijkheid bij de OD's leggen leidt mogelijk tot een teveel aan taken bij de OD's. Wanneer niet vastgelegd wordt wie de verantwoordelijkheid draagt is de kans op vastlopen in het IBP aanzienlijk.

Dhr. Kuipers stemt in met mw. Heijnen en dhr. Van der Velde. De wettelijke bevoegdheid voor specifieke inrichtingen moet niet bij het Rijk liggen, maar meer regie vanuit IenW wordt aangemoedigd vanuit VNG.

Mw. Elsinghorst begrijpt de opmerking van dhr. Kuipers en ziet op onderdelen het belang van meer regie vanuit IenW, in samenspraak met IBP. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld informatiehuishouding en Pijler 4. Belangrijk is dat besluitvorming over pijler 4 tijdens dit programma nog gaat plaatsvinden zodat daarover besloten kan worden en ook gezien kan worden of hier vanuit de 18 miljoen een bijdrage van het Rijk verleend kan worden.

Dhr. Kuipers voegt toe dat het IBT als instrument nog niet genoeg in beeld is. Hij vraagt een sterkere positionering van de provincies om invulling te geven aan het IBT. Mogelijk staat dit op gespannen voet met de Omgevingswet. Belangrijk is dat meer regie wordt gehouden bij toezichthouders.

Mw. Heijnen vraagt wie hier een geschikte partij voor is. Dhr. Kuipers geeft aan dat de IBT rol bij de provincie relevanter kan worden. Dhr. Van der Velde geeft aan dat het gesprek tussen de staatssecretaris en de provincie dat nog gepland wordt volgend jaar, een goed platform zou zijn. Mw. Heijnen vindt het gesprek aangaan een goed idee, ook om een blik op de toekomst te werpen.

Dhr. Vlaender geeft aan dat er tijd is om te kijken hoe deze uitvoering van regie ingericht kan worden. Daarbij is het van belang dat het niet dubbel wordt uitgevoerd. Het Rijk kan verantwoordelijkheid nemen over de kwaliteit van de milieusector en de bevoegd gezagen dragen de verantwoordelijkheid over de bedrijven en de inrichting hiervan.

Mw. Elsinghorst geeft aan dat er meerdere thema's spelen waarbij de inrichting van verantwoordelijkheid relevant is, zoals Pijler 6 en de rol van ILT hierbij. En hierbij is de vraag wat we daar specifiek voor nodig hebben.

Mw. Sturm laat weten dat pijler 6 worstelt met het versterken van de verantwoordelijkheid voor IBT. We zijn hier goed mee bezig, maar het is goed om hier nog meer de focus op te leggen. Belangrijk is om het IBT in samenhang met de andere onderwerpen van pijler 6 nog eens te bekijken.

Dhr. Van der Velde voegt nog toe dat er vanuit OD's vragen gaan komen over de financiële uitdagingen die komen bij het robuust worden en blijven. Handig is om hier nu al over na te denken. Mw. Heijnen geeft aan dat dit een goede toevoeging

is, zeker omdat het financieel krapper wordt. Daarentegen is het van belang dat de 18 miljoen ook volledig besteed wordt, anders is het niet logisch dat om meer geld gevraagd wordt.

Bestuurskern
DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Dhr. Kuipers vult aan dat meer financiële middelen niet de oplossing is wanneer geen lokaal personeel te werven is. Daarnaast vraagt dhr. Kuipers hoe de OD's er in 2030 uit komen te zien. Sterke OD's zijn nodig om de grote transitie aan te kunnen. Het is van belang om hier een duidelijker beeld over te vormen. Hij doet de suggestie om begin 2024 een inhoudelijk inspirerende sessie hierover te organiseren met een aantal smaakmakers.

Datum
6 november 2023

Mw. Heijnen geeft aan een gesprek aan te willen gaan over de toekomst van OD's eind winter/begin voorjaar 2024. Dhr. Van der Velde suggereert een gesprek met mw. Heijnen, de provincie, VNG en OD NL eind januari/begin februari. Mw. Heijnen stemt hiermee in.

Dhr. Kuipers stelt voor op 17 november een denkgroepje op te zetten over de vraag of en hoe een structureel overleg van voorzitters van omgevingsdiensten van toegevoegde waarde zou kunnen zijn voor de doorontwikkeling van het stelsel. Mw. Heijnen vraagt wat dit toevoegt aan de bestaande overleggen. Dhr. Kuipers geeft aan dat het doel van het overleg het versterken van eigenaarschap van OD's is.

Sluiting

Mw. Heijnen sluit de vergadering.

Actiepunten

- Mw. Heijnen stuurt op korte termijn een brief naar de besturen van de OD's met als doel het benadrukken van het langer termijnplan van de robuustheidscriteria. De leden van dit BO krijgen de brief eerst te lezen om akkoord te geven met de inhoud.
- **17 november** heeft Omgevingsdienst NL haar tweedaagse. Op de tweede dag zijn alle voorzitters uitgenodigd om kennis te maken. (versterken van) Eigenaarschap van de voorzitters van de OD's zal een belangrijk thema zijn.
- Dhr. Van der Velde organiseert een gesprek met mw. Heijnen, de provincie, VNG en ODNL **eind januari/begin februari.**

SAMENVATTING

STAND VAN ZAKEN CIE. VAN AARTSEN & VERKENNING ODRA

VOORWOORD

Geacht lezer,

We leven in een dynamische wereld. De maatschappelijke opgaves zijn groot en vergen van gemeenten, provincie en uitvoeringsdiensten focus, creativiteit, energie en bestuurlijke moed. Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), waarin u opdrachtgever en eigenaar bent van de Omgevingsdienst Regio Arnhem, is tegen die achtergrond volop in ontwikkeling. We zijn op weg naar een toekomstbestendige omgevingsdienst. We zijn druk met versterking van het VTH-stelsel. Bij dezen informeren wij u over de stand van zaken.

Signature.

DIRECTIE & MANAGEMENT

“OM DE LEEFOMGEVING” CIE. VAN AARTSEN

4 maart 2021 publiceert de commissie van Aartsen het rapport ‘Om de leefomgeving’. De commissie is ingesteld om het VTH-stelsel te onderzoeken. Het beeld is dat het stelsel toe is aan versterking. We hebben met u (uw voorganger) het rapport uitgebreid besproken. Een belangrijk deel van de analyse die door Van Aartsen is gemaakt, wordt door u herkend: het kan en moet beter en de Omgevingsdienst is de schakel. Van Aartsen doet tien aanbevelingen.

Na aanbieding van het rapport aan de Tweede Kamer, beslist de staatssecretaris van I&W de aanbevelingen van Van Aartsen over te nemen en uit te laten werken via het Interbestuurlijk Programma VTH. Het IBP-VTH is inmiddels anderhalf jaar op stoom. ODRA werkt in landelijk verband actief mee. Het IBP-VTH heeft een looptijd tot september 2024.

1. Ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen
2. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen
3. Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging
4. Hetzelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst
5. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering
6. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling
7. Eén uitvoerings- en handhavingbeleid, en één uitvoeringsprogramma per regio
8. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure
9. Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten
10. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen

INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VERSTERKING VTH-STELSEL

Het IBP-VTH is een proces waar koepels (IPO, VNG, ODNL, UVW), inspectie- en opsporingsdiensten (ILT, Politie, OM) en ministeries (I&W, JenV en BZK) samenwerken aan de doelstelling van het IBP – een goed functionerend VTH-stelsel. De tien aanbevelingen van Van Aartsen zijn omgezet in zes pijlers. Elke pijler heeft een eigen opdracht, en een mix van korte- en lange termijn doelen en maatregelen die elk op hun beurt moeten bijdragen aan versterken van een toekomstbestendig stelsel. De programmadirectie bewaakt de samenhang tussen ‘de producten’ van de zes pijlers.

Wat we zien is een positieve beweging. De circa 100 betrokken medewerkers van de koepels, diensten en ministeries, delen de ambitie en zijn gemotiveerd om het stelsel te vernieuwen en te versterken. We zien ook ‘klassieke grensgevechten’ tussen de koepels, de diensten en de ministeries. Er is bestuurlijke urgentie, maar dat is geen garantie dat neuzen in dezelfde richting staan. Dat vreet op sommige plekken in het IBP proces energie.

Er is enige haast geboden. Het IBP-VTH, en daarmee de financiering door I&W, is eindig. Dat eind september 2024 de deadline is, wil niet zeggen dat we daarna op onze handen gaan zitten. Nee, de impact van het programma moet veel verder reiken dan september 2024. De betrokkenen leggen via uitgangspunten, criteria en concrete projecten de toekomst van het VTH-stelsel vast:

- gericht op robuuste omgevingsdiensten - met een duidelijk mandaat met de focus op de kwaliteit van de leefomgeving, behouden én structureel verbeteren;
- gericht op opdrachtgevers/eigenaren - die de toegevoegde waarde van omgevingsdiensten herkennen én benutten en die ook zelf investeren in de kwaliteit van de leefomgeving.

Dat is het vergezicht waar we gemotiveerd aan werken.

INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VERSTERKING VTH-STELSEL

PIJLER 1 – ROBUUSTHEIDSCRITERIA (AANBEVELINGEN 1, 2, 5 EN 9 VAN AARTSEN)

Afgelopen maanden is een belangrijke mijlpaal bereikt, er is een set robuustheidscriteria vastgesteld. Deze criteria zijn een ondergrens voor alle 29 (28 vanaf 1.1.24) omgevingsdiensten en daarmee een minimum. De criteria zijn: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency en de daaruit afgeleide zes genormeerde KPI's (key performance indicators). De zes KPI's zijn: omvang, kwaliteit, meerjarige innovatie-agenda, continuïteit, sturing en congruentie. Uit eigen onderzoek weten we dat we nagenoeg aan alle zes KPI's kunnen voldoen.

Alle omgevingsdiensten hebben begin oktober 2023 het resultaat van hun zelfbeoordeling ingediend. De rapportages zijn technisch gecheckt en geanalyseerd. Afgesproken is ook dat alle diensten voor **1 april 2024** een **plan van aanpak** indienen. De diensten beschrijven in dat plan hoe zij aan de criteria willen gaan voldoen. Het is vervolgens aan het regionaal bestuur om te bepalen wat, gelet op de randvoorwaarden en KPI's, nodig is om als omgevingsdienst robuust te worden.

Verder is het advies over de betrokkenheid van omgevingsdiensten bij opstellen van de milieunormen in het omgevingsplan afgerond. De bestuurlijke vaststelling van de opzet voor robuuste financiering is gepland voor Q1 van 2024.

PIJLER 2 – BESTUURS- EN STRAFRECHTELIJKE HANDHAVING EN VERVOLGING (AANBEVELING 3 EN 7 VAN AARTSEN)

In pijler 2 zijn de bestaande overleggen en convenanten tussen én over bestuurs- en strafrechtelijke aspecten van het VTH-stelsel geïnventariseerd. Over dat beeld is een juridische analyse gemaakt over de vraag welke informatie - wettelijk (ten aanzien van milieu) gezien - moet worden verzameld en gedeeld. Er wordt nu gewerkt aan een model overlegstructuur en een model convenant.

De aangepaste Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) is ter vaststelling voorgelegd aan de bevoegde gezagen. De LHSO betekent dat toezicht en handhaving meer uniform wordt (gelijk speelveld).

Ketentoezicht is in pijler 2 een belangrijk project en heeft tot doel te komen tot een structurele en gedragen procedure die partners in het ketentoezicht verbindt, richting geeft en een handreiking is voor de invulling van het ketentoezicht. Op dit moment is er nog geen projectplan.

INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VERSTERKING VTH-STELSEL

PIJLER 3 – INFORMATIEVOORZIENING (AANBEVELING 6 VAN AARTSEN)

Het doel van pijler 3 is het informatielandschap en de knelpunten daarin in beeld te brengen, verder uit te werken en een toekomstbeeld te schetsen. De bestaande situatie (het vertrekpunt) van het informatielandschap is vastgesteld en er is ingestemd met het advies over de ontwikkelroute. Verder wordt gewerkt aan een 'veranderpad'. Een eerste verkenning over vergunningverlening en informatievoorziening (informatiebehoefte) is afgerond. De te nemen acties zijn geland in een integrale analyse. Gebouwd wordt er nog niet. De doelen van deze pijler zullen niet voor september 2024 zijn afgerond.

Het doel van de juridische analyse is, 'het krijgen van zicht op wat er in de relevante regelgeving is opgenomen voor het verkrijgen, ontvangen, opslaan, delen en uitwisselen van gegevens tussen de VTH-partners'. Hiermee wordt duidelijk wat de knelpunten zijn voor het uitwisselen van gegevens, aan welke verplichtingen moet worden voldaan en of aanpassingen van wet- en regelgeving wenselijk is.

PIJLER 4 - KENNIS INFRASTRUCTUUR (AANBEVELING 6 UIT VAN AARTSEN)

IPijler 4 staat voor inrichten van een kennisinfrastructuur ten behoeve van het VTH-stelsel. Inmiddels is een richtinggevende visie Kennisinfrastructuur Fysieke Leefomgeving (KISFL) opgesteld. De visie geeft antwoord op verschillende aspecten van kennis en de toepassing ervan binnen het VTH-domein. Denk aan integraal overzicht, kenniscultuur, uniforme standaarden, voor zowel vergunningen als toezicht en handhaving, als het kwaliteitssysteem. Voor Omgevingsdiensten NL (ODNL) is dit een belangrijke pijler en biedt kansen om ODNL te positioneren als 'kenniscentrum'.

Niet alleen nieuwe, maar ook bestaande kennisplatforms worden doorontwikkeld. Op dit moment wordt er gewerkt aan de volgende thema's: . zeer zorgwekkende stoffen (try-out), . afval of grondstof, . kennisplatform energietransitie, . bodem, ondergrond en kennisdeling bodemenergiesystemen (try-out), . stoffen.

In het kader van de opleiding, scholing en arbeidsmarkt zijn deelprojecten gestart. Denk aan ODNL Academie (implementatieplan), Meerjarenplan 2024-2028 voor opleidingen, campagne Arbeidsmarktbenadering en naamsbekendheid en een Traineeprogramma VTH.

INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VERSTERKING VTH-STELSEL

PIJLER 5 - ONAFHANKELIJKE UITVOERING VAN TOEZICHT EN HANDHAVING (AANBEVELING 8 VAN AARTSEN)

Uniformering in werkwijze is een trefwoord in het IBP-VTH. Daarom zijn formats ontwikkeld voor regionale planning, die landelijk kunnen worden uitgerold. Het gaat om een format voor probleem- en risicoanalyse en een format voor een meerjarenprogramma.

Over positie en rol van de directeur van de omgevingsdienst is gesproken. Er ligt een projectplan waarin wordt voorgesteld om te verkennen of aan de reguliere wervings- en benoemingsprocedure een verplichte externe zienswijze kan worden toegevoegd.

PIJLER 6 - MONITORING KWALITEIT MILIEUTOEZICHT (AANBEVELING 9 VAN AARTSEN)

Kwaliteitsverbetering in het milieutoezicht is opgepakt. ODNL heeft de aanpak van visitaties uitgewerkt en opgepakt. De planning voor de vervolgvizitaties in 2023 en 2024 is gereed en de visitaties worden uitgevoerd. ODRA staat voor begin 2024 op de rol. Inmiddels zijn in totaal tien visitaties afgerond. Twee anderen visitaties zijn uitgevoerd en de rapportages zijn binnenkort beschikbaar.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor inzameling van e-waste. Het rapport is door I&W, voorzien van een beleidsreactie, aan de Tweede Kamer gestuurd. Het ontwikkelen van de Staat van VTH is gestart. Een eerste concept van een inhoudsopgave is gereed.

VERKENNING SAMENWERKING ODRA/ODRN

In de vergadering van het Algemeen Bestuur (26 oktober '23) zijn twee rapporten aan de orde geweest. Het tussenrapport over de verkenning samenwerking (Fringe) en de eindrapportage (DDJ Accountants). Aansluitend is gepolst of het Algemeen Bestuur van ODRA openstaat voor een informele kennismaking met het Algemeen Bestuur van de ODRN (Nijmegen). Hoewel het algemeen bestuur ODRA aangeeft niet te willen overhaasten, wordt het voorstel voor informele kennismaking wel omarmd. Donderdag 21 december zullen beide besturen samen een kop koffie drinken. De provincie Gelderland geeft aan dat GS een strategisch beraad heeft gehad. Daar ziet men de urgentie wel, de afweging ligt echter breder (Gelders Stelsel) en complexer om keuzes te maken.

Het AB van ODRA geeft een aantal voorwaarden mee voor een eventuele intensievere samenwerking:

1. De samenwerking moet inhoudelijk én kwalitatief gemotiveerd zijn en blijven. Leidend is samenwerken binnen de Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen als de leefomgeving en de veiligheid hierbij gebaat is;
2. Het uurtarief mag niet verder stijgen ten gevolge van een intensievere samenwerking (autonome ontwikkelingen en indexatie dus buiten haken);
3. De dienstverlening en daarmee (voor een groot deel) de kwaliteit van de uitvoering van ODRA wordt als goed tot zeer goed ervaren. Met uitzondering van de punten communicatie en bereikbaarheid. De bestuurders willen niet dat de dienstverlening structureel terugloopt ten gevolge van welke vorm van samenwerking.

Beste #, **24 juni 2022 van GGD aan ODRA**

Op 17 mei hebben we overleg gehad over de afhandeling van bromtoonmeldingen na het op handen zijnde pensioen van #. Op 18 mei stuurde # ons onderstaande mail. Het overleg en de mail roepen vragen bij ons op, en ook de behoefte om e.e.a. nader toe te lichten. Omdat dit gaat over de samenwerking tussen de ODRA en GGD na het vertrek van #, en het nog onduidelijk is welke rol # na zijn vertrek precies gaat vervullen, richten we deze mail aan jou.

Tinnitus

geeft in zijn mail aan dat hij de gemeenten gaat informeren over het 'tinnitus-standpunt' van de GGD. Dit vinden wij niet acceptabel, temeer omdat het standpunt dat hij aan de GGD toekent niet klopt. De GGD ziet, bij het ontbreken van een aanwijsbare bron, tinnitus als een mogelijke verklaring van bromtoonhinder. En dus niet als de enige verklaring, zoals # onterecht in zijn mail stelt.

ziet een enkele verklaring voor atypische bromtoonklachten; namelijk één gemeenschappelijke externe (niet LFG) bron. Hij vindt het schadelijk en frustrerend voor melders als tinnitus als mogelijke oorzaak wordt genoemd, omdat dat niet aansluit bij zijn overtuiging en doorgaans ook niet bij de overtuiging van de melder. Om die reden heeft # de afgelopen jaren melders waarbij geen bron wordt gevonden niet doorverwezen naar de GGD. Dit is in strijd met eerder

gemaakte afspraken (convenant provincie Gelderland 2017, zaaknummer 2017-005768).

De GGD vraagt de ODRA om níet naar gemeenten te communiceren over de rol en de standpunten van de GGD m.b.t. tinnitus en/of bromtoonhinder. We vinden het belangrijk dat de GGD en de ODRA op één lijn komen over wat de beste manier is om mensen met bromtoonhinder zonder aanwijsbare bron te helpen. En dat we dit vanuit beide instellingen uitdragen naar gehinderden en gemeenten. We gaan hierover graag in overleg.

Onderbouwing 'één-bron theorie'

heeft op 17 mei een toelichting gegeven op zijn werkwijze bij meldingen van bromtoonhinder. Daarbij kwam opnieuw naar voren dat hij meent dat de bromtoonmeldingen in de regio Gelderland-Midden één gemeenschappelijke externe (niet LFG) bron hebben.

Tijdens het overleg hebben wij aangegeven dat we de technische en anekdotische betogingen van # voor deze 'één-bron theorie' niet begrijpen. We hebben de ODRA daarom (opnieuw) gevraagd om # bromtoononderzoeken op een samenvattende, overzichtelijke en systematische manier te rapporteren, zodat we inzicht krijgen in de manier waarop hij tot zijn conclusies komt. We hebben zo'n rapport echter nog niet ontvangen.

Omdat een goed rapport ontbreekt is er geen professioneel draagvlak voor de theorie en de aanpak van #. Ondertussen draagt # zijn 'één-bron theorie' wel uit naar gehinderden. Het is niet uit te sluiten dat dat nadelige gevolgen heeft voor gehinderden. We vinden dit daarom onwenselijk.

De GGD vraagt de ODRA om op een zo korte mogelijk termijn haar bromtoononderzoeken op een samenvattende, overzichtelijke en systematische manier te rapporteren. Dan kunnen wij, in overleg met andere GGD-en en het RIVM, beoordelen of we de conclusie steunen dat één gemeenschappelijke (niet-LFG) bron de oorzaak is van de hinderklachten.

Gezamenlijke afhandeling van bromtoonmeldingen Mensen die hinder hebben van een bromtoon ondervinden vaak ernstige gevolgen. Zij verdienen een zorgvuldige, duidelijke en uniforme aanpak. Wij vinden het daarom belangrijk dat we komen tot een

gezamenlijke aanpak voor het behandelen van bromtoonmeldingen. De afgelopen jaren heeft de ODRA mensen met onopgeloste bromtoonhinder niet naar ons verwezen. Daardoor hebben we geen zicht op de omvang van de problematiek. Ook is er daardoor voor ons geen aanleiding geweest om ons ondersteunings/doorverwijzingstraject verder te ontwikkelen. We willen deze situatie graag verbeteren.

De GGD vindt het belangrijk om op één lijn komen met de ODRA over wat de beste manier is om mensen met bromtoonhinder zonder aanwijsbare bron te helpen.

We vinden het daarnaast belangrijk dat de Gelderse omgevingsdiensten een uniforme werkwijze bij de behandeling van bromtoonklachten nastreven. De GGD vindt het daarom jammer dat de ODRA niet aansluit bij het provinciale overleg over LFG op 28 juni 2022 en vraagt de ODRA om te hier toch bij aan te sluiten. Als de ODRA niet bij dit overleg aanwezig is, dan vraagt de GGD de ODRA of zij bereid is om in een gezamenlijk overleg nieuwe samenwerkingsafspraken te maken over de afhandeling van bromtoonklachten.

We horen graag je reactie op onze vragen.

Met vriendelijke groet,

Dag # en #, **18 mei 2022 van ODRA aan GGD**

Ik wil nog even terugkomen op de bijeenkomst gisteren 17 mei bij de GGD i.v.m. mijn naderende pensioen en de gevolgen voor de bromtoonmeldingen.

Gisteren heb ik de huidige werkwijze bij solitaire melding en melding na oproep in de lokale media heb ik toegelicht.

In 2016 was duidelijk dat de diagnose tinnitus alleen al op basis van de bromtoon-, trillingsklachten en druk in het hoofd niet aan de orde is.

Ook de resultaten van systematisch onderzoek de van klachten de afgelopen jaren maken tinnitus zeer onaannemelijk. In het kader van verwachtingsmanagement, zoals o.a. Wim Nissen en later de RIVM voorlopige richtlijn voorstaan, zijn de specifiek symptomen als druk in het hoofd en trillingen veronachtzaamd met ernstige gevolgschade voor de gehinderden en omgeving, waaronder bedrijven.

Met mijn pensioen stopt de ODRA ook met de behandeling van bromtoonklachten. We krijgen veel klachten juist uit de regio Arnhem. Op persoonlijke titel zal ik in opdracht van gemeenten deze meldingen in behandeling nemen.

De bedoeling is om deze meldingen zorgvuldig (kosten)efficiënt af te handelen om zo ook de kostendrempel te verlagen. In de praktijk een telefonisch interview en tijdens het onderzoek ter plaatse direct duidelijkheid te verschaffen over de situatie.

Gebleken is dat de GGD op basis van de eigen inzichten vasthoudt aan tinnitus als verklaring voor deze genoemde symptomen bij atypische bromtoonklachten die niet door lfg worden veroorzaakt.

Dit is op zichzelf onvoorstelbaar en in tegenspraak met de uitkomst van door de ODRA uitgevoerde systematisch onderzoek. Belangrijk is dat de gehinderden zich hier terecht hier niet in herkennen.

De door de RIVM en GGD gegeven twee mogelijke verklaringen voor atypische bromtoonklachten, nl lfg of bromtoontinnitus, is onjuist. Beide optie bestaan niet. Er is slecht één verklaring, een onbekende externe bron, geen lfg bron.

Bij RIVM themabijeenkomsten in het kader van evaluatie van de RIVM voorlopige richtlijn zijn de gevolgen van deze tinnitus diagnose benoemd.

Het is van belang dat de opdrachtgevers, de gemeenten, worden geïnformeerd over het standpunt van de GGD en de gevolgen voor de gehinderden en de bromtoonproblematiek in het algemeen.

Ik zal dit de komende tijd bij gemeenten onder de aandacht brengen.

Groeten van #

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Datum: 2 december 2022
Onderwerp: Ingebrekestelling ODRA door GGD Gelderland Midden

Beste [REDACTED]

Graag wil ik je over het volgende berichten wat de ODRA en mij persoonlijk aangaat:

Het betreft een kwestie met de GGD Gelderland-Midden waarbij de ODRA, [REDACTED] in gebreke wordt gesteld. De ODRA wordt verweten bromtoonklachten¹ niet aan de GGD te hebben gemeld en daarmee in strijd met convenant "provincie Gelderland 2017, zaaknummer-005768" te hebben gehandeld. De GGD stelt, citaat: "De afgelopen jaren heeft de ODRA mensen met onopgeloste bromtoonhinder¹ niet naar ons verwezen. Daardoor hebben we geen zicht op de omvang van de problematiek. Ook is er daardoor voor ons geen aanleiding geweest om ons ondersteunings/doorverwijzingstraject verder te ontwikkelen. We willen deze situatie graag verbeteren."

Omdat ik niet meer bij de ODRA in dienst ben neem ik hier op persoonlijke titel afstand van zoals verwoord in reactie op e-mails van de GGD [REDACTED].

Wat de ODRA Betreft het volgende. De ODRA heeft vanaf 2015 de GGD Midden-Gelderland voor ernstig bromtoonklachten ondersteuning gevraagd. De GGD heeft ook de verzoeken om op zijn minst te bemiddelen tussen ernstige gehinderden en huisarts/specialist zonder verklaring afgewezen.

Het doel van de ODRA was steeds tweeledig. Eerst de vraag van de opdrachtgever beantwoorden. Wordt de bromtoonklacht door laagfrequent geluid van een inrichting of de burens veroorzaakt, zo ja wat is dan het handelingsperspectief?. De ODRA en de GGD zijn bekend met het gegeven dat solitaire bromtoonklachten niet door laagfrequent geluid worden veroorzaakt.

(Bijlage W.Niessen et al.)

Het tweede en in dit verband belangrijkste doel van het onderzoek is de vraag wordt de HUM-klacht veroorzaakt door een vorm van tinnitus of door een onbekend extern fenomeen? De praktijk leert dat niet tinnitus maar een onbekende externe oorzaak verantwoordelijk is voor de HUM-symptomen.

Met het uitsluiten van tinnitus, wat de gehinderden zo wie zo afwijzen, kan ernstige gevolgschade door onbegrip bij de gehinderde en de omgeving worden beperkt of voorkomen. Draagvlak van instanties als de GGD-en is daarbij belangrijk. Opdrachtgevers zijn zich vaak niet bewust dat HUM-klachten de onderliggende oorzaak van ernstige burenc conflicten zijn. De vermeende daders zijn vaak slachtoffer en de hum-gehinderden de vermeende slachtoffers van burenlawaai.

De ODRA heeft zich als enige in Nederland en Duitsland gespecialiseerd in deze problematiek. De Medisch Milieukundig [REDACTED] mede auteur van de RIVM voorlopige richtlijn "Meldingen over een bromtoon". Deze richtlijn is bedoeld voor pragmatisch aanpak van HUM-klachten. Met de introductie van deze richtlijn is bij GGD het persoonlijk contact met HUM-gehinderden geëindigd. Daarnaast is een irreal beeld over laagfrequent geluid ontstaan.

De kwestie met de GGD is ondergeschikt aan de gevolgen van een nog onbekend fenomeen. Het door de GGD miskennen van het belang van kwalitatief ODRA HUM-onderzoek heeft het draagvlak voor de ODRA methode ondermijnd. De gevolgen zien we bij terugkerende media aandacht.

Mijn ervaringen met de GGD Midden Gelderland en de weigering in gesprek te gaan heb ik met [REDACTED] besproken.

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

¹ De in dit verband genoemde "onopgeloste bromtoonklachten" betreft solitaire atypische bromtoon- en trillingsklachten waarbij laagfrequent geluid en fysieke trillingen als oorzaak zijn uitgesloten. Met de ODRA expertise/onderzoeksmethode kan ook tinnitus als verklaring worden uitgesloten. Op basis van systematisch onderzoek in Gelderland en op persoonlijke titel s in Nederland, Duitsland en België uitgevoerde steekproven is in samenwerking met een natuurkundige van UTwente.

² De ODRA werktitel voor de solitaire atypische klachten is vanaf mei 2015 HUM-klachten (HUM-gehinderden).

We waarderen dat je na de pensionering je nog betrokken voelt bij het bromtoondossier. Jouw mail van 2 december jl. zien we als een hartenkreet, waarmee je de zorgen deelt over de afhandeling van meldingen bij bromtoonklachten en de rol van de GGD Gelderland Midden (hierna GGD).

8 december 2022 hebben we als ODRA gesproken met vertegenwoordigers van de GGD. We hebben toen ook het emailbericht van 24 juni 2022 van de GGD aan de orde gehad. Er is van uit de GGD geen sprake van een ingebrekestelling of klacht over de ODRA of zijn/haar medewerkers.

We hebben met de GGD onze werkwijze besproken, zoals we die na jouw pensionering hebben ingevoerd. We hebben met name stil gestaan bij de rol die de GGD kan spelen bij een gezondheidskundige afhandeling bij bromtoonklachten. De GGD gaf aan dat ook vanuit de RIVM een landelijke werkwijze voor de afhandeling van meldingen bij bromtonen wordt geïntroduceerd.

We hebben afspraken gemaakt met de GGD om de samenwerking te intensiveren. We zullen hierbij geen gebruik meer maken van jouw expertise, omdat je inmiddels gepensioneerd bent en dus niet meer voor ODRA werkt.

We hopen vooral dat je gaat genieten van je vrije tijd en wensen jou en je familie alvast fijne feestdagen en een goed en gezond 2023.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem,
Namens deze:

Als Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) vragen we u om perspectief te bieden aan de gehinderden van laag frequent geluid en/of bromtonen. Uw ministerie zou meer onderzoek kunnen doen naar het fenomeen bromtonen en vaart kunnen maken om gehinderden van bromtonen door te verwijzen naar een GGD voor een gezondheidskundige beoordeling.

We maken ons ernstig zorgen over het ontbreken van een adequate afhandeling van hinder bij laag frequent geluid (LFG) en bromtonen. Als bewoners hinder bij ons melden, doen we onderzoek en stellen we vast dat er geen lokale geluidbron gevonden is die we kunnen aanmerken als veroorzaker van deze klacht. Wij sluiten dan het dossier, maar de bewoner in kwestie blijft achter met de overlast en heeft geen perspectief op een adequate afhandeling van de hinder.

We vragen u met klem om op korte termijn voor deze relatief grote groep gehinderden, in afstemming met de RIVM en GGD-en, te komen met (landelijke) handreiking voor afhandeling van hinder bij laag frequent geluid en/of bromtonen.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem,
Namens deze:

15 aug 23 Aan ODRA

Van het minlenW heb ik vernomen dat de ODRA een brief aan minVWS heeft gestuurd waarin aandacht wordt gevraagd voor de HUM-problematiek en de inzet van de GGD. Volgens het minlenW wordt er een sessie georganiseerd. Ik ben nog actief voor OD's en wil graag bij de sessie aanwezig zijn.

Op dit moment heb ik contact met meerdere gemeenten, vooral buiten Gelderland. De situatie met de HUM-klachten verslechterd met steeds meer ernstige gevallen. Daarbij komt de verwarring met vermeende bronnen zoals windturbineparken en G5 masten, wat het handelen van gehinderden lastig maakt. Er is sprake van een mate van urgentie. Daarom mijn verzoek om per omgaande mij de brief (of brieven) die de ODRA aan het minVWS en andere instanties zoals minlenW en RIVM heeft gestuurd, met de reactie van deze instanties, toe te sturen. Ook gegevens van contactpersonen ontvang ik graag.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Van:

Aan: Algemeen- en Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Datum: 12 oktober 2023

Uw kenmerk 20221215.01

Onderwerp: GGD/ODRA/

Beste,

Verleden jaar heb ik aandacht gevraagd voor de kwestie GGD/ODRA en de HUM-problematiek. Het eerste jaar van mijn pensioen heb ik HUM-klachten voor ander omgevingsdiensten onderzocht. Omgevingsdiensten kunnen de klachten niet met fysieke metingen duiden.

Zoals aangegeven is het van belang dat de gehinderden en de opdrachtgevers, gemeenten en provincie, weten waar ze aan toe zijn. Zo kan ernstige gevolgschade worden voorkomen. Om hieraan invulling te geven zal de GGD een bijdrage moet leveren. De GGD zal, nadat door systematisch onderzoek de HUM-klacht is vastgesteld, het medische aspect, zoals bespreken van de situatie en begeleiding bij doorverwijzen naar huisarts en specialist, voor hun rekening moeten nemen. Zonder ondersteuning van de GGD is het onmogelijke de huisarts en-of specialist te bereiken.

In maart 2015 heeft de provincie aangegeven dat zij het sowieso belangrijk vinden dat vastgesteld wordt of sprake is van aantoonbaar laagfrequent geluid met eventueel een bron binnen een inrichting.

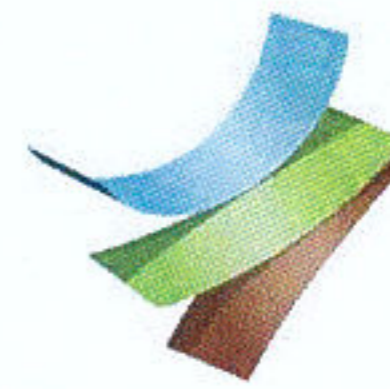
Overleg met de GGD-en over de HUM-problematiek willen faciliteren. Daarbij is aangegeven dat de GGD de maar dat het meer een medisch dan een technisch probleem is. De GGD heeft dit niet opgepakt. Als dit niet het geval is dan wordt vanzelf duidelijk of sprake is van de HUM. De provincie erkende het serieuze probleem maar stelde dat een HUM-klacht door de GGD moet worden opgepakt. De GGD heeft, zo blijkt achteraf, de ernst van de HUM-klachten onderschat.

Tijdens het overleg op 17 mei 2022 werden we (ODRA) verrast door het GGD standpunt dat ze de noodzaak van een GGD bijdrage niet zagen. Volgens de GGD zijn HUM-klachten niet anders dan reguliere geur- of geluidklachten. Verleden jaar is het niet gelukt om met de GGD verder over dit standpunt het gesprek te voeren. Bij de andere OD's zie ik dezelfde (schijnende) gevallen en het gemist van een intermediair naar medisch specialisten.

Hum-klachten worden vaak ten onrechte als psychische klachten opgevat. De huisarts heeft mevrouw voorgesteld om eens serieus over euthanasie te praten. Onderzoek naar het ontstaan van de specifieke gevoeligheid zal bij één patiënt in één praktijk niet van de grond komen. Om dit proces te doorbreken zal het RIVM dit via de GGD-en eerst moeten herkennen en erkennen. Dit jaar heb ik opnieuw geprobeerd met de GGD hierover in gesprek te komen. Via een klachtprocedure n.a.v. de GGD per brief van 24 juni 2022 heb ik de problematiek en de discussie met de GGD kunnen voeren.

Graag wil ik deze kwestie bij belanghebbenden, o.a. de ODRA partners, onder de aandacht brengen. In de bijlage de stukken die ik april jl. te laat had gestuurd. Hierbij wil ik mij aanmelden voor het bijwonen van vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODRA op 26 oktober.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

Datum : 26 oktober 2023
Ons kenmerk : 20231026.01
Afdeling : Directie

Onderwerp: reactie op jouw brieven

Geachte heer [Redacted]

In deze brief geef ik een reactie op jouw brieven van 2 december 2022, 6 april

In je brieven vraag je aandacht voor de HUM-problematiek en de noodzaak klachten hierover serieus te nemen en de mogelijke oorzaken aan te pakken.

Ik erken zonder meer dat jij, en met jou nog anderen, extreem veel hinder ondervindt van bromtonen. ODRA kan echter niet geven wat jij wilt, namelijk: Een oplossing voor deze vorm van hinder. Waarom niet? ODRA heeft de opdracht niet, de expertise niet en er is geen wettelijke basis. In een poging jou van dienst te zijn, heeft ODRA daarom jouw oproep aangekaart bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en bij het RIVM. En dat ik jou heb willen horen, samen met [Redacted] door je uit te nodigen om jouw verhaal mondeling over te brengen; een uitnodiging die je helaas hebt geweigerd. Meer kan ik niet doen.

Verder wil jij graag nog weten welke afspraken ODRA en GGD zouden hebben gemaakt omtrent de aanpak van laagfrequent geluid. Dat is slechts één afspraak, en die is jou – als het goed is – bekend en luidt: Als er een melding is waarvan ODRA constateert dat dit geen geluidklacht is, verwijst ODRA door naar de GGD.

Wat ODRA betreft, stopt het hier dan ook. Indien jij aandacht wil vragen voor de problematiek met betrekking tot HUM, verwijs ik je door naar de Staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, naar Gedeputeerde Staten en naar het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente waarin jij woonachtig bent.

ODRA zal niet langer in gaan op verzoeken, wensen, vragen of wat dies meer zij. Alleen de uitnodiging voor een gesprek met ondergetekende en Martin den Boer staat nog steeds.

Ik ga ervan uit je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wens je toe dat je van je pensioen gaat genieten.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Van: #

#

#

Aan: De heer #, #ODRA

#

Datum: 4 december 2023

Onderwerp: Kwestie ODRA/GGD/#

Geachte heer #,

Hierbij mij reactie op de brief van #.

In de aangetekende brief van 26 oktober 2023 schrijft # een reactie te geven op mijn brieven van 2 december 2022 en 6 april 2023.

De reactie van # op mijn brieven bevat zoveel (feitelijke) onjuistheden dat ik de brief voor kennisgeving aanneem.

Ik kan niet anders dan concluderen dat je de gevoeligheid van het dossier en de gevolgen voor burgers en ODRA stakeholders miskent.

De eerdere reactie van de heer #, ODRA #, dat hij niet zoveel voor mij kan betekenen rechtvaardigt mijn vermoeden dat hij onjuist en-of onvolledig is geïnformeerd.

Hierbij een hernieuwd verzoek de eerder verstuurd stukken met de brief van # de op de inkomende stukkenlijst te plaatsen en de kwestie voor de bestuursvergadering van 14 december 2023 te agenderen. Mocht je onverhoopt besluiten hiervan af te zien dan ontvang ik graag per omgaande de gronden voor deze afwijzing.

Met vriendelijke groet,

#

Oplegnotitie agendapunt: 4.1

Betreft : MT Themasesessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 14 december 2023

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA

Onderwerp: Dashboard 2023 t/m november

Aantal bijlagen: 2

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

Advies of voorstel aan de deelnemers:

Het bestuur van ODRA wordt gevraagd kennis te nemen van:

- Het dashboard met de stand van zaken van de reguliere bedrijfsvoering en de prognose voor de exploitatie 2023
- Input te geven aan ODRA voor het afronden van het boekjaar en de jaarrekening 2023.

Argumenten voor bovenstaand advies of voorstel:

Conform de afgesproken P&C-cyclus wordt het bestuur periodiek geïnformeerd over de bedrijfsvoering van ODRA, en de verwachtingen voor de (financiële) realisatie van het lopende boekjaar. Het dashboard geeft resultaten weer t/m 29 november 2023.

In het vorige dashboard voor het algemeen bestuur (dd. 26 okt) waren de resultaten tot september weergegeven. De daarin opgenomen resultaten en prognose voor de exploitatie lieten een tekort en grote onzekerheden zien. Dit was aanleiding om nauwlettender te monitoren en intern te kijken waar kon worden bijgestuurd.

In een rapportage aan het dagelijks bestuur over resultaten t/m okt, (dd. 23 nov) was al een verbetering te zien. Deze zet zich door; er diverse verbeteracties in gang zijn gezet en het einde van het jaar nadert. Hierdoor is de prognose verbeterd, en met minder marges omgeven. ODRA koerst af op een klein tekort, mogelijk positieve cijfers.

Bij deze rapportage is tevens het verslag van de accountant toegevoegd, met betrekking tot de interim controle, die De Jong en Laan heeft uitgevoerd in oktober. De interim-controle richt zich traditioneel op de processen en de waarborgen in de bedrijfsvoering. De eindcontrole richt zich op de getrouwheid van de cijfers.

In een apart notitie is de reactie van ODRA op de bevindingen weergegeven. Deze worden meegenomen in de eindcontrole.

Samenvatting resultaat november en prognose:

Werkprogramma's en verwachte omzet

We prognosticeren een financieel tekort van circa € 10.000. In de vorige rapportage aan het algemeen bestuur gingen we nog uit van € 300.000. De marges van deze prognose zijn kleiner geworden. Afgelopen maand zijn omissies in de administratie opgelost. Bovenal zien we dat vanaf medio september de productiviteit fors is toegenomen. Een voor ODRA herkenbare 'najaars-spurt'.

De werkpakketten met de partners geven t/m november een realisatie van 88%. De evenredige seizoennorm is 92%. We lopen nu circa 4% achter (vorige maand 5%). Ook dit patroon is cf. voorgaande jaren. Deels heeft deels te maken met verlaagde productiviteit in de zomer, en het nog niet verwerkt hebben van alle afgeronde producten in de systemen. Een derde factor: De instroom van nieuwe medewerkers is vooral vanaf september ingezet. De laatste maanden zullen zij productief zijn.

De prognose is dat we 98% van de geplande omzet in de werkpakketten en aanvullend werk voor de partners kunnen halen (vorige rap. 96% geprognoseerd). Het achterblijven zit bij projecten (mn SPUK- die dit jaar traag zijn opgestart) en bij 'vraag-gestuurd' werk, met name in de bouw is een vertraging opgetreden.

De provinciale programma's lopen geheel op schema qua financiële resultaten en prognose.

Kosten ontwikkeling:

De realisatie en prognose voor de kosten loopt op schema. Bij de meeste grote posten (zoals loonkosten, huisvesting en ICT) verwachten we minder uit te geven dan begroot. Dit dekt voor het grootste deel de lagere omzetverwachting.

Prognose

We verwachten per saldo een tekort van € 10.000, met een marge van rond de 0,3% van de omzet. De afgesproken maatregelen leiden ertoe dat we de prognose scherper hebben, en kosten verder terugbrengen.

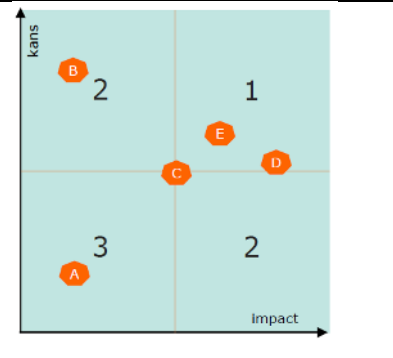
Overige aandachtspunten

- Het verzuim ontwikkelt zich goed; nu gemiddeld 4,3% (tov 6,8% vorig jaar). Vooral een aantal langdurige zieken is afgenomen
- Verlof; In de CAO is een extra recht van 3 dagen bovenwettelijk toegekend. We verwachten dat deze extra dagen niet dit jaar volledig worden opgenomen, waardoor de omvang van de verlofrechten groeit. Sinds vorig jaar nemen we het bovenwettelijk verlof op in de balans. Waarschijnlijk zal er over 2023 een extra dotatie moeten plaatsvinden; deze is niet begroot.
- Liquiditeit en debiteuren; geen issue

Interim controle accountant

In oktober heeft De Jong en Laan haar jaarlijkse interim controle uitgevoerd. Focus daarbij zijn de processen.

De accountant komt met 10 bevindingen. Drie gaan over de opvolging van bevindingen uit 2022, Drie gaan over de administratie en 4 over ICT.

	<p>Toelichting:</p> <p>A. Geen controle vooraf op gewijzigde banknummers in salarissysteem. ODRA hanteert piep -systeem achteraf. (uit 2022)</p> <p>B. Foutgevoeligheid bij declaratie-proces, omdat er teveel verschillende werkstromen zijn.</p> <p>C. Geen 2^e controle vooraf op wijzigingen (ingegeven door administratie) op de banknummers leveranciers. ODRA controleert achteraf. (uit 2022)</p> <p>D. Geen centrale registratie offertes. Geen vastlegging van keuze proces bij inkoop.</p> <p>E. Facturen met geringe omvang worden niet geautoriseerd door budgethouder, maar rechtstreeks verwerkt.</p>
---	---

Daarnaast nog de volgende bevindingen:

- F: Onze mandaten (in april 2023 vastgesteld) zijn nog niet vermeld in KvK-register
- G. Gebruikersaccounts en rechten: te ruim ingesteld , met risico op doorbreking AO/IC voor controller en voor super-users in Wave
- H. Wachtwoord beleid in Azure; Is minder complex vormgegeven dat tegenwoordig gebruikelijk. / Informatiebeveiligingsbeleid is 'te rigide' waardoor samenwerking wordt bemoeilijkt omdat stukken niet direct toegankelijk zijn.
- I. Contractenbeheer: Niet alle Sla's zijn voorhanden, een aantal verouderd.

In onderstaande bijlage is de reactie van ODRA weergegeven.

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel: Zie hierboven

Organisatorisch: geen consequenties

Juridisch: nvt

Inhoudelijk: zie hierboven

Vervolg:

De volgende monitoring wordt in de eerstvolgende bestuursvergadering in december gepresenteerd.

Bijlage: Reactie op de bevindingen van de accountant

- A. Geen controle vooraf op gewijzigde banknummers in salarissysteem. Medewerkers van SA kunnen dan gelden naar zichzelf toerekenen. ODRA hanteert piep -systeem achteraf.
Deze bevinding is uit de interim controle 2022. Toen heeft ODRA aangegeven dat we het risico dat dit gebeurt relatief gering is. We hanteren het piep-systeem. Indien een salaris (moedwillig) door een administratief medewerker naar een eigen banknummer wordt geleid zal de gedupeerde medewerker snel reclameren. Het bedrag is nooit hoger dan een netto maandsalaris en de pakkans is groot. Op het toevoegen van fictieve medewerkers in de salarisadministratie wordt vooraf, via controle van het standenregister, gecontroleerd.
- Actie:** Nu niets mee doen. Wel meenemen in de wensenlijst voor gewenste (aanvullende functionaliteit) in bedrijfsvoeringsysteem.
- B. Foutgevoeligheid bij declaratie-proces, omdat er teveel verschillende werkstromen zijn.
- Actie:** Hier ondervinden ook medewerkers veel hinder van. De wens om de workflow in de systemen aan te passen staat hoog op de lijst voor toekomstige systeem aanpassing.
- C. Geen 2^e controle vooraf op wijzigingen (ingegeven door administratie) op de banknummers leveranciers. ODRA controleert achteraf.
Deze bevinding stamt ook uit 2022. Toen aangegeven dat een signaallijst uit SAP een oplossing moet geven. Deze is er nog niet. Technisch blijkt dit moeilijk te realiseren zijn, of alleen via (duur) maatwerk. De kosten gaan niet opwegen tegen het risico. (Er is wel achteraf controle en zgn 'piep-systeem) vanuit leveranciers die hun rekening niet betaald krijgen.
- Actie:** Nu niets mee doen. Wel meenemen in de wensenlijst voor gewenste (aanvullende functionaliteit) in bedrijfsvoeringsysteem.
- D. Geen centrale registratie offertes. Geen vastlegging van keuze proces bij inkoop.
- Actie:** ODRA pakt dit op door of in SAP of via WIG de opgevraagde offertes en aanbiedingen te registreren. Daarnaast zullen de keuze's, die vaak door leidinggevenden worden gemaakt, meer zichtbaar worden door ook deze vast te gaan leggen.
- E. Facturen met geringe omvang worden niet geautoriseerd door budgethouder, maar rechtstreeks verwerkt.
- Actie:** De accountant noemt een grens van € 5.000 voor facturen die niet worden geautoriseerd. Dat is niet de praktijk. De grens is € 1.000. ODRA gaat na, hoe het exact in SAP is ingericht; de autorisatie-flow wordt systeem technisch ondersteund.)
- F. Onze mandaten (in april 2023 vastgesteld) zijn nog niet vermeld in KvK-register.
- Actie;** wordt opgepakt door bedrijfsvoering.
- G. Automatisering: gebruikersaccounts en Rechten (super)users
Wat betreft de rechten van superusers OpenWave:
Superusers OpenWave hebben een beperkte set extra rechten. Zij kunnen oa legesregels verwijderen die foutief zijn opgevoerd. We hebben dit recht beperkt tot een klein aantal medewerkers ivm kwaliteitsborging en AO/IB. Het risico op oneigenlijk gebruik is hierdoor fors beperkt. Controle is achteraf mogelijk omdat de vergunningverlener de legesregel vermeldt in de uitgaande brieven en voordat de brief wordt opgesteld de leges controleert. Het risico is daarmee aanvaardbaar.
De rechten van de controller betreft enkel inzage recht. Er zijn voor hem geen mutatie mogelijkheden.
Risico is dus niet aanwezig
- Actie:** Geen

H. Wachtwoordbeleid Azure: / Informatiebeveiligingsbeleid

We ontvangen doorgaans vanuit de interne organisatie feedback om de beveiliging in the cloud wat minder strak in te richten. Tegelijk raakt dit BIO compliancy. Met name het frequent aanpassen van wachtwoorden wordt als weinig klantvriendelijk ervaren. Toch zullen we beoordelen hoe we dit wel op meer frequente basis kunnen uitvoeren.

Actie: De overweging om het beleid aan te passen op de standaard in de markt mbt opbouw van het wachtwoord nemen wij mee in het plan voor de herinrichting van office 365. Naar verwachting eind 2023 opgelost.

G. Contractenbeheer: Niet alle Sla's zijn voorhanden, een aantal verouderd.

Het opzetten van SLA's en beheer is opgepakt. Voor de cloud met leverancier Rubicon is dat proces al goed ingericht, met T2E voor SAP ligt er een concept SLA en zien wij op grond daarvan toe op naleving van reactietermijnen en toetsing op contractuele afspraken.

Acties: Voor Open Wave met leverancier REM wordt op korte termijn een SLA overeengekomen. De SLA's komen in beheer van de Informatiemanager zodat kennis en overview geborgd wordt. We zien geen meerwaarde in het afsluiten van SLA's met andere softwareleveranciers.

Dashboard ODRA: t/m november '23

Versie AB 14 december '23

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Samenvatting november 2023

	concept cijfers regulier bedrijfsvoering	Ini bg'23	actuele begroting	real. 2023	% real.	prognose	toelichting	risico's en aandachtspunten
financieel	Baten (x € 1 miljoen)	€ 20,6	€ 24,7	€ 21,6	87%	€ 24,2	😊 Er is een actuele begroting opgesteld, gebaseerd op de orderportefeuille en nieuwe tarieven. De begrotingsomvang neemt met € 4,1 mlj. toe.	<ul style="list-style-type: none"> De begrotingswijziging is goedgekeurd in het bestuur van 6 sept en aangeboden aan de Raden voor zienswijzen. De meerderheid heeft reeds aangegeven in te stemmen.
	Kosten (x € 1 miljoen)	€ 20,6	€ 24,7	€ 19,6	80%	€ 24,3	😊 De kosten gaan toenemen vanwege een hogere bezetting en inflatie. De toename van werk leidt tot een uitbreiding van de capaciteit met ruim 30 fte.	<ul style="list-style-type: none"> De prognose is opgesteld door team -en projectleiding o.b.v. realisatie en verwachtingen. T.o.v. vorige maand is de prognose verbeterd met minder marges.
	Overhead %	26%	26%	25,4%		25,4%	😊 Door grotere omzet neemt overhead % af.	<ul style="list-style-type: none"> Marges (ca 0,3%.) in de prognose zitten m.n. bij de 'door te belasten materiele kosten"! En het vraaggestuurde werk.
	Saldo	€ 0,0	€ 0,0	€ 1,9		€ -0,01		
Klanten en productie	Real. Opdrachten	act-bg'23	real.	%	prognose	toelichting	risico's en aandachtspunten	
	partners WP	€ 15,4	€ 14,2	93%	€ 15,7	😊 Alleen het onderdeel 'overig' (waaronder de projecten) blijft achter bij de begroting	<ul style="list-style-type: none"> ☹ Niet bij alle partners is de realisatie rond de 84 %. Het varieert van 69% (Westervoort) tot 103% (Renkum). 	
	prov. Prog.	€ 4,9	€ 4,5	92%	€ 4,7		😊 Inhoudelijk verantwoording provinciale programma's is een separate verantwoording. De realisatie ligt op schema (kwantitatief gezien).	
	overig	€ 4,4	€ 2,9	65%	€ 3,8		😊 Het aandeel diensten in de exploitatie neemt steeds meer toe. Een oorzaak is het toenemende aantal projecten, die veelal op uurbasis worden gefinancierd. Maar ook binnen de provinciale programma's wordt alles o.b.v. diensten gedaan.	
	Ontwik.werkpakketten in aantallen							Er is een nieuwe opzet gemaakt en besproken met de partners.
	uren diensten (ex gez. Dnst)	146.743	127.002	87%	141.887	😊 De realisatie van de diensten ligt nog achter, vanwege achterblijven vraaggestuurd werk. (vooral bouw)		
	aantal prod.	11.124	11.850	107%	12.851	😊 De realisatie van aantal producten is hoog; bevat veel klachtafhandeling (> 4.500).		
DTPO (algemeen)						• Er waren 2.006 klachten begroot in de werkpakketten		
Controles -	80%	7,9	8,0%					
Klachten	80%	57%						
Aantal klachten		4.530						
Processen	Transitie in processen				Planning	toelichting op voortgang	risico's en aandachtspunten	
	Wet/regelgeving (omgevingswet)				1-jan-24	😊 Omgevingswet gaat in op januari '24. ODRA is er klaar voor !	<ul style="list-style-type: none"> Voor de financiën zijn de WKB en overdracht taken van belang. De kosten voor het project zijn stabiel gehouden tov vorig jaar. 	
	Verkenning samenwerkingsscenario's OD's				najaar 2023	😊 In maart gestart.; rapportage is gereed en besproken.	<ul style="list-style-type: none"> Aandachtspunt blijft onze inrichting irt de beveiligingsrichtlijnen 	
	Verbetering ICT (gebruik office)				31-dec-23	😊 Re-install afgerond.	<ul style="list-style-type: none"> Interim rap. Van account is gereed. Aanbevelingen op aanbesteding en ict-processen 	
	In Control statment				31-dec-23	☹ AO/IC-controles gestart. Maandafsluitingen nog niet gelukt		
Meerjaren -en dienstverleningsplan / kadernota				okt '23	☹ Meerjaren uitvoeringskader wordt uitgebreid besproken met partners.			
organisatie	Ontwikkeling medewerkers en org.					toelichting op voortgang	risico's en aandachtspunten	
	Organisatie-ontwikkeling				continue	😊 Focus ligt de komende tijd op verbetering bedrijfsvoering.	<ul style="list-style-type: none"> Visie bedrijfsvoering / uitvoering /arbeidsmarkt is onderdeel meerjarenuitvoeringsplan. 	
	Ontwikkeling PPI (projecten)				continue	😊 Projecten dashboard; is in deze rapportage opgenomen.	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn twee omvangrijke subsidie projecten ingediend (SPUK-gelden). Voor 2023 is afgerond € 0,8 miljoen als voorschot ontvangen. Dit wordt niet uitgeput en gaat naar '24 	
	Medewerkers	begroot	real. 2023		prog'23		<ul style="list-style-type: none"> Naast de out-of pocketkosten zijn er veel interne uren besteed aan opleiding omgevingswet. Dit komt in plaats van inhuur opleidingsbureau's 	
	Verzuim	5,0%	4,3%		5,0%	😊 Het langdurig verzuim is vrijwel weg.		
Opleiding (x € 1.000)	€ 481	€ 176	80%	€ 220	☹ In eerste tien maanden nog een zeer lage realisatie.			

Exploitatie

Toelichting op de baten en de prognose omzet

- Afgelopen maanden waren de prognoses van de omzet 'somber', waardoor het risico op rode cijfers groot was. Er is veel effort gestoken in het actualiseren van de administratie en verbeteren van de prognoses.
- Zoals in eerdere rapportages aangegeven, zijn de laatste maanden van het jaar productiever dan gemiddeld. Zaken en projecten worden zo goed mogelijk afgerond. Ook zien we dat de beschikbare capaciteit na september op niveau is gekomen (sheet 8).
- Ten opzichte van de prognose sept (in het AB gepresenteerd), gaan we geprognoseerd van 96% naar 98% omzet realisatie.
- De realisatie is nu 88%, obv de verstuurde (voorschot)facturen. De realisatie is 87% obv geleverd werk gerekend tot medio november. Dit is excl. de waarde van onderhanden werk.

Rente en overige inkomsten

- Sinds jaren ontvangen we weer rente op de bank. Dit was nog niet begroot.
- De balanspost is de vrijval van middelen uit de bestemmingsreserves.

Toelichting op de kosten

- Personele kosten; zijn toegelicht in sheet 8; Vallen lager uit (tov sept) door herberekening van de pensioenpremies.
- De kosten van externen zijn hoger dan in de eerdere prognose; vanwege de arbeidsmarkt zijn bepaalde functies alsnog extern ingevuld.
- De uitputting van opleidingen is relatief laag. Het budget wordt niet besteed.
- De huisvestingskosten; een toename van de servicekosten (energie), maar lagere kosten facilitair. Ook de kosten voor elektrisch wagenpark komen later in tijd dan begroot.
- ICT kosten; hogere bezetting betekent meer mobiele apparatuur. Daarnaast zijn er extra kosten voor de ontwikkeling informatiemanagement (betere cloud-omgeving en office 365).
- Advieskosten; wordt onder meer besteed aan de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering en verkenning naar de toekomstige samenwerking in Gelders stelsel. (in vorige rap. toegelicht)
- Onvoorzien. Betreft een vrijval van kosten uit vorig boekjaar.
- Mutatie verlof; In de CAO is bepaald dat alle medewerkers 3 dagen extra bovenwettelijk verlof ontvangen. De extra verlofrechten worden niet benut. Leidt mogelijk tot een onvoorziene dotatie.

Onzekerheden in de prognose:

In de rapportage over september aan het algemeen bestuur werd aangegeven dat de marges nog groot waren. Afsgesproken maatregelen leiden nu tot marges van 0,3% v/d kosten en baten)

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	act bg 23	real '23	% tov act-bg	prog. '23 ad € 95,-	% . tov bg23	verschil met bg	progn. Okt.	progn. Sept.	verschil
Baten dienstverlening	24.196,8	21.143,5	89%	23.128	96%	-1.069	22.967	22.755	160
Doorbelaste mat. kosten	371,8	415,3	0%	876	236%	504	694	1.051	183
Overige inkomsten	94,8	20,0	21%	24	25%	-71	24	20	-
Rente baten	0,0	112,6	0%	120	0%	120	120	117	-
Vrijval balans	0,0	0,0	0%	95	0%	95	95	95	-
Totaal baten	24.663,4	21.691,4	88%	24.243	98%	-420	23.900	24.038	343
realisatie obv geleverd werk voorschotten		21.551,4	87%	25.594	omvang orders 95%		25.443	25.354	150
		140,1							
Kosten x € 1.000									
Personele kosten									
Loonkosten mdw. ODRA	16.022,6	14.052,9	88%	15.390	96%	633	15.400	15.520	-10
Kosten externe inhuur	4.111,5	3.119,7	76%	4.715	115%	-604	4.693	4.558	22
Loonkosten intern & extern	20.134,1	17.172,5	85%	20.105	100%	29	20.093	20.077	12
Opleidingen	480,7	176,0	37%	220	46%	261	200	220	20
Alg. personeelskosten	672,9	543,7	81%	695	103%	-22	665	630	30
Voorm. Pers. / uitk. (uwv)	200,0	0,0	0%	115	58%	85	110	120	5
Harmonisatie bijdrage	-80,0	0,0	0%	-80	100%	-	-80	-80	-
Personeelskosten	21.407,7	17.892,2	84%	21.056	98%	352	20.988	20.967	68
Bedrijfskosten									
Huisvesting en mobiliteit	824,1	704,4	85%	770	93%	54	780	780	-10
ICT-kosten	889,1	833,0	94%	870	98%	19	830	850	40
Advieskst + acc. + comm.	280,0	0,0	0%	290	104%	-10	280	275	10
Bedrijfskosten	1.993,2	1.537,4	77%	1.930	97%	63	1.890	1.905	40
Programma kosten									
Bovenregionale kosten	400,0	270,3	68%	330	82%	70	370	400	-40
Overig kosten / onvoorzien	98,5	-50,4	-51%	24	25%	74	-48	12	72
Progr.kosten (kst ODRA)	121,7	0,0	0%	82	67%	40	77	76	5
Progr.kosten (doorbelasten)	547,4	-32,6	-6%	831	152%	-284	694	975	137
- waarvan afschrijvingen		32,6	0%	0	0%	-	-	-	-
Programma kosten	1.167,6	219,9	19%	1.267	109%	-100	1.092	1.463	175
Totaal kosten	24.568,5	19.649,4	80%	24.253	99%	316	23.970	24.335	283
Saldo voor mutaties fondsen	94,9	1.901,9		-10		105	-70	-297	60
Mutaties fondsen en balans	94,8			pm verlof			pm		

Productie doelstellingen (adv. productgroepen)

In de onderstaande tabel is de begroting, realisatie en prognose weergegeven aan de hand van de productie-doelen. Het is weergegeven per productgroep. In de linker kolommen is de gewijzigde begroting '23 weergegeven. In de paarse kolommen is de prognose weergegeven. De prognose is opgesteld door team –en projectleiding o.b.v. realisatie cijfers en inschattingen.

Realisatie

- De realisatie t/m medio november is 87% op de gewijzigde begroting (vorige maand 77%).
- Het gemiddelde gerealiseerde tarief van de producten ligt onder de norm. De oorzaak; er worden vooral 'goedkopere producten' gerealiseerd. Dit is verder toegelicht in sheet 6.

Prognose

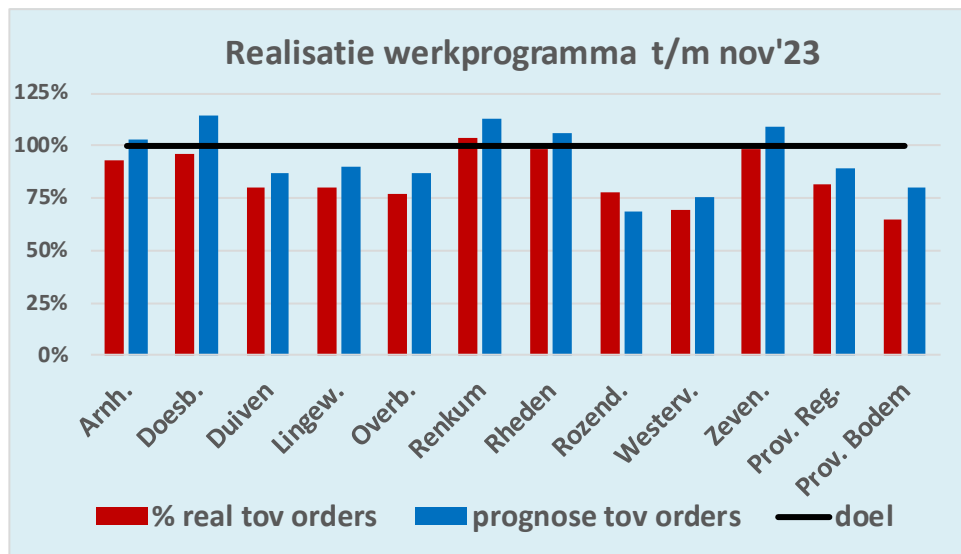
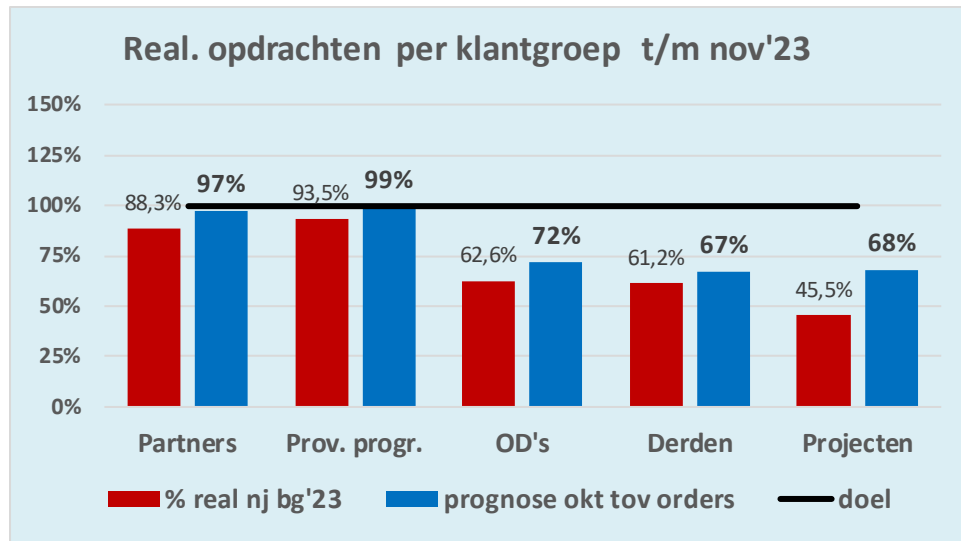
- Het totaal van de werkpakketten, aanvullende opdrachten en (subsidie) projecten leidt tot een omzet verwachting van € 24,2 miljoen o.b.v. de nieuwe tarieven in de gewijzigde begroting. Dit is 98% van die begroting.
- Het aantal geprognoseerde producten is hoger dan begroot, maar leidt niet tot evenredige hogere financiële prognose, vanwege de onevenwichtigheid in de goedkope en duurdere producten. Zo zijn er heel veel meer klachten (4500 stuks) af te handelen (kengetal 2) en minder vergunningen en controles bij de bouw (kengetallen > 20). ODRA onderzoekt deze discrepanties en onderzoekt tevens de werkelijke tijdsbesteding in relatie tot het kengetal. (Dat nu op gemiddeld 6,3 uur uitkomt t.o.v. 7,8 begroot).

Kerntabel productie x € 1.000	aant. (prod / uren) actuele bg '23				aant. (prod / uren) realisatie '23 (tm nov)				aantallen	tarief	Prognose '23	% gewijz. Bg
	uren	tarief	omzet	%	uren	tarief	omzet	% bg				
Omzet groepen												
Producten	11.124	€ 740	€ 8.237	33%	11.850	€ 602	€ 7.135	87%	12.851	€ 621	€ 7.985	97%
Diensten (incl. prov. Prog)	146.743	€ 95	€ 13.871	56%	127.002	€ 94	€ 11.992	86%	141.887	€ 94	€ 13.355	96%
Gezamenlijke diensten		€ 92	€ 1.394	6%			€ 1.512	108%	21.703		€ 1.706	109%
- mat. Gez. Diensten			€ 253	1%				0%			€ 82	
Doorbelaste baten		€ 92	€ 813	3%			€ 818	101%			€ 876	108%
Balans			€ 95	0%			€ 95	100%			€ 95	100%
Overige inkomsten							€ 133				€ 144	
Totaal baten			€ 24.663	100%			€ 21.551	87%			€ 24.243	98%
Kengetallen en fte's		fte's				fte's			fte's			
- kosten uitvoering		179,2	€ 18.300	74%		172,6	€ 16.081	74,6%		180,0	€ 18.096	74,6%
- kosten overhead		39,3	€ 6.363	26%		35,7	€ 5.471	25,4%		42,1	€ 6.157	25,4%
Totaal lasten		218,5	€ 24.663			208,3	€ 21.551			222,1	€ 24.253	
gemid. Kengetal p/prod		7,79				6,34	uur					saldo
Benodigde cap. (uren)		252.929				228.040	uur gerealiseerd	90%			260.667	-10

Overheadpercentage.

Onze realisatie en prognose gaan uit van een overhead van 25,4%; dicht bij het gewenste doel van 25%.

Realisatie: per klantgroepen & aanvullende opdrachten

Toelichting realisatie klantgroepen (norm t/m 3^e week november is 88 %):

Overall is de realisatie 84%. Dit is ten opzichte van de opdrachten die klanten ons hebben gegeven. Wijkt iets af van % in voorgaande sheets (87%); ons orderpakket is groter dan de najaar begroting. De prognose van september ging uit van 67%. T.o.v. de maandnorm 2x 8,3%) zijn oktober en de eerste 3 weken november productieve maanden geweest. (> 1,5%)

- De klantgroep “provinciale programma’s” loopt op schema. Hierover wordt apart aan opdrachtgever gerapporteerd.
- De prognose bij de partners komt uit op 97% van de opdrachten (2% hoger dan vorige prognose in sept). In het werkpakket zitten vraag-gestuurde producten en diensten, die niet gerealiseerd kunnen worden. De ‘omzetderving’ van de missende 2% is circa € 0,4 miljoen. Er zijn wel verschillen per partner; zie onderste grafiek.
- Bij de OD’s en derden gelden lagere prognoses. Bij beiden geldt dat een deel van de opdrachten pas later in het jaar zijn verstrekt. Het op ‘stoom komen’ vergt meer tijd. De omzetderving bij deze groepen is relatief klein.
- Projecten: Hieronder vallen de SPUK projecten, en specifieke opdrachten van partners en klanten, zoals Theseus, WNB-pilot, circulaire economie, energie controles. Een aantal projecten kende een ‘slechte’ start dit jaar door uitval van medewerkers, en nog niet aangetrokken capaciteit.

Aanvullende opdrachten & grafiek producten/diensten realisatie

In voorgaande rapportages werd een overzicht gegeven van de omvang en voortgang van de aanvullende opdrachten (bovenop het werkpakket.) En een specificatie aantal producten en diensten per partner.

- Producten en diensten (tov werkpakket); deze zijn toegelicht in de afzonderlijke partnerrapportage. In de bijlage is een grafiek over het verloop opgenomen per partner.
- Inzicht in de aanvullende opdrachten is normaliter van belang, omdat de capaciteit die gepaard gaat met de aanvullende opdrachten niet in de ‘basisbezetting’ aanwezig is. Werving gaat gepaard met vertraging in de opstart, en hogere kosten, omdat veel extern moet worden ingehuurd.

Projectportfolio november 2023

Projecten maken een toenemend aandeel uit van de omzet van ODRA, naast de omzet uit de werkprogramma's, en aanvullende opdrachten. In de voorgaande sheets is dit al gespecificeerd, als totaal. Projecten zijn bij ODRA voor de aansturing ondergebracht in een apart team (PPI). De aanpak en sturing is meestal net iets anders dan voor het reguliere werk. Hieronder de omvang en voortgang op de projecten portfolio. De kolom 'begroting' betreft de projectbegrotingen. Deze is veelal opgesteld ná het opstellen van de ODRA-begroting. En kan derhalve afwijken daarmee.

Voor de meeste projecten geldt dat deze zijn begroot en afgesproken op basis van het tarief uit de initiële begroting 2023, nl € 92,-. Het verhoogde tarief uit de najaars-begroting (ad € 95) geldt voor de meeste projecten niet vanwege de vaste prijsafspraken.

Project naam bedragen x € 1.000	Aantal (deel) projecten	Begroot 2023	Voortgang 2023	Prognose 2023	Voortgang t.o.v. prognose	Budget t.o.v. prognose
Prov. Programma's	24	4.761	4.281	4.584	93%	96%
Spuk projecten	5	859	450	462	97%	54%
Provinciale projecten	6	975	579	727	80%	75%
Projecten partners	25	641	200	320	62%	50%
Projecten 'gezamenlijke diensten'	8	746	586	646	91%	87%
Overige projecten	8	622	419	463	91%	74%
Subtotaal projecten	52	3.843	2.234	2.618	85%	68%
Totaal	76	8.603,3	6.515,3	7.201,4	90%	84%

Duiding inhoud: (belangrijkste projecten)

- Prov. Programma's; PCH en PAB. Er zijn 23 aandachtsbedrijven (deelprojecten).
- SPUK; betreft SPUK- energie en SPUK-IBP (4 deelprojecten)
- Provinciale projecten; Onder meer: Theseus; WNB; Grondwater en energie besparing.
- Projecten partners: EML-controles en label C; Lingewaard en Overbetuwe A15
- Projecten ondergebracht (en gefinancierd) via de gezamenlijke diensten: Circulaire economie; omgevingswet; energie; innovatie.
- Overige projecten; gemeentelijk complex; adviesrobot

Toelichting

De cijfers zijn geaggregeerd weergegeven. In de [bijlage](#) is een volledige lijst opgenomen.

De prognoses zijn aangepast op basis van de verwachtingen van de projectleiders. Nog niet alle verwachtingen zal afgestemd met de financierende partij. Dit kan nog tot wijzigingen leiden.

Op een aantal onderwerpen wordt extra inzet verwacht in de tweede helft van 2023, deels door inzet van derden. Het gaat hier om bijvoorbeeld WNB, energie, circulaire economie en SPUK IBP. Voor SPUK IBP is een wijzigingsvoorstel ingediend, waarbij activiteiten worden overgeheveld naar 2024.

Benodigde capaciteit vs. bezetting (+ gemiddelde P-kosten)

Onderstaande tabel geeft de ingehuurd versus begrote capaciteit in fte's weer. Dit is gebaseerd op de feitelijke bezetting (internen) en geboekte/contractuele uren externen.

Overall-beeld op de capaciteit

- De gewijzigde (najaar)begroting gaat uit van een grote groei in de bezetting van ruim 30 fte. De gemiddelde bezetting tot november is nog niet van dat niveau. In het 4^e kwartaal is een aantal nieuwe medewerkers gestart, waardoor ook de productiviteit (en gerelateerde omzet) later op gang komt. Op basis van de afgesloten contracten en werving komen we in de productie circa 2,5 fte lager uit dan begroot. In de bedrijfsvoering 2,5 fte hoger. Een deel van de medewerkers bedrijfsvoering en staf werkt ook productief, en compenseert daarmee het verschil in de benodigde capaciteit bij de lijn.
- Ten opzichte van de begroting wordt er ruim 5 fte meer extern ingehuurd, minder intern. Werving voor sommige functies blijft lastig. In sommige teams is het verloop ook hoog.

De loonkosten

- De (extrapolatie van de) loonkosten internen komt circa € 0,6 miljoen lager uit dan begroot. Externen ruim € 0,6 miljoen hoger.
- In het tabelletje hieronder is aangegeven dat de gemiddelde kosten per fte € 276 voordelig uitvalt. Het nadeel t.o.v de begroting veroorzaakt door de hogere bezetting (0,6 fte) is ca € 32K.
- Door de verhouding en lagere bezetting dan begroot zijn per saldo de kosten €291 K lager.

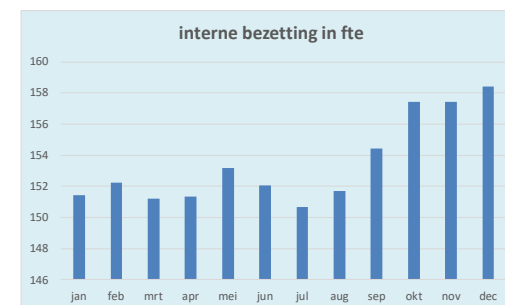
De verhouding intern / extern:

- Het aandeel externen is in euro's 23%. Onze (lange termijn) norm is 15%. De norm voor het 'IBP-robustheid' is max. 20%

Ten opzichte van actuele begroting

'rijksverschil lonen p/fte	€ 276	voordeel
'rijksverschil in €	€ 61.378	voordeel
Bezettings verschil in fte's	-0,4	nadeel
bezettingsverschil in €	-€ 32.794	nadeel
Totaal	€ 28.584	

Formatie bezetting en personele kengetallen	ini-bg '23 totaal	najaarsbegroting 2023			realisatie 2023				Prognose bezetting2023				
		int	tot. Ext.	totaal	int	tot. Ext.	totaal	maand 11	intern	tot. Ext.	totaal	%	
Formatie bezetting													
Lijn afdelingen	152,5	152,8	29,7	182,5	82%	152,1	20,4	172,6	83%	146,6	33,4	180,0	81%
Bedrijfsv./staf/man.	36,5	35,3	4,0	39,3	18%	30,2	5,6	35,7	17%	36,3	5,8	42,1	19%
Reguliere capaciteit	189,0	188,1	33,7	221,7		182,3	26,0	208,3		182,9	39,1	222,1	
- verhouding in fte's		85%	15%			88%	12%			82%	18%		
Loonkosten													
loonkosten (intern)	€ 13.287	€ 16.023	-	€ 16.023	80%	€ 14.053	€ 0	€ 14.053	82%	€ 15.390		€ 15.390	77%
inhuur capaciteit	€ 3.505	-	€ 4.112	€ 4.112	20%		€ 2.426	€ 2.426	14%		€ 4.024	€ 4.024	20%
inhuur ondersteuning	€ 0	-	-	-	0%		€ 694	€ 694	4%		€ 692	€ 692	3%
Kosten capaciteit	€ 16.792	€ 16.023	€ 4.112	€ 20.134		€ 14.053	€ 3.120	€ 17.173		€ 15.390	€ 4.715	€ 20.105	
- verhouding		80%	20%			82%	18%			77%	23%		
Gemid. kosten /fte (in €)	€ 88.856	€ 85.196	€ 122.150	€ 90.806		€ 84.103	€ 130.785	€ 89.935		€ 84.122	€ 120.485	€ 90.530	
- per uur	€ 88,86	€ 85,20	€ 122,15	€ 90,81						€ 84,12	€ 120,48	€ 90,53	
- stijging tov begroting										-1,3%	-1,4%	-0,3%	

Tevredenheid Publieke Dienstverlening Odra (TPDO – nov)

Vergunningen

Algemeen

Vorige rapportage (sept.): 7,96

115

Controles

Algemeen

Vorige rapportage (sept.): 7,22

180

Klachten

Algemeen

Vorige rapportage (sept.): 5,62

96

geluid	geur	verontreiniging	gevaarlijke situatie	opslag	overig	Totaal
2850	1378	176	37	7	72	4520

Cijfers klachten gesplitst op behandelbaarheid

Volgens de respondent:	vriendelijk behandeld	totaal gemiddelde	% van respondenten
Klacht is opgelost	9,6	8,5	14%
Klacht is niet helemaal opgelost	9,1	8	12%
Klacht is niet opgelost	5,9	5,6	67%

Toelichting TPDO (november)

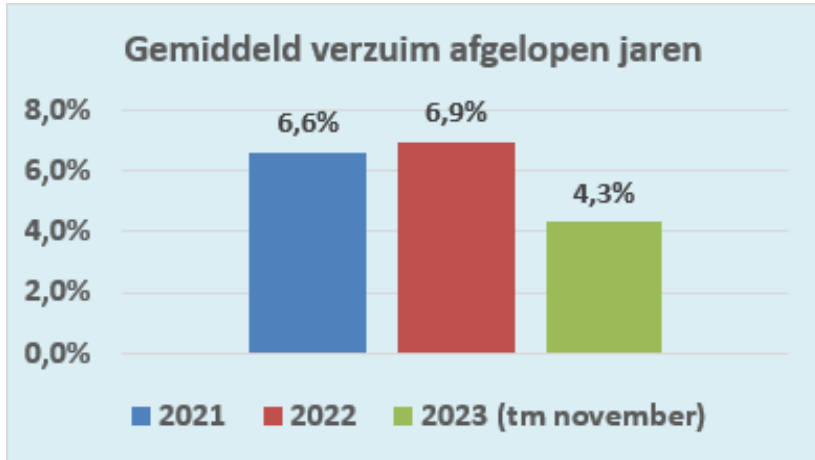
Duiding

- De TPDO nieuwe stijl heeft een vergelijkbaar responspercentage. Het is een representatief beeld van de tevredenheid over de dienstverlening.
- De trend betreffende respondenten waarbij, naar eigen inzicht, de klacht niet is opgelost en een lage tevredenheid over dienstverlening zet zich in vergelijkbare cijfers voort. Waarbij opvalt dat er afgelopen periode relatief meer respondenten reageren waarbij de klacht naar eigen perspectief niet is opgelost zijn ten opzichte van respondenten waarbij de klacht geheel of gedeeltelijk is opgelost.
- Er zijn afgelopen maand ongeveer 10% minder omgevingsklachten ingediend dan gemiddeld. Waarbij 30% minder geurklachten. Een verklaring hiervoor zou kunnen liggen in minder evenementen(geluid) en minder open ramen wegens het weer(geur).

Aantal klachten per gemeente

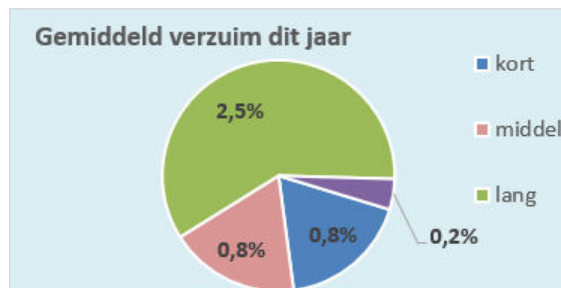
Gemeente Apeldoorn	4
Gemeente Arnhem	1795
Gemeente Barneveld	8
Gemeente Bronckhorst	2
Gemeente Brummen	1
Gemeente Buren	2
Gemeente Doesburg	31
Gemeente Doetinchem	5
Gemeente Duiven	13
Gemeente Ede	1
Gemeente Lingewaard	317
Gemeente Lochem	2
Gemeente Maasdriel	1
Gemeente Nijkerk	3
Gemeente Oost Gelre	1
Gemeente Oude IJsselstreek	1
Gemeente Overbetuwe	154
Gemeente Renkum	668
Gemeente Rheden	243
Gemeente Rozendaal	2
Gemeente Scherpenzeel	1
Gemeente West Betuwe	2
Gemeente Westervoort	15
Gemeente Zevenaar	91
Gemeente Zutphen	0
Provincie Gelderland	1270
Provincie Noord-Holland	1
Provincie Utrecht	2

Verzuim 2023

Toelichting:

- Het verzuim in de maand november is gestegen naar 5,4%. Dit is te wijten aan de griepgolf. We zien het aan kortdurend verzuim
- Hoewel het verzuimcijfer gestegen is, blijft het gemiddelde aanzienlijk lager t.o.v. 2022, met een verschil van 2,6%
- Ons gemiddelde verzuimcijfer komt uit op 4,3%, wat aansluit bij de prognose dat we onder de 5% uitkomen over geheel 2023.
- Langverzuim is wel beter onder controle, op een aantal casussen na. De oorzaken zijn in de meeste gevallen aannemelijk en bij een enkeling vraagt het om een hoge mate van aansturing en begeleiding.

& Liquiditeit (tm 29 nov)

Toelichting op de kaspositie en grafiek

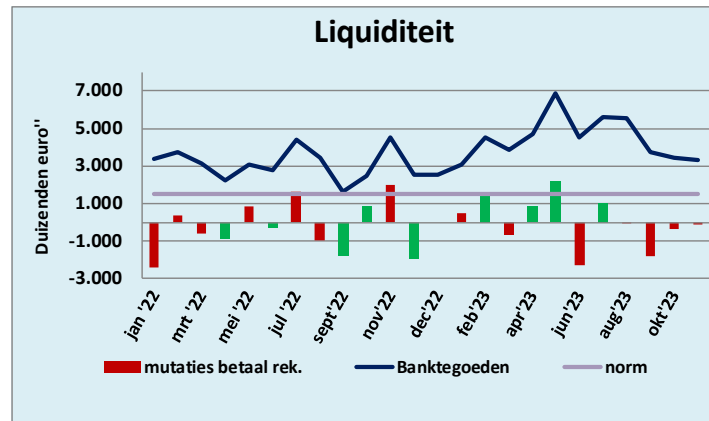
De blauwe lijn in de grafiek geeft het totaal aan liquide middelen weer; die bestaat uit de middelen op de betaalrekening en saldo bij de rijkschatkist.

- Onze liquiditeitspositie is goed; Er is maar een gering aantal debiteuren. Er zijn nog maar twee rekeningen van voor het 4^e kwartaal niet betaald.
- Saldo bij de schatkist is € 2,5 miljoen. In de zomer steeg het totaal aan banktegoeden tot € 7 miljoen door vlot betalen van de voorschotnota's door onze partners. Dit geeft een meevaller in de rente. Inmiddels is er € 113 K aan rente binnen gekomen.
- De groene staven geven aan dat in de betreffende maand meer inkomsten zijn dan uitgaven. De rode vice versa; meestal in de 3^e maand v/h kwartaal.

Lening:

De bij de BNG afgesloten ter dekking van de investering in de huisvesting ad € 625.000 is in juli voor 1/15 deel afgelost.

Liquiditeit	stand 31 dec '22	stand 29 nov '23
x € 1.000		
- BNG	-94	941
- Schatkist	2.650	2.472
Totaal	2.556	3.413
Debiteuren saldo	1.419	2.912
- waarvan > 60 dagen	2 stuks	133.623

Bijlagen

Bijlage 1:

- Detailoverzicht projecten en toelichting.

Bijlage 2:

- Overzicht realisatie producten en diensten per partner

In de vorige rapportage(s) waren de volgende bijlagen toegevoegd:

- Overzicht advieskosten
- Overzicht fondsen en voorzieningen
- Rechtmatigheidscontrole (in control statement)

Inhoudelijk zijn deze weinig veranderd. daarom **nu niet** toegevoegd.

Bijlage 1: Overzicht van projecten (details per project)

Project naam	Aantal (deel) projecten	Begroot 2023	Voortgang 2023	Prognose 2023	Voortgang t.o.v. prognose	Budget t.o.v. prognose	uren diensten	mat. Kosten
Spuk-projecten								
spuk energie	1	334,2	256,5	243,5	105%	73%	2.525,2	11,2
spuk ibp	4	525,0	193,1	218,1	89%	42%	2.263,0	9,9
Provinciale projecten								
theseus	2	448,1	343,6	381,4	90%	85%	4.116,0	2,7
toezicht wnb	2	306,1	124,2	214,1	58%	70%	800,0	140,5
grondwaterbescherming	1	30,4	29,1	30,4	96%	100%	330,0	-
energie besparing (prov)	1	190,4	82,1	101,7	81%	53%	1.105,0	-
Projecten partners								
eml controles	10	170,0	56,4	119,4	47%	70%	1.298,0	-
label c	10	156,3	62,6	73,0	86%	47%	830,2	-
warme overdracht bodem	1	260,9	79,9	124,6	64%	48%	950,0	37,2
a15	4	53,7	1,0	3,2	31%	6%	35,0	-
Projecten gez. Diensten								
innovatie	1	100,0	79,7	100,0	80%	100%	-	80,0
gezamenlijke dienst (cir)	2	65,5	76,5	65,5	117%	100%	712,0	-
gez. Diensten (ene)	1	250,7	156,4	205,2	76%	82%	2.152,0	-
omgevingswet	3	239,2	262,6	259,9	101%	109%	3.171,0	2,0
circulaire economie	1	90,5	11,2	15,1	74%	17%	164,0	-
Overige projecten								
advies uitvoeringsbeleid	1	193,2	117,8	144,9	81%	75%	1.575,0	-
detachering ODNL	2	140,6	101,7	105,9	96%	75%	956,0	-
Drones	1	18,4	-	-	-	0%	-	-
port. Aanpak odnl	1	31,3	32,2	31,3	103%	100%	340,0	-
Uniform bouwbeleid	1	29,4	26,3	29,4	89%	100%	320,0	-
gemeentelijk complex	1	99,9	93,4	100,0	93%	100%	1.078,0	5,0
adviesrobot	1	108,8	48,1	51,3	94%	47%	300,0	40,2
Totaal	52	3.842,6	2.234,2	2.617,8	85%	68%	25.020,4	328,6

Project naam	Aantal (deel) projecten	Begroot 2023	Voortgang 2023	Prognose 2023	Voortgang t.o.v. prognose	Budget t.o.v. prognose	uren diensten	mat. Kosten
PCH	1	3.518,1	3.284,3	3.528,1	93%	100%	38.240,0	10,0
PAB	23	1.242,6	996,9	1.055,5	94%	85%	11.424,0	4,5
Totaal	24	4.760,7	4.281,1	4.583,6	93%	96%	49.664,0	14,5

Toelichting prognose *

De prognose is opgesteld o.b.v de projectplannen, die zijn opgesteld vanuit een tarief ad € 92,- per uur. Voor de meeste projecten geldt dat dit tarief niet wijzigt.

Voor de categorie "projecten gezamenlijke diensten", die zijn opgenomen in de werkpakketten, geldt dat deze wel in tarief worden verhoogd tot € 95,- cf de tariefswijziging in de gewijzigde begroting '23.

Marge in de prognose

Omdat de bezetting in het team PPI gedurende het jaar langzaam op sterkte is gekomen, is de realisatie laag t.o.v. de seizoennorm.

Voor een deel is dit meegenomen in de prognose.

Prospect's

Naast de hierboven genoemde lijst is er nog een aantal 'prospects',: een aantal (reeds gestarte) projecten die nog niet administratief zijn verwerkt.

De omvang daarvan is rond de 50 duizend euro.

Projectportfolio november 2023 (toelichting voortgang)

Prov. Programma's:

- De uitvoering van het programma ligt op schema.

Energie / SPUK Energie:

- Circa de helft van de geplande energiecontroles (EML, ETS en provinciale inrichtingen) is uitgevoerd. Er wordt een inhaalslag gemaakt. De verwachting is dat de geplande aantallen controles worden gerealiseerd. Label C loopt volgens planning.

SPUK IBP:

- Er is een gewijzigde aanvraag ingediend met vermindering van uren voor bijdragen aan landelijke projecten. Vrijkomende uren worden hoofdzakelijk aangewend voor projectleiding Drones. Het totaal van de aanvraag wijzigt niet maar wordt in 2023 en 2024 gerealiseerd.

Theseus:

- De uitvoering blijft achter op de begroting.

WNB:

- De verwachting is dat het overgehevelde budget 2022 aan het eind van het jaar volledig is besteed aan (her)controles. Van het budget 2023 zal een deel worden overgeheveld naar 2024.

Circulaire economie:

- De uitvoering van het projectplan is gestart en realiseren dit jaar naar verwachting de inventarisatie/screening circulair relevante bedrijven en beschrijving circulair instrumentarium.

Innovatie:

- GIS systeem / GEO viewer (€ 15 K), bijdrage ontwikkeling drones (€ 10 K) en bijdrage project CE 2023 (€ 40-45 K). Restant budget: € 30 K.

Omgevingswet:

- In de aanloop naar de start per 1 januari a.s. zijn we druk met: opfriscursussen, het inregelen van ons zaakstelsel, het aanpassen van mandaten en het oefenen met het Omgevingsloket.
- Er is een 'fixed-price' afspraak gemaakt via de gezamenlijke diensten. ODRA komt daar niet mee uit; de besteding is hoger dan verwacht. **!!**

Programma gemeentelijk complex:

- Loopt conform planning.

Uitvoeringsbeleid:

- De notitie 'Need to have' is gereed en gedeeld met de gemeenten.

Adviesrobot:

- Dit onderzoeksproject ligt op schema.

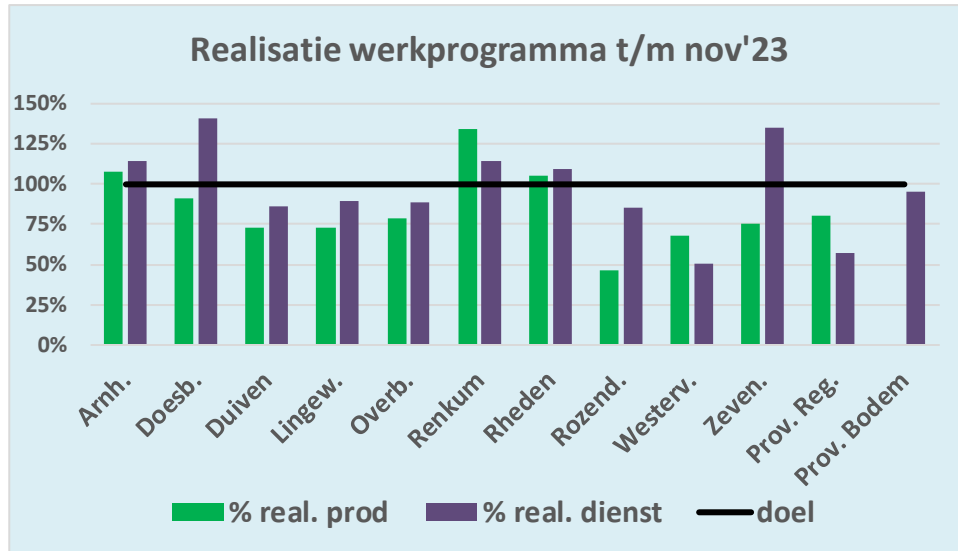
Toezicht Grondwaterbeschermingsgebieden:

- Dit project loopt volgens prognose.

IPKW:

- De rapportage n.a.v. de inventarisatie is opgeleverd. Volgende stap is bespreken van de rapportage met gemeente Arnhem.

Bijlage 2: Producten en diensten realisatie per partner

Producten realisatie (in stuks):

- Bij de partners is de realisatie van producten (t.o.v de opdrachtenportefeuille) gemiddeld 89 %. Met een norm van 84% is dit boven de norm. De omzet op producten is 'maar' 76%. Dit duidt op een grote onevenwichtigheid in de realisatie op de individuele producten. Er zijn meer 'goedkope' producten (bv klachten) gerealiseerd dan duurdere (producten met hoog kengetal, zoals controle en vergunningen Briks cat 2/3)). De top 5 afwijkingen betreffen:

- Omgevingsverg. Briks cat 2. (-219 K)
- Controle Briks cat 2; (- 184 K)
- Controle Briks cat 3; (- 155 K)
- Project controles; (- 188K)
- Projectcontrole wnb; (- 362 K)

Deze laatste twee zijn aanvullende opdrachten die pas vanaf de zomer is opgestart. Hier wordt een inhaalslag verwacht. Het achterblijven van onze bouw-producten heeft ook te maken met de algemene vertragingen in de bouwsector.

- Hogere omzet is vooral bij: *klachtafhandeling (+ 331 K)* en *handhavingscontrole (+ 119 K)*

Diensten realisatie (in uren):

De diensten (bij de partners) zijn gemiddeld 76% gerealiseerd. De top 5 van afwijkende levering van diensten betreft:

- Juridische diensten (+ 268 K)
- Advies omgevingskwaliteit (+ 108 K)
- Controles bestaande bouw (+ 124 K)
- Controles graven i/d bodem (+ 111 K)
- Prev milieutoezicht PCH (real. 283% - omzet € 281K)

Met name diensten die geleverd worden bij projecten blijven achter in de begroting. Dit zijn onder meer: 'partner specifieke afspraken' (- 161K), detachering (- 284 K), projectondersteuning/ management. (-213 K)

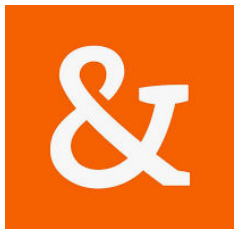
In de grafieken is aangegeven dat bovenstaande per partner anders kan uitpakken; dit is in de maandrapportage toegelicht.

Managementletter 2023

Aan het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem

09 november 2023

deJong&Laan

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem
Postbus 3066
6802 DB ARNHEM

Datum 9 november 2023
Betreft **Managementletter 2023**

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze Interim-controle van de jaarrekening van Omgevingsdienst Regio Arnhem (hierna: 'ODRA').

Onze controle is gericht op het vormen van beeld omtrent de processen die de jaarrekening 2023 vormen. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van ODRA.

Het concept van dit verslag is afgestemd met de directie op **09 November 2023**.

Indien gewenst lichten wij deze managementletter graag toe. U kunt dan contact met mij opnemen.

Tot slot maken wij u erop attent dat voor deze managementletter een beperkte verspreidingskring geldt. De managementletter is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur van ODRA. Indien ons verslag onderdeel is van een verzoek uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur, verzoeken wij u met ons contact op te nemen.

Hoogachtend,
de Jong & Laan

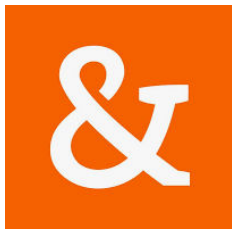
N.C. van der Wolf MSc RA

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
Interne beheersing	6
2. Interne beheersing	7
3. AO/IB bevindingen	9
4. Bevindingen automatisering	11
Overige ontwikkelingen	13

Management- samenvatting

1. Managementsamenvatting

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2023 van ODRA nemen wij de interne beheersingsmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van ODRA, mee in onze overwegingen. Wij hebben de opzet en bestaan van de interne beheersingsmaatregelen onderzocht voor zover wij dat in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Ontwikkelingen ten aanzien van AO/IB ODRA

In 2022 is ODRA verhuisd naar en is de afscheiding van De Connectie geformaliseerd. Gedurende 2023 is dit verder vormgegeven en is de organisatie bezig met de verdere inrichting van de IT omgeving. Gelijktijdig is de organisatie, mede door de nieuwe omgevingswet en de overgang naar een eigen rechtmatigheidsverantwoording, bezig met het formaliseren van haar bedrijfsprocessen. Wij hebben in onze controle specifiek aandacht besteed aan de ontwikkelingen in de IT-omgeving.

Conclusie ten aanzien van AO/IB ODRA

Mede vanwege efficiencyoverwegingen kiezen wij bij de controle van de jaarrekening voor een overwegend gegevensgerichte controleaanpak. Dit betekent dat wij in beperkte mate steunen op de AO/IB van ODRA en vooral controlewerkzaamheden uitvoeren gericht op het vaststellen dat transacties betrouwbaar tot stand zijn gekomen. Dit doen wij onder andere door het aansluiten van geregistreerde transacties in de financiële administratie met brondata. Deze controlewerkzaamheden voeren wij uit op basis van data-analysetechnieken, waarbij wij gebruik maken van de grootboekmutaties uit de financiële administratie en exports van bankmutaties uit de online-omgeving van de BNG

Voor de controle van de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording zullen we voor zover mogelijk steunen op de interne beheersing van ODRA, waarover wij specifiek overleg voeren met ODRA. Om uitgebreid te kunnen steunen op de interne beheersing is het noodzakelijk dat procedures verder worden geformaliseerd en gedocumenteerd.

De stappen die momenteel en in de aankomende jaren nog gezet worden met betrekking tot de inrichting van de AO/IB, maken het wellicht mogelijk om in de uitvoering van onze controlewerkzaamheden meer te steunen op interne beheersmaatregelen van ODRA, wat wij zullen overwegen als dit leidt tot een efficiëntere controleaanpak.

Gedurende de interim hebben we vastgesteld dat de organisatie bezig is met het formeel vastleggen van procedures. Dit is nog niet compleet en sluit nog niet volledig aan op de praktijk. Specifiek ten aanzien van het IT beleid, contractbeheer en logische toegangsbeveiliging hebben wij bevindingen.

Interne beheersing

2. Interne beheersing (1)

Administratieve organisatie en interne beheersing

Wij hebben werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in de interne beheersingsmaatregelen, processen en structuren die betrekking hebben op:

- hoe de verantwoordelijkheden van het management om toezicht uit te oefenen worden uitgedragen;
- de toewijzing door de entiteit van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- hoe de entiteit competente personen aantrekt, ontwikkelt en behoudt;
- hoe de entiteit personen verantwoording laat afleggen over hun verantwoordelijkheden bij het nastreven van de doelstellingen van het interne beheersingssysteem;
- wanneer de met governance belaste personen afgezonderd zijn van het management, de onafhankelijkheid van en toezicht op het interne beheersingssysteem van de entiteit door de met governance belaste personen.

Onze werkzaamheden zijn ook gericht op het verkrijgen van inzicht in het risico-inschattingsproces van de entiteit zelf, alsook de interne monitoring van het interne beheersingssysteem.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in het informatiesysteem, voor zover relevant voor het opstellen van de financiële overzichten, en de communicatie hierover (intern en extern). Dit hebben wij gedaan door vast te stellen:

- hoe de informatie verwerkt wordt;
- hoe de administratieve vastlegging gebeurt;
- hoe de financiële verslaglegging verloopt, en
- welke middelen hiervoor worden gebruikt, inclusief de IT-omgeving (zie volgende pagina).

Door bovenstaande werkzaamheden hebben wij inzicht verkregen in de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing (AO/IB).

Significante processen

Het in kaart brengen van de AO/IB en het vaststellen van het bestaan van de ingestelde processen en procedures wordt voornamelijk tijdens de interim controle uitgevoerd. De controle heeft zich gericht op het volgende:

- bespreken van de opvolgingen gegeven aan de bevindingen vanuit het managementletter 2022;
- bespreken tussentijdse cijfers en de wijze van totstandkoming;
- bespreken van (wijzigingen in) de opzet van de AO/IB;
- bespreken van (wijzigingen in) de opzet en inrichting van de IT-omgeving; en
- uitvoeren lijncontroles ter vaststellen van het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Bij de interim controle hebben we ons gericht op de volgende processen:

- inkopen & betalingen;
- Dienstverlening & ontvangsten;
- personeel; en
- IT-omgeving en general IT controls.

Wij hebben verschillende medewerkers geïnterviewd en verschillende lijncontroles uitgevoerd. Daarbij hebben wij inzicht verkregen in de opzet en het bestaan van de processen zoals hierboven benoemd.

2. Interne beheersing (2)

IT-omgeving en general IT controls

De posten in de jaarrekening komen veelal tot stand vanuit de IT-omgeving. Om een professioneel oordeel over de jaarrekening te kunnen vormen is kennis van de informatietechnologie bij ODRA nodig. Met onze IT-gerelateerde werkzaamheden willen wij inzicht verkrijgen in de systemen die worden gebruikt, de componenten van de systemen en de eventuele risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Tijdens de interim controle hebben wij werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in de IT-omgeving van de organisatie (opzet en bestaan van de IT-gerelateerde processen en procedures). De controle heeft zich gericht op het volgende:

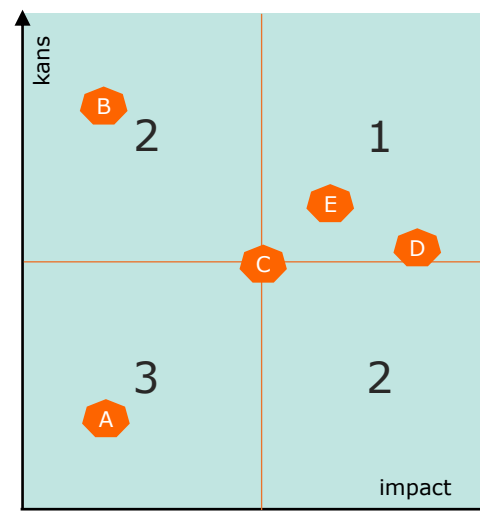
- IT-omgeving, bestaande uit:
 - ✓ IT-applicaties;
 - ✓ ondersteunende IT-infrastructuur; en
 - ✓ IT-processen en personeel betrokken bij die processen.
- Interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de IT-processen (general IT controls per applicatie), bestaande uit:
 - ✓ logische en fysieke toegangsbeheer;
 - ✓ wijzigingsbeheer; en
 - ✓ continuïteitsbeheer.

Automatisering

Op grond van artikel 393 lid 4 BW2 rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. In het kader van de controle van de jaarrekening hebben wij - voor zover noodzakelijk - de administratieve organisatie binnen uw onderneming, waartoe ook de geautomatiseerde gegevensverwerking behoort, beoordeeld. Er heeft derhalve geen beoordeling plaatsgevonden van de geautomatiseerde gegevensverwerking op zich.

Bevindingen

Op de volgende pagina's volgt een opsomming van de verschillende observaties gedaan tijdens de beoordeling van de administratieve organisatie en interne beheersing en automatisering. De geaccepteerde bevindingen vanuit voorgaand jaar zijn niet opnieuw in het managementletter opgenomen. Wij hebben onze bevindingen tevens geplott in een overzicht op basis van de door ons ingeschatte kans en impact. Zie de matrix hieronder. De details hieromtrent treft u op de volgende pagina's.

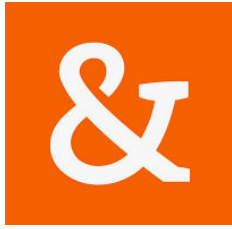
3. AO/IB bevindingen (1)

#	Proces	Bevinding	Risico & aanbeveling	Reactie management
A	Personeel	Medewerkers kunnen in Nbrs of SAP gegevens invoeren zoals bankrekeningnummers, declaraties, salariswijzigingen etc., waarbij geen 4-ogen-principe van toepassing is. Er vindt controle plaats op het standenregister voor betalingen, maar hieruit blijken wijzigingen in bankrekeningnummers niet. Wel is er sprake van logging waardoor onrechtmatigheden in beginsel achteraf te herleiden zijn naar een medewerker.	Één van de betrokken medewerkers kan de bankrekeningnummers wijzigen naar een eigen bankrekeningnummer of declaraties/salarismutaties invoeren. Op deze manier kunnen middelen overgeboekt worden naar de betreffende medewerker. Hierbij worden mutaties in het salaris ondervangen door het standenregister. De aanbeveling is om wijzigingen bij de invoer gedurende het personeelsproces te laten controleren door een tweede functionaris.	Reactie 2022: Er is geen integrale (1 op 1) controle van de bankrekeningnummers vóóraf. Er is natuurlijk wel het zgn 'piep-systeem'. Het wordt snel duidelijk of medewerkers geen salaris hebben ontvangen doordat het naar een verkeerd nummer is overgemaakt. Omdat de nettosalarissen een overzienbare omvang hebben, is het risico beheersbaar. Bij de salariscontrole vooraf vindt wel een totaal controle plaats op het totaal uit te betalen bedrag, opdat er geen dubbele betalingen plaatsvinden. Ook de betaalbatch die in de bank wordt gezet, wordt gecontroleerd. Daarnaast zal onderzocht worden of NMBRS ook een login-overzicht kan geven met mutaties op banknummers. (cf item over stamgegevens crediteuren)
B	Personeel	Het declaraties proces valt uiteen in verschillende stromen, via de reguliere crediteurenadministratie, declaratie via SAP en declaratie via een mail/formulier. Deze transacties hebben ieder een eigen werkwijze, doorlooptijd en manier van verwerken voor de afdeling HR/SA/FA.	Hierdoor ontstaan er mogelijk fouten in de berekening of door foutieve invoer. De aanbeveling is om de declaraties via een eenduidig proces in te richten waarbij deze minder foutgevoelig worden. Hierbij kunnen berekening en processen geautomatiseerd worden.	Reactie 2022: Aan de hand van het nieuwe informatieplan gaan we bepalen we op welke manier we doorontwikkeling van applicaties gaan vormgeven. Voor de declaraties geldt dat we het gebruikersgemak (ESS-systeem) voor medewerkers voorop zetten. Er moeten nu nog te veel handelingen worden verricht door hen bij het indienen bij de verschillende type declaraties. Medio 2023 zal een aangepast ontwerp opgesteld worden, waarna implementatie kan volgen.

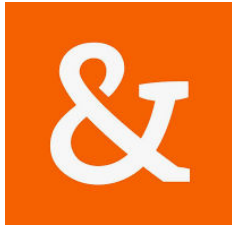
3. AO/IB bevindingen (1)

#	Proces	Bevinding	Risico & aanbeveling	Reactie management
C	Inkoop	<p>Vastgesteld dat geen controle door een tweede functionaris plaatsvindt op de wijziging van crediteuren stamgegevens in SAP. In het geval van een nieuwe crediteur wordt een goedkeuringsflow opgestart, waarbij business control de invoer moeten goedkeuren. In het geval van een wijziging is dit niet het geval.</p> <p>In 2022 door het management aangegeven hiervoor een dashboard te implementeren, dit heeft in 2023 niet plaatsgevonden.</p>	<p>Daardoor ontstaat het risico dat medewerkers van de financiële administratie een privé-rekening invoert in de crediteuren stamgegevens, waarna gelden ten onrechte uit de organisatie vloeien. Aanbeveling is om een 2e autorisatie af te dwingen bij wijzigingen van bankrekeningen in de crediteurenadministratie.</p>	<p>Reactie 2022: SAP beschikt niet over de functionaliteit om dat ook in te regelen voor wijzigingen. Om dat te realiseren zou maatwerk ontwikkeld moeten worden. De kosten vinden we niet opwegen tegen het risico. We kiezen ervoor om een overzicht op het SAP-dashboard van control te gaan plaatsen waarin alle mutaties achteraf zichtbaar zijn.</p>
D	Inkoop	<p>Uit navraag is gebleken dat niet alle offertes centraal worden geregistreerd en overwegingen voor de selectie niet worden vastgelegd bij offertes onder de Europese aanbestedingsgrens. Op basis hiervan kan niet achteraf worden beoordeeld of het proces is gevolgd en de selectie van de leverancier objectief is gebeurd. Gevolg hiervan is dat wij niet het bestaan van het inkoopproces vast kunnen stellen overeenkomstig de opzet.</p>	<p>Risico is dat de budgethouders de opdracht gunnen aan een preferente partij in plaats van de beste partij op basis van de opgevraagde offertes. Aanbeveling is om deze offertes centraal op te slaan en de overwegingen vast te leggen in een centraal contracten-/offerteregister.</p>	
E	Inkoop	<p>Uit besprekingen is gebleken dat facturen onder de € 5.000 niet worden geautoriseerd. Alle facturen worden wel nagelopen door de business controller als hij de betaaladvieslijst doorneemt voor hij deze accordeert.</p>	<p>Dit zorgt voor een risico op onrechtmatige kosten bij betalingen onder € 5.000. Wij adviseren om deze grens te verlagen of om alle facturen te autoriseren.</p>	
F	Algemeen	<p>Het procuratielimit van de directeur staat bij de KvK op € 100.000, dit is met de mandaatregeling van 13 april jl. verhoogd naar € 215.000. Daarnaast zijn de managers met het ondermandaatbesluit van 13 april jl. Tot € 100.000 bevoegd. Dit moet beiden nog verwerkt worden bij de KvK.</p>	<p>Wij raden aan om de inschrijving bij de KvK aan te laten sluiten op de werkelijke bevoegdheden.</p>	

4. Automatisering

Proces en bevinding	Risico & aanbeveling	Reactie management
<p>Gebruikersaccounts en rechten Vastgesteld dat de controller ruime toegangsrechten heeft in SAP en Nmbrs, waardoor er een risico op doorbreking AO/IB en op onrechtmatige betalingen ontstaat. Voor Openwave hebben diverse medewerkers superuser-rechten, waardoor hier eveneens een risico op doorbreking AO/IB ontstaat.</p>	<p>Door de gebruikersrechten ontstaat het risico op doorbreking AO/IB en onrechtmatige betalingen door de controller in SAP en Nmbrs. Daarnaast ontstaat het risico op onrechtmatigheden in de zaken zoals geregistreerd in Openwave. Inherent aan de omvang van de organisatie is doorbreking van administratieve procedures en interne controles door uitgebreide rechten in de applicaties in opzet niet geheel te voorkomen. U dient de afweging te maken of het voorgenoemde werkelijk noodzakelijk c.q. wenselijk is vanuit het perspectief van de organisatie.</p>	
<p>Wachtwoordbeleid Azure Tijdens de controle op de Microsoft Azure-omgeving hebben wij geconstateerd dat de wachtwoordvereisten minder complexiteit afdwingen dan momenteel in de praktijk gebruikelijk is. Het huidige beleid gaat uit van minimaal 8 tekens, met een verlooperperiode van 90 dagen. Wij zien momenteel veelal een minimum van 12 tekens (combinatie van letters, cijfers en bijzondere tekens), zonder dat het wachtwoord komt te vervallen.</p> <p>Daarbij geldt wel dat dat bij ODRA geen gebruik wordt gemaakt van SSO en sprake is van multifactor authenticatie, waardoor onbevoegden niet direct alle applicaties, waar een gebruiker toegang toe heeft, kunnen openen.</p>	<p>De aanbeveling is om verder te blijven ontwikkelen op het beveiligingsbeleid. U dient de afweging te maken of het wachtwoordbeleid voor de Microsoft Azure nog passend is binnen de huidige tijd en het perspectief van de organisatie.</p>	

4. Automatisering

Proces en bevinding	Risico & aanbeveling	Reactie management
<p>Informatiebeveiligingsbeleid Voorgaand jaar hebben wij met u gecommuniceerd dat wij tijdens onze controle vast hebben gesteld dat ODRA veel waarde hecht aan informatiebeveiliging. De inrichting is wel dermate strikt dat dit voor medewerkers van ODRA veel tijd kost. U gaf hierop aan dat de verwachting was dat dit in zou slijten. Tijdens de controle 2023 hebben wij signalen ontvangen dat dit nog steeds als beperkend wordt ervaren in de dagelijkse werkzaamheden.</p>	<p>Het gevolg hiervan is dat de samenwerking met externe partijen wordt bemoeilijkt door bijvoorbeeld het versturen van niet toegankelijke bestanden. De aanbeveling is om nader te bekijken of het huidige niveau van informatiebeveiliging passend is.</p>	
<p>Contractenbeheer Bij het opvragen van de Service Level Agreements (SLA's) met alle gecontracteerde partijen is gebleken dat niet alle SLA's aanwezig zijn. De SLA's die wel aanwezig zijn, zijn verouderd of met onvoldoende diepgang of controle op naleving van de SLA's. Doordat procedures niet geformaliseerd zijn is ook niet altijd duidelijk welke functionaris hiervoor verantwoordelijk is en waar stukken worden bewaard.</p>	<p>De afspraken zijn niet duidelijk vastgelegd waardoor mogelijk niet alle zaken inzake continuïteit, toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en exit strategie geborgd zijn. Hierdoor is niet altijd specifiek vastgelegd welke diensten ODRA afneemt en ontstaat er mogelijk onduidelijkheid omtrent de verantwoordelijkheden en bij welke partij deze liggen.</p> <p>Aanbeveling is om de SLA's te laten beheren en periodiek te actualiseren. Dit kan het best gedaan worden door een medewerker met voldoende verstand van IT om dit te bevatten. Daarnaast dienen de verantwoordelijkheden duidelijk gedelegeerd te worden binnen de organisatie.</p> <p>We raden aanvullend aan om afspraken te maken in het periodiek ontvangen van rapportages waaruit de naleving van de SLA's blijkt. Dit om de contracten en de leveranciers te kunnen beoordelen.</p>	

Overige ontwikkelingen

7. Overige ontwikkelingen

Pensioen aanmeldingen

De nieuwe pensioenwet is op 1 juli 2023 in werking getreden. Voor ODRA heeft dit in eerste instantie weinig gevolgen dit komt omdat pensioen vanuit de CAO zijn geregeld bij het ABP. Waar ODRA wel rekening mee dient te houden is dat per 1 januari 2024 alle medewerkers vanaf 18 jaar aangemeld moeten worden bij het pensioenfonds. Per heden is dit pas vanaf 21 jaar.

Registratie CO2 uitstoot gereisde kilometers

Vanaf 1 juli 2024 (recent uitgesteld) zijn werkgevers met 100 of meer werknemers verplicht gegevens bij te houden over het totaal van de door werknemers gereisde zakelijke en woon-werkkilometers. Dit is een uitvloeisel van het Klimaatakkoord waarin afspraken zijn gemaakt over het reduceren van de CO2-uitstoot. Deze gegevens moeten inzicht geven in de totale hoeveelheid CO2-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit en een prikkel zijn tot het verminderen hiervan. Door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ("Ministerie van I&W") is bewust gekozen voor een gezamenlijk CO2-uitstoot plafond. De komende jaren wordt gekeken of de totale CO2-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit onder dit plafond blijft. De evaluatie hiervan vindt plaats in de tweede helft van 2026. Indien bij die evaluatie blijkt dat de CO2-uitstoot niet onder het collectieve plafond is gebleven, zal in het Besluit een maximum CO2-uitstoot per reizigerskilometer worden opgenomen. Iedere werkgever zal dan verplicht zijn om daaraan te voldoen.

NIS2-richtlijn

De NIS2-richtlijn is de opvolger van de NIS-richtlijn en is bedoeld om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten in EU-lidstaten te verbeteren. De richtlijn vergroot de reikwijdte van de eerste richtlijn door meer sectoren te omvatten. Daarnaast stelt de richtlijn strengere beveiligingsnormen en meldingsvereisten voor incidenten. De NIS2-richtlijn wordt momenteel naar Nederlandse wetgeving vertaald.

De richtlijn wordt vertaald in nationale uitvoeringsbesluiten en fungeert als bindende wet: bedrijven en organisaties die binnen de reikwijdte vallen, moeten voldoen aan de vereisten. De NIS2-richtlijn biedt een uitzondering voor overheidsinstanties die vooral activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving (inclusief het voorkomen, onderzoeken en opsporen van strafbare feiten). Overheidsinstanties met activiteiten die indirect te maken hebben met bijvoorbeeld nationale veiligheid vallen wel onder toepassing van de richtlijn.

Klokkenluidersregeling

De Wet bescherming klokkenluiders is de opvolger van de Wet Huis voor klokkenluiders en is bedoeld om mensen die misstanden binnen organisaties aan de kaak stellen beter te beschermen. De wet is aangepast om te voldoen aan een nieuwe Europese richtlijn die klokkenluiders beter beschermt. Werkgevers met ten minste vijftig werknemers zijn verplicht om een procedure te hebben voor het melden van een (vermoeden van een) misstand.

De klokkenluidersregeling biedt bescherming aan personen die economisch kwetsbaar zijn tegenover de persoon van wie zij de facto afhankelijk zijn voor hun werk. Als er geen sprake is van een werkgerelateerde machtsongelijkheid, zoals bij burgers, is de bescherming tegen represailles niet nodig.

Het Huis voor Klokkenluiders draagt bij aan een integere samenleving door advies te geven aan werknemers die bij maatschappelijke misstanden als 'klokkenluider' aan de bel trekken. Het doel van de wet is om de voorwaarden voor het melden van maatschappelijke misstanden binnen organisaties te verbeteren, door onderzoek naar misstanden mogelijk te maken en melders van misstanden beter te beschermen.

Colofon

de Jong & Laan
Pascalweg 2
6662 NX Elst
elst@jonglaan.nl
www.jonglaan.nl

deJong&Laan

Uw contactpersonen bij de Jong & Laan zijn:

Craig Brom
Controleleider
Elst
+31 683610205
Craig.brom@jonglaan.nl

Niels van der Wolf
Externe accountant
Elst
+31 651080801
niels.van.der.wolf@jonglaan.nl

Derde kwartaalnotitie programma OW 2023

Aan	:	AB	
Van	:	Saskia van Miltenburg, programmamanager Omgevingswet	
Onderwerp	:	Derde kwartaalnotitie Programma Omgevingswet 2023	
Vergaderdat.	:	N.t.b.	Geschatte bespreektijd : n.v.t..
Opsteldatum	:	8 november 2023 (aanpassingen op 4-12, versie 3)	
Status	:	Informerend	

1.1 Aanleiding

In deze notitie informeert ODRA haar partners over de voortgang van het programma Omgevingswet en de onderliggende projecten. De partners worden eens per kwartaal geïnformeerd over de voortgang van het programma Omgevingswet. Hierbij de derde kwartaalnotitie van 2023.

Dit is de laatste kwartaalnotitie die dit jaar wordt gedeeld. Op de laatste pagina geven we nog enkele aandachtspunten/ risico's mee die invloed hebben op het succes van de invoering van de Omgevingswet.

1.2 Projecten

De volgende projecten zijn in 2022 binnen het programma implementatie Omgevingswet voor 2023 geformuleerd:

- **Project 1: Werkprocessen VTH & informatiesysteem (interne focus)**

Projectverantwoordelijken: Filomeen, Saskia en Joost Beeker

Intern oefenen met de wet en processen. En het verder inregelen van het zaakstelsel op de Omgevingswet processen.

- **Project 2: Monitoring, implementatie en omgevingsplan (externe focus)**

Projectverantwoordelijke: Saskia van Miltenburg

Het zorgen voor een platform ten behoeve van het uitwisselen van kennis en ervaring. Het oefenen (of stimuleren) met de Omgevingswet (intake- en omgevingstafel, omgevingsloket, SWF, processen) en het maken van samenwerkingsafspraken met de regio (gemeenten, waterschappen, VGGM, provincie en RWS), ondersteuning bij legesverordening, afstemmen communicatie (serviceketen) en toepasbare regels, REV (Registratie Externe Veiligheid) en ondersteunen bij het omgevingsplan.

1.3 Programmaplanning en afbakening

De verantwoordelijkheid voor de implementatie van de Omgevingswet ligt bij elke organisatie. ODRA is ondersteunend in de voorbereiding van gemeenten op de invoering.

Overige gerelateerde projecten

In deze kwartaalrapportage hebben we ervoor gekozen om de tussenstand van de gerelateerde projecten ook op te nemen. De resultaten van de overige gerelateerde projecten staan in hoofdstuk 3. Naast bovengenoemde projecten zijn de volgende projecten gerelateerd aan de invoering van de Omgevingswet, waaronder:

- Project bouwbeleid (betreft alleen onze bouwpartners)

- Warme overdracht bodem
- Verstevigen (beleids)advies (SPUK/IBP VTH)
- Project REV

Daarnaast is er met de provincie een afzonderlijk project t.b.v. de voorbereiding op de Omgevingswet vanwege de uitvoering van VTH-taken bij complexe bedrijven. Dit project doen we gezamenlijk met ODRN.

2. Overzicht acties implementatie Omgevingswet project intern en extern

2.1 Project 1: Werkprocessen VTH & informatiesysteem (intern)

De aanpak is gericht op het verder inrichten en oefenen van de processen waaronder het inrichten van het zaakstelsel Openwave.

Projectdoelstellingen en uitkomsten (inmiddels afgerond)

- Interne werkprocessen (verkennen van initiatieven, vergunningverlening en toezicht) ingeregeld in het zaakstelsel
- Medewerkers die voldoende kennis hebben van de Omgevingswet en voldoende hebben geoefend
- Koppeling met DSO en het zaakstelsel en het ontvangen van alle zaken.

Werkzaamheden en producten spoor 1

- Intern geoefend (ontvangst tot besluit)
- Implementatie en borging van gewijzigde VTH-processen
- Uitwisseling van gegevens ketenpartners via samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO

Leeswijzer tabel 1 en 2:

Vakje groen: actie is afgerond

Vakje geel: werkzaamheden zijn gestart en onderwerp loopt op schema

Vakje rood: actie loopt achter op de planning

Vakje wit: werkzaamheden nog niet gestart

Tabel 1: werkzaamheden en stand van zaken spoor/project 1 (interne focus)

Wat willen we bereiken	Wat gaan we doen	Hoe lopen de acties/werkzaamheden	Datum gereed
Bedrijfsproces "verkennen en begeleiden initiatief is ingepast in de organisatie	Oefenen en inregelen processen intake/omgevingstafel overleg	Medewerkers worden bij gemeenten betrokken bij dit proces. Vooral Arnhem, Doesburg, Zevenaar, Renkum en Lingewaard zijn hier mee bezig.	Q4 2023
	Inregelen proces	Het conceptverzoek is ingeregeld in het zaakstelsel (Openwave)	Q3 2023
Bedrijfsproces "Behandelen vergunningaanvraag" is ingepast in de organisatie	Aanvragen, meldingen en informatieplichten ontvangen en adviezen uitzetten	Alle zaaktypen kunnen worden ontvangen in ons zaakstelsel vanuit DSO. Adviezen kunnen worden uitgezet met SWF (samenwerkingsfunctionaliteit).	Q3 2022
	Maandelijks testen met gemeenten en VGGM	De laatste regionale sessie van het jaar is op 17 november daarnaast wordt op kleine schaal en intern getest	Q4 2023
	Aansluiten op Productieomgeving	Begin december 2023 aansluiten op productieomgeving	Q4 2023

	Brieven aanpassen	De teams zijn bezig de brieven aan te passen. Met de teamleiders wordt regelmatig bij elkaar gezeten om de voortgang en uniformiteit te bewaken	Q4 2023
	Handboek Intake aanpassen	Een concept is geschreven en wordt getoetst bij de procesondersteuners/teamleiders	Q4 2023
Bedrijfsproces 'Toezicht en Handhaving' is ingepast in de organisatie	We passen de VNG toolkit werkende processen toe	Uit de selfassessment VNG blijkt dat de acties zijn uitgezet ter voorbereiding toezicht en handhaving.	Q4 2022
	Afspraken rondom meervoudig toezicht	Bij meervoudige vergunningen blijft de provincie ikv toezicht bevoegd gezag voor natuur e.d.	Q3 2023
	Omzetten van inrichting naar mba	De functionaliteit is klaar in ons zaaksysteem.	Q2 2023
		Mba tool is in werking, automatische conversie is klaar. De bruidsschatregels worden nog opgenomen in het zaaksysteem	Q4 2023
Nieuwe pasjes voor T&H	Teksten zijn klaar, alles gaat naar de drukker	2 januari 2024	
Medewerkers beschikken over kennis en ervaring met de Omgevingswet	Train de trainers zijn aan de slag	Door casuïstiek wordt ervaring opgedaan met o.a. het overgangsrecht en bruidsschat	Q4 2023
	Informatieoverdracht over kennis en voortgang	Via ODRAnet en presentaties per team worden medewerkers getest op hun kennis en op de hoogte gehouden.	Q4 2023
	Kennismaken met het nieuwe omgevingsloket	In het najaar volgen nog extra interne sessies met name ook voor frontoffice	Q3/Q4
	Nieuwe processen in het zaaksysteem	Superusers en procesondersteuners zijn betrokken bij de nieuwe processen zoals SWF.	Q3/Q4
	Basiscursus voor (nieuwe) medewerkers	In september wordt een basiscursus Omgevingswet gegeven	Q3
	Opriscursus	In september en begin oktober volgen bodemadviseurs, toezichthouders milieu en vergunningverleners milieu nog een opriscursus	Q3

2.2 Project 2: Monitoring, implementatie en omgevingsplan (externe focus)

Projectdoelstellingen en gewenste uitkomst

- een optimale dienstverlening richting burgers en bedrijven;
- de uitvoering van de Ow voor alle partners is zo efficiënt mogelijk (uniforme werkafspraken en uitvoering);
- ODRA heeft een duidelijke rol in het behalen van de doelen van de Omgevingswet.

Werkzaamheden en producten spoor 2

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd en producten worden opgeleverd:

- A. Samenwerking en integraliteit afstemmen en oefenen (intake- en omgevingstafel + toetsing aan participatiebeleid, ketentesten), vastleggen van samenwerkingsafspraken.
- B. Overkoepelende documenten vastleggen (mandaten, GR, DVO, PDC) en adviseren in legesverordening.
- C. Borging en afspraken over data: bodem (Bro), geluid (CVGG) en externe veiligheid (REV).
- D. Afstemming serviceketen in de regio.
- E. Regionaal afstemmen opstellen toepasbare regels en opstellen toepasbare regels voor bouwpartners.
- F. Ondersteuning opstellen omgevingsplan (o.a. bruidsschatregels maar prioriteit geluid, externe veiligheid en bodem).
- G. Ondersteuning bij knelpunten / ad hoc vragen en zorgen voor overdracht (van programma naar lijn).

Tabel 2: werkzaamheden en stand van zaken spoor/project 2 (externe focus)

Actie	Wat willen we bereiken	Hoe lopen de acties/werkzaamheden	Datum gereed
A	Werken op de Omgevingswetmanier vanaf 1 januari 2023	Het samenwerkingsdocument is ondertekend op 31 oktober ondertekend door managers gemeenten, waterschappen, en VGGM met daarin de afspraken rondom intake/omgevingstafel + vergunningenproces.	Q4 2023
B	Overkoepelende juridische documenten opstellen en advies leges	In november moeten de mandaten worden ondertekend zodat deze in het DB kan worden behandeld. Concept legesverordeningen worden ook begin november verstuurd naar ODRA tbv het inregelen van de systemen	Q4 2023
C	Borging en afspraken over bodem en geluid	De registratie van bodemonderzoeksrapporten en geluidsgegevens in CVGG is dit jaar niet aan de orde.	Q4 2024
D	Afstemming serviceketen in de regio.	Er zijn scenario's geschreven over de service keten. Deze zijn gedeeld met de projectleiders, het is aan elke organisatie om dit intern ook te delen met het klantcontactcenter.	Q4 2023
E	Regionaal afstemmen toepasbare regels (vergunningchecks)	ODRA heeft voor haar bouwpartners de checks gemaakt. Deze worden in december ingelezen in de productieomgeving. Het is nog even afwachten op het inlezen van de bruidsschatregels. Zodat ODRA deze ook toepasbaar kan maken	Q4 2023
F	Regionale afstemming op het gebied van aanpak en invulling omgevingsplan	Er is in Q3 een need to have document gedeeld en op 4 oktober is er een grote bijeenkomst geweest met de partners over samenwerken en het omgevingsplan	Q4 2023
G	Werken met de Omgevingswet en monitoring vanaf invoering	Is opgenomen in het projectplan implementatie omgevingswet dat in september 2023 is opgesteld	2024

3. Overzicht overige gerelateerde projecten

3.1 Project bouwbeleid (betreft alleen onze bouwpartners)

Projectverantwoordelijke: Dennis Neijenhuis

Het projectplan en de uren zijn akkoord voor het maken van beleid voor toezicht en handhaving onder de Omgevingswet en Wkb. Dit wordt opgesteld voor de partnergemeenten 'Bouw' van ODRA (gemeenten Arnhem, Doesburg, Lingewaard en Renkum).

Inmiddels worden aan de hand van prioritering handvatten voor toezicht en handhaving geformuleerd. Daarbij houden we rekening met de verschillende gevolgklassen. Gevolgklasse 1 is uitgewerkt. De planning is om vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet alles in een document 'Toezicht- en Handhavingsbeleid Bouw' vast te leggen en op te leveren aan de bouwgemeenten.

3.2 Warme overdracht bodem

Projectverantwoordelijke: Ingeborg van Oorschot

De volgende opgaven worden dit jaar onder het project warme overdracht bodem opgepakt:

1. Werkprocessen nieuwe bodemtaken
2. Bodem- en ondergrondkaarten
3. Verbeteren datakoppeling en -ontsluiting
4. Communicatie aanpak en toepasbare regels

De afgelopen maanden is met name gewerkt aan de opgave 1, 2 en 4, punt 3 wordt doorgezet naar 2024.

Werkprocessen nieuwe bodemtaken: De 90% versie van de werkprocessen is besproken met gemeenten en met de medewerkers van team bodem ODRA. Standaard teksten voor brieven en besluiten zijn in concept opgesteld en sluiten zoveel mogelijk aan op de teksten zoals deze al binnen milieu waren gemaakt.

Bodem- en ondergrondkaarten: De werkgroep heeft een aantal uitgangspunten opgesteld voor de benodigde kaarten voor beperkt bodemonderzoek en locaties boven interventiewaarde. De benodigde basisgegevens zijn verzameld. Daarnaast is opdracht gegeven aan Witteveen en Bos voor 7 bodemkaarten (besluit bodemkwaliteitskaarten) per gemeente. Deze kunnen worden opgenomen in het omgevingsplan.

Communicatie: er is een inventarisatie gemaakt van de huidige communicatie via de websites van gemeenten en ODRA. Daarnaast is een overzicht gemaakt van specifieke informatie over bodem die we via de website willen delen. Er zijn landelijk opgestelde teksten voor algemene informatie over de Omgevingswet. De eerste conceptteksten over bodem zijn gemaakt en besproken met de communicatieadviseur.

3.3 Verstevigen (beleids)advies (SPUK/IBP VTH)

Projectverantwoordelijken: Francine van Hee, Daan de Bruin en Justin Keller

In 2022 heeft ODRA in het kader van IBP VTH onder andere een subsidie aanvraag gedaan voor het project verstevigen beleidsadvies. Inmiddels zijn de projectverantwoordelijken, drie adviseurs beleid en uitvoering aan de slag om te zorgen voor meer verbinding tussen uitvoering en beleid.

De adviseurs hebben niet stil gezeten. Er is een need to have document opgeleverd, een vakberaad geluid georganiseerd en op 4 oktober heeft een regionale sessie over het samenwerken aan het omgevingsplan plaatsgevonden. Daarnaast is het nieuwe LHSO (landelijke handhavingstrategie Omgevingsrecht) opgesteld en vastgesteld door de gemeenten. In november hebben de overige vakberaden/platformoverleggen plaatsgevonden. Inmiddels vindt er een groot aantal overleggen plaats waarbij kennis en voortgang wordt gedeeld over de volgende onderwerpen: geluid, bodem, geur/licht/lucht, externe veiligheid, bodem, VTH, energie, circulaire economie en omgevingsplan.

3.4 Project REV

Projectverantwoordelijke: Harm Jan Haasjes

Het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) is een landelijk register voor alle data rond externe veiligheid. Het bevoegd gezag (gemeente) is verantwoordelijk voor de gegevensverzameling en moet gegevens aanleveren aan het landelijke loket REV (artikel 10.27 Omgevingsbesluit). In het REV wordt data verzameld over 46 risicovolle activiteiten (mba's). ODRA zorgt er voor dat deze gegevens in het REV komen staan. Het REV wordt gebruikt voor informatie bij de besluitvorming over omgevingsvergunningen en omgevingsplannen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een definitief projectplan voor het vullen van het Register Externe Veiligheidsrisico's. Hierin staat onder andere opgenomen, zoals we ook eerder hebben gecommuniceerd met de partners, dat een 100% gevuld REV niet realistisch is. Daarom hebben we per risicovolle activiteit aangegeven welke ambitieniveau [%] we na willen streven, en hoeveel uur hiervoor nodig is. Dit hebben we begin juli in een werkgroep met een aantal partners besproken. Zij kunnen zich goed vinden in ons voorstel.

We delen binnenkort het definitief voorstel met de partners waarin ook de uren staan die hiervoor nodig zijn. Daarbij hebben we nog geen rekening gehouden met de I&W subsidie omdat de exacte hoogte nog niet bekend is.

3.5 Implementatie Omgevingswet in opdracht van Provincie

Projectverantwoordelijken: Jeroen Bannink en Saskia van Miltenburg

In opdracht van de provincie hebben we, samen met ODRN, alle bedrijven omgezet van Inrichting Naar Milieubelastende Activiteit (VINMBA). Het gaat hierbij om de omzetting van de bedrijven die ook onder de Omgevingswet onder het bevoegd gezag vallen van de provincie. De rapportage met de resultaten en aanbevelingen (strategie) wordt z.s.m. opgeleverd en gedeeld.

Daarnaast is er een pilot toezicht gedraaid. Onderdeel van de pilot is ook duidelijkheid over hoe en wanneer afstemming met de gemeente (Montferland) nodig is. De rapportage met de resultaten zijn in oktober opgeleverd en gedeeld. De provincie is content met deze pilot.

4 Tussenstand programmabudget

Alle uren die begroot waren voor het project Omgevingswet zijn dit jaar ingezet. Daarnaast hebben we extra ingezet op opleidingen zodat onze medewerkers goed voorbereid zijn op de Omgevingswet. Het gaat dan met name om (opfris) cursussen maar ook interne trainingen en het oppakken van casuïstiek door onder andere de interne train de trainers.

5 Aandachtspunt dienstverlening

Afgelopen september is een risicoanalyse gedeeld. De volgende risico's worden nog steeds verwacht en vragen na de invoering van ons maar ook bij de gemeenten extra aandacht:

1. Veel vragen vanuit burgers en bedrijven (telefonisch en per e-mail)
2. De techniek (DSO en lokaal zaakstelsel) werkt niet naar behoren
3. Hoge werkdruk

We proberen als Omgevingsdienst zo goed mogelijk deze risico's zoveel mogelijk te beheersen maar verwachten dat de risico's zeker invloed gaan hebben op de dienstverlening.

2023

Milieu in het omgevingsplan

Aandachtspunten en acties die nodig zijn voor een verantwoorde overgang naar 1 januari 2024

Beknopte handreiking door
Francine van Hee en Daan de Bruin
namens Omgevingsdienst Regio Arnhem

Opgesteld voor gemeenten van ODRA regio ten
behoefte van het opstellen van de omgevingsplannen
en omgang met de bruidsschat

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Voorwoord

In de werkgroep omgevingsplan van de regio Arnhem hebben medewerkers van gemeenten aangegeven behoefte te hebben aan een handreiking die concreet ingaat op de belangrijkste aandachtspunten en acties die nodig zijn voor een verantwoorde overgang naar 1 januari 2024. In dit document bieden wij (de Omgevingsdienst Regio Arnhem) de gemeenten in onze regio een dergelijke handreiking voor de volgende milieuthema's:

- Externe veiligheid;
- Geluid;
- Geur en lucht;
- Licht;
- Bodem.

In voorbereiding op deze handreiking hebben wij contact gehad met de milieu-experts bij Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) intern en gebruik gemaakt van verschillende eerder opgestelde handreikingen van andere omgevingsdiensten en het Informatiepunt Leefomgeving.

Voor algemene vragen over dit document en de inhoud ervan kan contact opgenomen worden met Francine van Hee (francine.van.hee@odra.nl) en Daan de Bruin (daan.de.bruin@odra.nl), beide zijn adviseur uitvoeringsbeleid bij de ODRA.

Dit document is een advies aan de gemeenten van de ODRA, de gemeenten moeten hier zelf een gevolg aan geven bij de invulling van hun omgevingsplannen. Het is toepasbaar voor alle gemeenten in Nederland, maar specifiek opgesteld in opdracht van de volgende gemeenten:

- Gemeente Arnhem
- Gemeente Doesburg
- Gemeente Duiven
- Gemeente Lingewaard
- Gemeente Overbetuwe
- Gemeente Renkum
- Gemeente Rheden
- Gemeente Rozendaal
- Gemeente Westervoort
- Gemeente Zevenaar

In het kort is het advies van ODRA om de bruidsschat ongewijzigd te laten en in de tweede helft van 2024 deze regels te evalueren en waar nodig aan te passen op uniforme wijze. Wel is het voor de milieuaspecten externe veiligheid en geluid van belang dat er binnenkort acties ondernomen worden. Deze staan uitgelegd in de desbetreffende hoofdstukken. In hoofdstuk 8 "Conclusie" staat voor ieder thema kort samengevat wat de het advies van ODRA is aan gemeenten en in de hoofdstukken per thema staat toegelicht wat de risico's zijn op niets doen en staat een uitgebreide uitleg van de keuzes.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Inleiding.....	4
2 De bruidsschat	6
3 Externe Veiligheid	8
3 Geluid	14
4 Geur en lucht.....	19
5 Licht.....	22
6 Bodem	24
7 Conclusie	26
Bijlagen.....	27

1 Inleiding

“Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het benutten van de fysieke leefomgeving voor maatschappelijke behoeften”. Dit is het doel van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt. De nieuwe wet zorgt voor minder regels, meer samenhang en meer overzicht voor de samenwerkende partijen (e.g. gemeenten, provincies, waterschappen, andere bevoegde gezagen). Er komt één plek (digitaal omgevingsloket) waar alle regels van gemeenten, provincies en waterschappen, alle plannen, en alle regels voor een locatie of gebied staan. Daarnaast komt er ook meer ruimte voor eigen initiatief en regie, zodat er meer mogelijkheden zijn om als burger of bedrijf een plan uit te voeren. Kortom: het wordt eenvoudiger en beter.

Voor gemeenten is na inwerkingtreding van de omgevingswet het omgevingsplan hét instrument voor de regulering van de fysieke leefomgeving. Dit plan gaat over het toekennen van functies aan locaties en het opnemen van regels voor activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Milieuregels vormen hier een belangrijk onderdeel van. Deze zijn gericht op het voorkomen van gezondheidsschade voor mens en milieu als gevolg van risicovolle milieubelastende activiteiten. Met de inwerkingtreding van de omgevingswet verandert er veel als het gaat om milieuregels. Gemeenten krijgen de ruimte in het omgevingsplan om milieuregels op te nemen en het omgevingsplan is ‘flexibeler’ dan bestemmingsplannen, waardoor het omgevingsplan meer ruimte kan bieden aan initiatieven binnen daarin opgestelde kaders.

Doel

Het blijkt een uitdaging om van de huidige wetgeving beleidsneutraal over te gaan naar de systematiek van de Omgevingswet. De vraag bij veel gemeenten is “wat moet er in ieder geval vóór 1 januari 2024 geregeld zijn in het omgevingsplan om knelpunten te voorkomen?”. Het doel van dit document is gemeenten hierin te ondersteunen. We bieden een handreiking die 1) een overzicht geeft van de belangrijkste wijzigingen in de wetgeving bij inwerkingtreding van de Omgevingswet per milieuthema en 2) een analyse biedt van gaten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan vergeleken met het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij punt 2 maken we inzichtelijk waar knelpunten kunnen ontstaan. Met knelpunten wordt onder andere bedoeld: problemen met handhaving, hoge kosten voor initiatiefnemers, conflicten tussen Bkl en bruidsschat. Dit laatste is van belang om te voorkomen dat een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) of een wijziging van het omgevingsplan nietig verklaard kan worden (wat kan gebeuren als niet aan de instructieregels van het Bkl wordt voldaan).

Vervolgens maken we inzichtelijk wat je als gemeente kan en/of moet doen om de knelpunten te voorkomen of op te lossen. Met name het thema externe veiligheid vergt extra aandacht op korte termijn. Voor de thema’s geluid, geur en lucht, licht en bodem zijn er wel aandachtspunten waar over nagedacht moet worden. Die hebben echter minder prioriteit om daadwerkelijk geregeld te hebben vóór inwerkingtreding van de omgevingswet. Dat is in dit document beknopt toegelicht. Voor de onderwerpen energie en afval zijn ook op korte termijn geen aandachtspunten, deze zullen in de toekomst breder geanalyseerd worden. Verder biedt de omgevingswet gemeenten de mogelijkheid om met regels in het omgevingsplan te sturen op een duurzame leefomgeving. Dit ligt echter buiten het bereik van dit document.

Afbakening en verantwoording

Eerder werd een handreiking gepubliceerd door Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) en Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHJ), waarin per milieuthema een gedetailleerd overzicht werd gegeven van het nieuwe juridische kader. Zij hebben een analyse gemaakt van wat er in de bruidsschatregels staat en wat de aandachtspunten zijn voor het opstellen van regels voor in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Voor een gedetailleerde toelichting van deze aandachtspunten verwijzen wij naar de genoemde documenten. Daarnaast zijn er meer documenten beschikbaar met relevante informatie en uitleg, zoals bijvoorbeeld het casco omgevingsplan bodem van het Gelders Ondergrond Overleg (GOO), of de voorbeeldregels voor EV, geluid en geur van Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (ODZOB). Deze documenten of links naar de documenten zijn toegevoegd als bijlage. Voorliggende handreiking focust op de meest urgente punten waarop, passend binnen het juridische kader van de omgevingswet, vóór 1 januari 2024 actie ondernomen moet worden of waarover nagedacht moet worden.

Verder beperkt dit document zich tot een analyse van de landelijke wet- en regelgeving die straks bij de gemeenten ligt (e.g. bruidsschat en Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB)). Een vergelijking met gemeentelijk (gebiedsgericht) beleid valt buiten het bereik van deze handreiking.

De gebruikte informatie is via Informatiepunt Leefomgeving (IPLO), genoemde documenten en in samenwerking met de milieuspecialisten van de ODRA verkregen.

Gezien de dynamische aard van het werkveld van de Omgevingswet en de veranderende inzichten in die wet heeft ook dit document een dynamische karakter. Naarmate de inzichten in het land en de transitie bij gemeenten vordert kan het document periodiek geüpdatet worden.

Leeswijzer

Ten eerste wordt uitgelegd wat de bruidsschat inhoudt en wat ons voorstel is om hier mee te gaan. Het thema externe veiligheid wordt vervolgens besproken (hoofdstuk 3), gevolgd door het thema geluid (hoofdstuk 4). Vervolgens worden ook andere thema's besproken, namelijk: geur en lucht, licht en bodem.

Er wordt per milieuthema ingegaan op de volgende vragen:

- 1) Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?
- 2) Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?
- 3) Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

2 De bruidsschat en de strategie

Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar gemeenten en waterschappen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'. Belangrijk om te weten in het proces rondom de bruidsschat is dat er twee stadia van het omgevingsplan zijn: Omgevingsplan van rechtswege (dat heet ook wel het tijdelijke omgevingsplan) en het definitieve omgevingsplan. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat de regels voor gemeenten automatisch in het tijdelijk deel van het omgevingsplan komen.

Bij verschillende gemeenten heersen verschillende ideeën over hoe om te gaan met deze regels. In dit hoofdstuk is uiteengezet wat het advies van de ODRA is omtrent omgang met de bruidsschat.

De bruidsschat wordt op 1 januari 2024 automatisch onderdeel van het omgevingsplan van rechtswege. Dan hebben gemeenten tot 2032 de tijd om hun gemeentelijke definitieve omgevingsplan op te stellen. Daarin kunnen ze (een deel van) de bruidsschat overnemen als ze dat willen. Dit kan handig zijn, omdat in de bruidsschat regels staan die vóór de Omgevingswet in heel het land golden. Een belangrijk verschil tussen het tijdelijke en het definitieve omgevingsplan is dat het tijdelijke omgevingsplan niet getoetst hoeft te worden aan de instructieregels voor overheden die in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving staan, het definitieve deel moet daar wel aan getoetst worden.

De bruidsschatregels zijn kant en klaar door het rijk ontwikkeld, met bijbehorende toepasbare regels. Een optie is dat deze set voormalige rijksregels op termijn overgenomen wordt in het definitieve omgevingsplan. De Omgevingswet biedt de gemeenten echter de ruimte om de bruidsschat naar eigen inzicht aan te passen of zelf een nieuwe set regels (voor een specifiek thema) op te stellen. De gemeenten en ODRA hebben er baat bij dat het proces wat hierbij komt kijken en de eventuele inhoudelijke wijzigingen zoveel mogelijk uniform opgepakt worden in de regio. Dat maakt dat de uitvoering straks zoveel mogelijk toetst aan gelijke regels.

De advieslijn in de door ons voorgestelde strategie aan gemeenten is om voorlopig de bruidsschat over te nemen zoals de gemeenten die krijgen van het rijk, zonder (grote) aanpassingen. We willen sturen om pas in het derde of vierde kwartaal van 2024 aanpassingen te doen aan de bruidsschat.

Er is geen (grote) noodzaak om de bruidsschatregels al op korte termijn aan te passen, dit blijkt ook uit een analyse van de bruidsschat die we in 2021 bij ODRA hebben gedaan en met de partners hebben gedeeld. Het voordeel van ons advies is dat we op die manier zoveel mogelijk uniformiteit krijgen in de regio. Niet elke gemeente kan namelijk dit jaar al keuzes maken in de bruidsschatregels. Daarnaast kunnen we komend jaar ervaren hoe de bruidsschat werkt. Het voorstel is dan ook om na een half jaar te analyseren hoe de regels uit de bruidsschat in de praktijk worden ervaren. Daar komen dan eventuele aanpassingen van de bruidsschatregels uit.

Bovendien is het zo dat wanneer een gemeente de bruidsschat aan gaat passen, ze automatisch al een deel van het definitieve omgevingsplan aan het maken zijn. Dat betekent dat alles dat daarbinnen valt ook getoetst moet worden aan de instructieregels uit het Bkl. Onderdeel daarvan is dat bij iedere aanpassing van het definitieve omgevingsplan een degelijke en onderbouwde afweging en verantwoording moet zitten. Dat betekent dat het veel capaciteit en tijd kost om het definitieve omgevingsplan (deels) in te gaan richten. Vandaar ook dat gemeenten dit niet vóór 1 januari 2024 hoeven te doen.

Koploper

Gemeente Rheden is op dit moment al bezig met het aanpassen van de bruidsschat. Zij willen de regels 2 januari 2024 overzetten naar het permanente omgevingsplan. Wij zijn hierbij betrokken en sturen vooral op het eventueel aanpassen van de bruidsschatregels in relatie tot geluid en externe veiligheid. De ervaringen die wij hier op doen koppelen we terug aan de regio en betrekken we bij het bredere aanpassing-advies, startende vanaf het 3e/4e kwartaal van 2024, over de bruidsschatregels.

Argumenten voor deze werkwijze

- Deze adviesstrategie van ODRA aan de gemeenten stuurt op uniformiteit;
- Als een redelijk uniforme werkwijze wat betreft de bruidsschat behaald kan worden dan kan er beter/ effectiever worden gehandhaafd. Daarnaast scheelt dat veel capaciteit en dus middelen voor zowel de ODRA als de gemeenten en uiteindelijk voor onze inwoners en bedrijven;
- Het neemt ervaringen van koplopers wat betreft de bruidsschat (Rheden bijvoorbeeld) mee;
- En maakt gebruik van al aanwezige kennis in de organisatie;
- We faciliteren hiermee dat ook gemeenten die zelf nog niet bezig zijn met de bruidsschat hierover na gaan denken;
- Als er gemeenten zijn die de capaciteit niet hebben om al bezig te gaan met de bruidsschat kunnen we die op deze manier mee nemen in het proces;
- Als we de geadviseerde planning (q3/4 '24 bruidsschat al dan niet aangepast in permanente omgevingsplan) bij alle gemeenten halen dan past dat goed in de wens dat onze partners tijdig (een deel van) de permanente omgevingsplannen rond hebben;

Kanttekening

Wij weten dat er in de bruidsschat een aantal hiaten zit (ten opzichte van het Bkl), daardoor kunnen voor gemeenten knelpunten ontstaan in relatie tot geluid, geur en externe veiligheid na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze hiaten treden alleen op bij het mogelijk willen maken van nieuwe ruimtelijke initiatieven. Hoe de gemeenten zich hierop kunnen voorbereiden hebben wij (adviseurs uitvoeringsbeleid) voor de milieuthema's al op een rij gezet in de volgende hoofdstukken. **In dit kader is ons advies aan de gemeenten om vóór 1 januari 2024 inzichtelijk te maken waar en wat voor nieuwe ruimtelijke initiatieven ze voorzien.** Door een dergelijk overzicht kan vooraf nagedacht worden over wat voor omgevingsplanwijziging nodig is en wat daarbij komt kijken.

De kans dat hiaten zich voordoen is klein en daarnaast zijn deze middels maatwerk, vergunningen of gebiedsspecifiek op te lossen. Door te sturen op aanpassingen van de bruidsschat in het derde of vierde kwartaal van 2024 blijft de periode waarin knelpunten zich voor kunnen doen kort en de impact beperkt.

Conclusie

We adviseren aan de gemeenten om de bruidsschat in eerste instantie voornamelijk zonder aanpassingen over te nemen. In de tweede helft van 2024 kan dan geanalyseerd worden hoe de regels in de praktijk uitwerken. Daarna kunnen we in de regio afgestemd en uniform werken aan de aanpassing van de bruidsschatregels voor het permanente omgevingsplan. Het doel is zoveel mogelijk uniforme milieuregels in de regio. De Werkgroep Omgevingsplan en de vakberaden milieu die nu in oprichting zijn bieden een mooi platform om deze uniforme evaluatie en aanpassing te doen.

3 Externe Veiligheid

Om haar doelen te bereiken, kent de Omgevingswet instrumenten voor overheden. Zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, en algemene regels van het Rijk. Deze instrumenten kan de overheid gebruiken om beleid te maken op het gebied van externe veiligheid (EV). Of om regels te stellen die voorzien in een bepaald beschermingsniveau. Algemene regels van het Rijk op het gebied van externe veiligheid staan in:

1. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) als het gaat om regels voor milieubelastende activiteiten (Mba's);
2. Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) als het gaat om instructieregels voor overheden;
3. Het Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl) als het gaat om de bouwkundige veiligheidsvoorschriften;
4. Tijdelijk omgevingsplan (de bruidsschat).

In het kader van de Omgevingswet is de belangrijkste verandering voor externe veiligheid: het werken met aandachtsgebieden. Dat komt voort uit het Bkl en is dus verplicht om op te nemen in het nieuwe omgevingsplan. De aandachtsgebieden is een andere manier van het omgaan met het huidige groepsrisico. Deze nieuwe benadering van het groepsrisico moet ervoor zorgen dat het gemeentebestuur externe veiligheid eerder in ruimtelijke plannen meeneemt.

Voor externe veiligheid staan er maar weinig regels in de bruidsschat, alleen de volgende onderwerpen zijn daarin geregeld. Voor meer informatie, zie deze [link](#).

1. Aanvulling op specifieke zorgplicht;
2. Traditioneel schieten (schietverenigingen met munitieopslag);
3. Vergunningplicht voor opslag van propaan of propeen in twee of meer tanks;
4. Vergunningplicht voor tanken met LPG (liquid petroleum gas).

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen voor EV onder de omgevingswet verder toegelicht.

3.1 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?

Naast het werken met aandachtsgebieden is er nog een belangrijke veranderingen op het gebied van EV onder de omgevingswet: **Een zeer kwetsbaar gebouw is een nieuwe categorie gebouwen die overheden extra moeten beschermen. Dit moet door middel van voorschriftengebieden.**

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het aandachtsgebied vormt een instrument om het gesprek over veiligheid en bescherming door het treffen van maatregelen te starten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Daarmee zijn er ook drie typen aandachtsgebieden:

1. Brandaandachtsgebied
2. Explosieaandachtsgebied
3. Gifwolkaandachtsgebied

De aandachtsgebieden zijn een kenmerk van een activiteit met externe veiligheidsrisico's. Ze gelden vanaf het begin van het verrichten van de activiteit. Een aandachtsgebied hoeft de gemeente niet eerst in het omgevingsplan aan te wijzen. Dit zijn vastgestelde gebieden die te vinden zijn in het Register Externe Veiligheid (REV) en op de [Landelijke Signaleringskaart EV](#)¹.

Voorschriftengebieden

Een voorschriftengebied is een door de gemeente aangewezen gebied waarbinnen extra bouwkundige veiligheidsmaatregelen gelden voor nieuwbouw in het kader van externe/omgevingsveiligheid. Dit aanwijzen is een laatste hulpmiddel voor gemeenten om een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling nabij een risicobron toch mogelijk te kunnen maken. Een risicobron kan in dit geval bijvoorbeeld een propaantank zijn. Door middel van een voorschriftengebied kan een gemeente bouwkundige veiligheidsmaatregelen aan een initiatiefnemer/ ontwikkelaar opleggen. De beleidsvrijheid die de gemeente hiermee krijgt is niet altijd facultatief. Op locaties waar zeer kwetsbare gebouwen binnen een brand- en explosieaandachtsgebieden staan (of omgevingsplantechnisch mogelijk zijn) is een gemeente verplicht een voorschriftengebied aan te wijzen in het definitieve omgevingsplan (art. 5.14 Bkl). De gemeente is expliciet niet verplicht om een heel aandachtsgebied als voorschriftengebied aan te wijzen. Binnen gifwolkaandachtsgebieden hoeven überhaupt geen voorschriftengebieden aangewezen te worden.

In de aangewezen voorschriftengebieden gelden dan aanvullende bouweisen voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen. Sloopnieuwbouw (slopen bestaand pand en nieuw bouwen op bestaande fundering) wordt ook gezien als nieuw. Zeer kwetsbare gebouwen zijn bijvoorbeeld basisscholen, ziekenhuizen en verzorgingstehuizen. Het is voor gemeenten bij het aanwijzen van deze voorschriftengebieden wel van belang dat ook rekening gehouden wordt met waar (vervangende) nieuwbouw van die zeer kwetsbare functies toegestaan is volgens het bestemmingsplan/ tijdelijk omgevingsplan. Als de gemeente een voorschriftengebied aanwijst is de initiatiefnemer wettelijk verplicht om bouwmaatregelen te treffen voor nieuwe zeer kwetsbare gebouwen binnen zo'n gebied. Welke maatregelen dit zijn staat beschreven in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om explosie werend glas of een brandwerende muur. Dit kan al snel forse financiële consequenties hebben voor een initiatiefnemer.

Bescherming van nieuwe zeer kwetsbare gebouwen is dus alleen geregeld, als een gemeente voorschriftengebieden binnen brand- en explosie-aandachtsgebieden heeft aangewezen. In overgangsrecht is hiervoor niets geregeld.

3.2 Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?

Deze wijzigingen brengen 4 risico's met zich mee:

1. (Gedeeltelijke) schorsing of vernietiging van omgevingsplan door niet voldoen aan de instructieregels van Bkl.
2. Potentieel onveilige situaties door ruim toestaan van nieuwe zeer kwetsbare gebouwen.
3. Precedentwerking als een initiatief is toegestaan zonder bouwvoorschriften.

¹ De Landelijke Signaleringskaart EV zal onder de omgevingswet uit de lucht gaan. Maar op termijn zal deze vervangen worden door de Atlas van de Leefomgeving. Deze krijgt als het goed is dezelfde functionaliteiten.

4. Hoge kosten voor initiatieven in voorschriftengebieden door opgelegde aanvullende bouwmaatregelen.

Hieronder volgt per stuk een korte toelichting van de risico's.

1. Gevolgen van niet voldoen aan de instructieregel van het Bkl

Ten eerste, als een gemeente geen voorschriftengebieden heeft aangewezen op de juiste locaties voldoet die niet aan de betreffende instructieregel van het Bkl. Het gaat hier om een bindende instructieregel, dat betekent dat als een gemeente deze regel niet juist, niet volledig of niet op tijd uitvoert, een bestuursrechter het omgevingsplan geheel of gedeeltelijk kan schorsen of vernietigen. Het is dan wel vereist dat er beroep wordt ingesteld op het omgevingsplan. Let op: dit geldt voor het definitieve omgevingsplan, dus nog niet voor het tijdelijke deel.

2. Onveilige situaties door toestaan kwetsbare gebouwen

Ten tweede, afgelopen jaren zijn we van specifiek bestemmen naar globaal bestemmen gegaan, dat betekent dat veel bestemmingsplannen zo breed mogelijk zijn opgezet om zo veel mogelijk functies in een gebied toe te kunnen staan. Dit zorgt ervoor dat zeer kwetsbare gebouwen in veel bestemmingsplannen gewoon toegestaan zullen zijn, of die plannen nu binnen een aandachtsgebied liggen of niet. Als er dan een initiatief komt voor een zeer kwetsbaar gebouw binnen een aandachtsgebied (zonder dat hiervoor een voorschriftengebied is aangewezen) zit er in het bestemmingsplan/ tijdelijk omgevingsplan geen mogelijkheid om dit initiatief de benodigde bouwvoorschriften op te leggen. Dan kunnen er dus, volgens de wet, onveilige situaties ontstaan.

3. Precedentwerking voor initiatieven zonder bouwvoorschriften

Ten derde, als er één initiatief is toegestaan zonder de beschreven bouwvoorschriften die het veilig moeten maken, schept dat een precedent voor andere nieuwe initiatieven in een dergelijk aandachtsgebied.

4. Hoge kosten voor initiatieven in voorschriftengebieden

Tot slot, stel dat een gemeente "fanatiek" voorschriftengebieden gaat aanwijzen om gebouwen zo veilig mogelijk te maken binnen aandachtsgebieden, dan kan dit tot gevolg hebben dat nieuwbouw in die gebieden erg duur wordt. De kosten van aanvullende bouwmaatregelen die in voorschriftengebieden geëist worden kunnen hoog uitvallen. Dit betekent dat initiatiefnemers, aannemers en wellicht de gemeente zelf met hogere kosten te maken gaan krijgen. Dit terwijl er op landelijk niveau nog discussie gaande is over de effectiviteit van deze maatregelen. Deze discussie speelt zeker als een locatie in zowel een brandvoorschriftengebied als een explosievoorschriftengebied ligt. De geëiste bouwmaatregelen vanuit beide gebieden kunnen namelijk tegenstijdig zijn.²

3.3 Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

Wat gemeenten dus sowieso moeten doen is voorschriftengebieden aanwijzen in het definitieve omgevingsplan op locaties waar nu zeer kwetsbare gebouwen staan. Dat is een bindende

² Dit betreft de eis voor brandwerendheid van minimaal 60 minuten (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag – WBDBO) waar wanden aan moeten voldoen en de eis voor explosiewerend glas. Explosiewerend glas dat ook aan de WBDBO voldoet is een grote kostenpost voor initiatiefnemers/ ontwikkelaars.

instructieregel uit het Bkl. **Het advies is om zo snel mogelijk te beginnen met het in kaart brengen van de zeer kwetsbare gebouwen binnen brand- of explosieaandachtsgebieden** en dan ook minimaal die locaties als brand- of explosie-voorschriftengebieden aan te wijzen of de functie van een zeer kwetsbaar gebouw niet toe te staan in een brand- of explosieaandachtsgebied of andersom bij bestaande zeer kwetsbare gebouwen bepaalde categorieën activiteiten niet toe te staan.

Hoe wijs je als gemeente een voorschriftengebied aan?

Omgevingsplannen bestaan (net als bestemmingsplannen) uit drie onderdelen:

- *Planregels;*
- *Planverbeelding;*
- *Toelichting.*

Als je in een omgevingsplan een gebied wil aanwijzen dan doe je dat in de planverbeelding. Dit geldt dus ook voor voorschriftengebieden. In de planverbeelding bepaal je de geometrische begrenzing van het voorschriftengebied. En in de regels verwijst je naar dit gebied en neem je op dat in de gebieden die als voorschriftengebied zijn aangewezen de extra bouwmaatregelen gelden die volgens de wet in voorschriftengebieden gelden.

Daarnaast is het zaak dat gemeenten afwegen hoe om te gaan met bovengenoemde risico's. Hieronder staat een aantal opties hoe hier mee om kan worden gegaan. **Naast een keuze maken over wat te doen met voorschriftengebieden, is het verstandig als gemeenten in kaart brengen waar ze ruimtelijke ontwikkelingen voorzien waar zeer kwetsbare gebouwen of risicobronnen mogelijk een onderdeel van zijn.** Daarnaast is het verstandig om als gemeente inzicht te krijgen in of **en hoeveel aandachtsgebieden er voorkomen binnen het gemeentelijke ambtsgebied.** Dit kan via wat nu de [Landelijke Signaleringskaart Externe Veiligheid](#) is. Dat is een kaart waarop alle risicobronnen en kwetsbare objecten zichtbaar zijn. De kaart bevat verschillende lagen die je aan en uit kan zetten als gebruiker³. Met behulp daarvan kan dus geïnventariseerd worden waar zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden liggen, voor zo ver ze hierin zijn opgenomen. Onder de omgevingswet is voor EV het REV de landelijk afgestemde database van risicobronnen. Hierop wordt de vervanger van de Landelijke Signaleringskaart (de Atlas van de Leefomgeving) EV gebaseerd.

Keuze 1. Geen voorschriftengebieden aanwijzen

Uit een inventarisatie van aandachtsgebieden in het ambtsgebied kan blijken dat er geen of weinig zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden liggen. Wanneer de gemeente ook de ontwikkeling daarvan in aandachtsgebieden niet voorziet, is het niet per se nodig om voorschriftengebieden aan te wijzen. Hierbij is het wel van belang dat rekening gehouden wordt met of nieuwe zeer kwetsbare gebouwen (in huidige bestemmingsplannen) toegestaan zijn. Als dat het geval is moeten eventuele initiatieven daarvoor meegenomen worden in de afweging om wel of geen voorschriftengebieden aan te wijzen.

Voordelen

1. Weinig tijdsintensief;
2. Een weloverwogen inventarisatie geeft een realistisch beeld;

³ De Landelijke Signaleringskaart EV zal onder de omgevingswet uit de lucht gaan. Maar op termijn zal deze vervangen worden door de Atlas van de Leefomgeving. Deze krijgt als het goed is dezelfde functionaliteiten.

3. Dit maakt dat je voor dit onderwerp redelijk beleidsneutraal overgaat.

Nadelen

1. De inventarisatie is niet volledig: mogelijk is er wel nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen toegestaan binnen aandachtsgebieden, waar dan dus geen extra voorschriften op van toepassing zijn bij gebrek aan een voorschriftengebied. Dat geeft wettelijk gezien “onveilige” situaties;
2. Precedentwerking, zoals benoemd onder 2.2 hierboven.

Het concrete gevolg van deze keuze is dat je als gemeente geen actie hoeft te ondernemen wat betreft aanwijzen van voorschriftengebieden. Wel moet je als gemeente inzicht krijgen en houden in waar zich eventueel nieuwe zeer kwetsbare gebouwen kunnen gaan ontwikkelen. Als dit het geval is binnen een brand- of explosieaandachtsgebied moet er volgens de instructieregels van het Bkl een voorschriftengebied aangewezen worden. Er moet dus een inventarisatie gestart worden die voor 2024 klaar kan zijn.

Keuze 2. De mogelijkheid tot nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden uit bestemmingsplannen halen waar de gemeente dat niet wil hebben.

De tweede optie begint met in kaart brengen waar nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen nog toegestaan is, binnen brand- en/of explosieaandachtsgebieden. Samen met de inventarisatie van huidige zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden geeft dit inzicht in de mogelijke risicolocaties. De mogelijkheid tot nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen kan dan uit de bestemmingsplannen gepoetst worden die binnen die aandachtsgebieden liggen. Zo hoeft een gemeente geen extra voorschriftengebieden aan te wijzen bovenop de brand- en explosievoorschriftengebieden die volgens het Bkl al aangewezen moeten worden op locaties van bestaande zeer kwetsbare gebouwen binnen brand- en explosieaandachtsgebieden. Dan loopt die gemeente ook niet het risico dat er ergens nog nieuwe zeer kwetsbare gebouwen ontwikkeld kunnen worden binnen aandachtsgebieden zonder dat er een voorschriftengebied is aangewezen. Waar een gemeenten (binnen of buiten aandachtsgebieden) nog wel zeer kwetsbare gebouwen mogelijk wil maken (en waar ze al liggen) moeten dan voorschriftengebieden aangewezen worden.

Voordelen

1. Je voldoet aan de instructieregel.
2. Geen onzekerheden omdat je het risico volledig uitsluit.

Nadelen

1. Heel tijdsintensief.
2. Instellen van voorschriftengebieden heeft financiële gevolgen voor nieuwe initiatieven binnen die voorschriftengebieden, het nemen van gevraagde bouwmaatregelen is namelijk duur.

Als zeer kwetsbare gebouwen na dit proces niet meer mogelijk zijn binnen een bepaald gebied, maar initiatiefnemers hadden dit wel voor ogen kan planschade geclaimd worden. Concreet betekent dit dat alle bestemmingsplannen nagekeken moeten worden. Dit is een intensief proces waarbij van de ruimtelijke ordening (RO)-medewerkers veel tijd gevraagd zal worden. De kans is klein dat dit nog past in de planning voor 2024. Dus als de keus op deze optie valt moet een gemeente daar snel mee aan de slag.

Keuze 3. Algemene verbodsbepaling: Nee, tenzij benadering

Een gemeente kan in het omgevingsplan een algehele verbodsbepaling opnemen voor zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden. Deze verbodsbepaling is een vorm van “Nee, tenzij”-beleid. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft hier een handreiking voor geschreven. De strekking is dat zeer kwetsbare gebouwen geweerd worden uit die aandachtsgebieden, tenzij een initiatiefnemer een beslisboom doorloopt om na te gaan of zijn initiatief op de beoogde locatie mogelijk is en onder welke voorwaarden dan. Bovendien moet er altijd alsnog een voorschriftengebied aangewezen worden als er een zeer kwetsbaar gebouw ontwikkeld wordt binnen een aandachtsgebied (conform instructieregel Bkl). Dan wordt dus (alsnog) het gebied aangewezen van de locatie waar de ontwikkeling plaatsvindt.

Voordelen:

- Kost relatief weinig tijd.
- Op deze manier wijs je vooraf geen voorschriftengebieden aan, maar zorg je wel dat er geen zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden gerealiseerd kunnen worden zonder dat de initiatiefnemer de juiste aanvullende voorwaarden krijgt.

Nadelen

- Opnieuw bouwen van zeer kwetsbare gebouwen (bijv. scholen) kan hierdoor bemoeilijkt worden. Sloop-nieuwbouw wordt namelijk gezien als nieuwbouw (een nieuw initiatief). En in dit scenario moet een initiatiefnemer van nieuwbouw een beslisboom doorlopen waaruit moet blijken of het initiatief op die locatie gerealiseerd mag worden of niet. Het kan zo zijn dat de school in een aandachtsgebied staat, wat voorheen geen probleem was. Maar dat dit na de inwerkingtreding van de verbodsbepaling niet meer mag.
- Het “Nee, tenzij”-beleid is niet in de geest van de omgevingswet, die is juist gericht op “Ja, mits”-beleid bevorderen.

Voor externe veiligheid ligt het te complex om een van de drie opties aan alle gemeenten aan te raden. Het is afhankelijk van hoeveel zeer kwetsbare gebouwen er in aandachtsgebieden liggen of waar de mogelijkheid nog ligt om een zeer kwetsbaar gebouwen te ontwikkelen, welke optie aan te raden is. Aan de hand daarvan moet in gesprek gegaan worden wat de beste optie is voor jouw gemeente, dit kan met de EV adviseur van ODRA. Dit laatste omdat het voor Externe Veiligheid in het algemeen een complex verhaal is.

4 Geluid

De regels over geluid veranderen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De regels voor het beheersen van geluid zijn vernieuwd en gelden nu voor meer geluidbronsorten. Via het Aanvullingsspoor geluid zijn ze geïntegreerd in de Omgevingswet, waarbij de meeste direct werkende regels over geluid in het omgevingsplan staan. In het begin zijn de geluidregels nog onderdeel van de bruidsschat. Deze zullen moeten worden omgezet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Maar wat valt daar precies onder? En wat moet de gemeente nu regelen en wat kan later? Hieronder gaan we in op deze vragen.

4.1 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?

Geluid is nu geregeld in de Wet Geluidhinder (Wgh), het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de gemeentelijke algemene plaatselijke verordening (APV). Onder de Omgevingswet komen het Abm en de Wgh te vervallen en moet de gemeente zelf afwegen of een bepaald geluidniveau acceptabel is en hiervoor in het definitieve omgevingsplan normen opnemen. Hierbij gelden de eisen en randvoorwaarden uit zowel de instructieregels van het Bkl als de provinciale omgevingsverordening. Ook de geluidsregels uit de APV moeten uiteindelijk worden geïntegreerd in het omgevingsplan. Het primaire doel van de instructieregels is het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond geluidgevoelige gebouwen (woningen, scholen, zorginstellingen). Daarnaast moet de gemeente afwegen welke regels uit de bruidsschat (tijdelijk deel omgevingsplan) overgenomen moeten worden in het definitieve omgevingsplan. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat het geluid dat wordt veroorzaakt of zal worden veroorzaakt door een bepaalde activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Hiervoor moet de gemeente beoordelen of er waarden, afstanden of gebruiksregels nodig zijn om tot een aanvaardbare geluidbelasting te komen. De regels met betrekking tot bouwen en slopen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet staan de meeste direct werkende regels over geluid door activiteiten in de bruidsschat (tijdelijk deel van het omgevingsplan). Hier staat ook de maatwerkbevoegdheid voor activiteiten en vergunningplicht voor lokale (spoor)wegen.

Het beoordelingskader voor geluid wordt vereenvoudigd doordat onder de omgevingswet gesproken wordt van industrieterreinen, (spoor)wegen met een geluidproductieplafond en (spoor)wegen met een basisgeluidemissie. De bescherming van geluidgevoelige gebouwen tegen geluid geldt onder de omgevingswet voor activiteiten in plaats van inrichtingen en in plaats van geluidzones wordt onder de omgevingswet gesproken over geluidaandachtsgebieden. Dit laatste zijn gebieden/ zones langs een (spoor)weg of rond een industrieterrein met 'grote lawaaimakers' waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde. De breedte van de zone is afhankelijk van de geluidemissie van de bron. Deze geluidaandachtsgebieden zijn relevant voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in het omgevingsplan, aangezien het geluidsniveau op deze gebouwen altijd aanvaardbaar moet zijn. De gebieden moeten door gemeenten worden bepaald volgens de omgevingsregeling. Tot deze gebieden zijn bepaald geldt nog het overgangsrecht. De gemeente kan zelf bepaalde gebieden aanwijzen en daar gemotiveerd geluidsniveaus aan toewijzen.

Wat er qua regelgeving in bestaande bestemmingsplannen en vergunningen staat blijft gelden op grond van het overgangsrecht. De huidige situatie verandert daarmee nauwelijks zolang de

gemeenten geen nieuwe geluidregels hebben vastgelegd in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Het uitgangspunt van het overgangsrecht (waartoe de bruidsschat behoort) is namelijk dat een initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. Echter, nieuwe initiatieven moeten wel worden getoetst aan het Bkl, dat in bepaalde gevallen afwijkt van de bruidsschat. Dit betreft de volgende punten:

- Het maximale geluidsniveau is onder de Omgevingswet minder streng (art. 2.17 Activiteitenbesluit vs. art. 5.65 Bkl);
- De geluidwaarden verschillen tussen het Bkl (art. 5.65 Bkl) en de bruidsschat (paragraaf 22.3.4.2).

Er kunnen bij het opkomen van nieuwe initiatieven dus knelpunten in de praktijk ontstaan wanneer een gemeente niet heeft nagedacht over hoe ze met voorgenoemde verschillen om willen gaan.

Handreiking industrielawaai en vergunningverlening

In het buitengebied hanteren we de “handreiking industrielawaai en vergunningverlening”. Hierin is 40 dB de referentiewaarde. Deze handreiking komt niet te vervallen, maar de regels uit de Bruidsschat komen erbij. De referentiewaarde die uit de bruidsschat komt is hoger. De referentiewaarde wordt dus onduidelijker, dat maakt dat initiatiefnemers kunnen vragen om meer geluid te mogen produceren. Zolang je hier geen apart beleid voor hebt is het lastig om ieder bedrijf individueel te gaan zeggen dat dat niet mag. Dit kan opgelost worden door dit toe te lichten in een korte notitie en daarin te zetten dat de handreiking het algemene beleid is, tot er nieuw geluidsbeleid is vastgesteld. De notitie kan vastgesteld worden door het college en daarna gepubliceerd worden. Wellicht dat dit kan door middel van een verordening, die vraag staat uit bij het IPLO. De ODA maakt in samenwerking met de VNG deze notitie die landelijk gebruikt kan worden. Wanneer die klaar is nemen wij die over en adviseren wij jullie die ook te laten vaststellen. **Ons advies is om deze notitie over te nemen (eventueel een lokale aanpassing te doen) en daarna vast te laten stellen door het college.**

4.2 Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?

In principe hebben gemeenten na de invoering van de Omgevingswet nog voldoende tijd om keuzes te maken over de bruidsschat. Echter, omdat de bruidsschat niet overeenkomt met het Bkl, kan het vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet al gebeuren dat een gemeente geen toereikend beleid heeft wanneer een bedrijf een aanvraag doet voor bijvoorbeeld hogere geluidswaarden, terwijl dat wellicht niet gewenst is in de gemeente. Een gemeente moet dan voor iedere aanvraag (inclusief voor nieuwe initiatieven) kunnen motiveren waarom zij deze hogere geluidswaarden niet accepteren, zonder dat zij dit op grond van regels kan doen.

4.3 Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

Zoals gezegd kan de gemeente de bruidsschat ongewijzigd overnemen. Maar moeten ze wel voorbereid zijn op knelpunten bij nieuwe initiatieven. Welke keuzes zijn er dan?

Keuze 1: Bruidsschat ongewijzigd overnemen

Als de gemeente er voor kiest niks te doen en de bruidsschat ongewijzigd overneemt, kan het dus voorkomen dat er in het buitengebied hogere geluidnormen voor activiteiten van nieuwe initiatieven gelden. Dit betekent dat het kan zijn dat er onaanvaardbare geluidshinder is, geluidgevoelige gebouwen onvoldoende beschermd worden en hier ook niet op gehandhaafd kan worden. Gemeenten hebben echter wel de mogelijkheid om initiatieven te weigeren, wat het probleem tijdelijk oplost.

Voordelen

- Weinig tijdsintensief
- Alle partijen weten waar ze aan toe zijn. Zowel overheden als burgers en bedrijven hebben de bruidsschat al kunnen lezen en leren kennen.

Nadelen

- De eventuele knelpunten bij nieuwe initiatieven zijn hiermee niet ondervangen.

Keuze 2: Bruidsschat gewijzigd overnemen door: geluidwaarden aanpassen aan het Bkl

De gemeente kan er ook voor kiezen de bruidsschat gewijzigd over te nemen. Aan de basis hiervan staat een gedegen ruimtelijke analyse: wat zijn gewenste en ongewenste situaties/ initiatieven, welke ruimtelijke ontwikkelingen spelen er binnen de gemeenten en in hoeverre kunnen mogelijke knelpunten worden opgelost met maatwerk of vergunningen?

In de instructieregels van het Bkl staan standaard- en grenswaarden, die in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. De standaardwaarden gelden voor geluid op een gevel van een geluidgevoelig gebouw en de grenswaarden gelden voor geluid in een geluidgevoelig gebouw. De grenswaarden uit het Bkl zijn harde grenzen. Hiervan kan de gemeente alleen bij hoge uitzondering afwijken. De standaard- en grenswaarden voor piekgeluiden in de avond- en nachtperiode wijken af van de huidige geluidnormen. Daarnaast is er geen geluidnorm opgenomen voor piekgeluiden in de dagperiode. Onder de Omgevingswet bestaat er dus geen instructie of verplichting voor de gemeente om geluidwaarden in het omgevingsplan op te nemen voor piekgeluiden in de dagperiode (bijvoorbeeld door laden en lossen). Maar het omgevingsplan moet zo worden ingericht dat het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen altijd aanvaardbaar is. Zonder een regel met geluidwaarden voor piekgeluiden in de dagperiode kan er dus onaanvaardbare geluidshinder ontstaan, waardoor het definitieve omgevingsplan van een gemeente niet voldoet aan het beschermen van haar inwoners (artikel 1.3 van de Omgevingswet).

Voordelen

- Je voldoet aan de instructieregels van het Bkl;
- De leefomgeving bevat alleen maar locaties met aanvaardbare geluidshinder.

Nadelen

- Het is tijdsintensief. Het gaat hier om een besluit, waardoor dit dus moet worden vastgesteld door de gemeenteraad;
- Dit zou betekenen dat er een extra regel bijkomt. Omdat het niet in de geest van de Omgevingswet (minder en simpelere regulering) lijkt te zijn kan het zijn dat het een extra drempel is voor de gemeenteraad.

- Een extra regel met geluidwaarden voor piekgeluiden in de dagperiode kan het bouwen duurder maken, doordat er aan meer eisen moet worden voldaan.

Keuze 3: Bruidsschat ongewijzigd overnemen, maar een tijdelijke regel opnemen voor het behouden van huidige geluidwaarden

In het geval van nieuwe initiatieven is het belangrijk om een werkend toetsingskader voor geluid te hebben. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet kan het voorkomen dat een gemeente nog geen waarden aan gebieden heeft vastgesteld. Echter, op het moment dat er een nieuw initiatief binnen komt, moet de gemeente kunnen motiveren waarom het bedrijf aan bepaalde geluidwaarden moet voldoen. Het is hierbij verstandig om een tijdelijke regel op te nemen waarin staat dat de geluidwaarden uit de huidige wetgeving worden gehanteerd tot het nieuwe gebiedsgerichte toetsingskader van toepassing is. Dit om te voorkomen dat een gemeente voor iedere aanvraag individueel moet motiveren wat wel en niet mag.

In alle gevallen is het goed om in te schatten of de verwachting is dat dergelijke bedrijven bij de gemeente gaan komen (i.e. de gemeente hierin wil groeien) en of dit dus een knelpunt gaat worden of niet. Gebaseerd daarop kan worden besloten om een tijdelijke regel op te nemen in de vorm van een geluidsnotitie die geldt tot het omgevingsplan definitief is. Op die manier worden er alleen regels opgenomen die relevant zijn voor de gemeente.

Voorbeelden van situaties waarin deze keuze handig is

Nieuwe agrarische bedrijvigheid: Waar veel agrarische bedrijven actief zijn tussen 06:00 en 07:00 uur, valt deze periode vanuit het Bkl onder de strengste geluidnorm (nachtperiode). Dit zou betekenen dat het bedrijf haar activiteiten nog niet zou mogen uitvoeren in de periode van 06:00 tot 07:00 terwijl dat onder de huidige wetgeving wel mag. Dit zou er voor kunnen zorgen dat een dergelijk bedrijf zijn bedrijvigheid niet in die gemeente wil starten.

Tankstations: Voor tankstations zijn onder de omgevingswet geluidwaarden gedefinieerd voor de dag-, avond- en nachtperiode, in plaats van alleen dag en nacht. Dit kan dus ook tot het gevolg hebben dat nieuwe tankstations anders worden behandeld dan bestaande tankstations.

Voordelen

- Het is weinig tijdsintensief om een tijdelijke regel op te stellen;
- De gemeente heeft hierdoor meer tijd om een voldoende passend toetsingskader op te stellen op het gebied van geluid;
- Voorkomt extra werk doordat je niet meer alle aanvragen individueel hoeft te motiveren.
- Uniforme behandeling van nieuwe initiatieven, t.o.v. al aanwezig Mba's;
- Je krijgt hierdoor inzicht in de mogelijke ontwikkelingen in de gemeente (welke initiatieven ontstaan er);
- Verliest relatief weinig bedrijvigheid;
- Dit is een (tijdelijke) beleidsneutrale overgang.

Nadelen

- De analyse van de te verwachten nieuwe initiatieven kost meer tijd.

ODRA adviseert de gemeenten deze derde keuze aangezien die beleidsneutraliteit inhoudt en ervoor zorgt dat we als regio tijd hebben om een degelijk geluidsbeleid te ontwikkelen wat past binnen de omgevingswet. De geluidsnotitie waarover in deze keuze gesproken wordt kan wellicht als verordening vastgesteld worden, dat is makkelijker dan een wijziging van de bruidsschat. Dit kan gecombineerd worden met de notitie/verordening waarover gesproken wordt in de inleiding van dit hoofdstuk.

5 Geur en lucht

Activiteiten in de fysieke leefomgeving hebben soms ongewenste bijwerkingen. Zo kan er luchtverontreiniging ontstaan en kan geurhinder worden veroorzaakt en de gezondheid van mens en natuur schaden. De Omgevingswet bevat instrumenten en regels die de luchtkwaliteit bewaken en beschermen. Een van die instrumenten is het gemeentelijke omgevingsplan. In haar omgevingsplannen stellen de gemeenten regels voor geur en lucht. Maar waar moeten gemeenten nu hun prioriteit leggen als het gaat om geur en lucht in het omgevingsplan? Dat bespreken we in dit hoofdstuk.

Zoals eerder aangegeven gaat het bij geur en lucht niet om urgente knelpunten die vóór of vlak na 1 januari 2024 opgelost moeten worden, er zijn echter wel aandachtspunten waar gemeenten over na moeten gaan denken. Goed om te weten is dat eventuele geur of lucht excessen straks via zorgplicht of maatwerk ook geregeld kunnen worden zonder dat hiervoor het omgevingsplan hoeft te worden aangepast.

Tevens wordt er in een breder kader gewerkt aan een uniform toetsingskader voor deze thema's. Als het goed is wordt dat in september vastgesteld. Zodra dat zo is dan zal ODRA dit delen met haar partners.

5.1 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?

Geur

Ten eerste zijn er een aantal zaken die de gemeente moet doen volgens het Bkl, namelijk hun geurgevoelige gebouwen bepalen en bebouwingscontouren vaststellen. Daarnaast moeten gemeenten ook Wgv-concentratiegebieden aanwijzen in het nieuwe deel van het omgevingsplan.

Verder bevat het Bkl instructieregels voor rioolwaterzuiveringsinstallaties, het houden van landbouwhuisdieren en diverse agrarische activiteiten. Deze instructies sluiten inhoudelijk aan bij de regels uit het Activiteitenbesluit en de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Voor andere activiteiten moet de gemeente zelf bepalen welke geurvoorschriften en regels ze opneemt in het definitieve omgevingsplan. Het omgevingsplan moet erin voorzien dat de geuremissie door een activiteit op een geurgevoelig gebouw aanvaardbaar is.

De regels in de bruidsschat met betrekking tot geur komen grotendeels overeen met de instructieregels in het Bkl, maar er zitten enkele verschillen in. Voor geur wordt in de bruidsschat bijvoorbeeld nog gebruik gemaakt van de begrippen uit het oude recht, zoals geurgevoelig object en bebouwde kom. Bij het omzetten van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het definitieve deel, moeten dit soort verschillen (gelet op de instructieregels) worden opgelost. Dit is echter niet urgent en is dus niet verder uitgeweid in dit document.

Lucht

Voor lucht moeten overheden toetsen aan rijksomgevingswaarden. In de bruidsschat zijn geen regels opgenomen voor lucht, wel bevat het Bkl bepaalde instructieregels om de luchtkwaliteit te beschermen. Voor activiteiten zijn emissieregels opgenomen in het Bal.

5.2 Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?

De bruidsschat is voor het thema geur zodanig ingericht dat er geen gaten vallen na inwerkingtreding op 1 januari 2024. Dit maakt dat er geen risico's ontstaan voor dit thema. Voor geur gaat het beleid neutraal over doordat de bruidsschat afdoende is ingericht. Een gemeente heeft de tijd om de bruidsschatregels voor geur over te zetten naar het definitieve omgevingsplan. Als een gemeente hogere ambities heeft (i.e. een strengere norm wil voor meer bescherming) dan de algemene normen die in de bruidsschat staan, dan moeten daarvoor extra (gebiedsspecifieke) regels opgenomen worden. Hierbij is wel de kanttekening dat dan ook goed nagedacht moet worden over de handhaafbaarheid van die regels en hoe daarop toegezien kan worden. Maar vóór 1 januari 2024 hoeft er op het gebied van lucht dus niets iets gedaan te worden. Voor lucht geldt dat er geen bruidsschatregels voor dat thema zijn, dus zijn er geen hiaten wat dat betreft.

5.3 Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

De gemeente kan drie keuzes maken: 1) wel overnemen van de bruidsschatregels in het definitieve omgevingsplan, 2) niet overnemen van de bruidsschatregels in het definitieve omgevingsplan, of 3) indien een hoger beschermingsniveau voor lucht wordt nagestreefd, deze voor geur vastleggen in het omgevingsplan en de bruidsschatregels dus gewijzigd overnemen.

Voor nu hoeft er dus niet snel een keuze gemaakt te worden. Bovenstaande keuzes gaan over de invulling van het [definitieve](#) omgevingsplan. De bruidsschat voor dit thema is afdoende ingericht.

Keuze 1: Overnemen van bruidsschatregels in het definitieve omgevingsplan

Als er wordt gekozen om de regels uit de bruidsschat volledig over te nemen in het definitieve omgevingsplan, dan is de kans groot dat er meer regels dan noodzakelijk worden vastgelegd. Het is dus niet ideaal om de bruidsschat ongewijzigd in het definitieve omgevingsplan over te nemen.

Voordelen

- Weinig tijdsintensief;
- De regels omvatten op deze manier alle activiteiten.
- Het overnemen van de bruidsschat is in principe beleidsneutraal overgaan.

Nadelen

- Er worden meer regels dan noodzakelijk vastgesteld als de bruidsschat volledig wordt overgenomen in het definitieve omgevingsplan. Dit is niet in de geest van de omgevingswet en dat kan een drempel zijn voor de gemeenteraad.

Keuze 2: Gewijzigd overnemen van bruidsschatregels in het definitieve omgevingsplan

De gemeente gemotiveerd afwijken van de standaardwaarden of standaardafstanden binnen de aangegeven grenzen. Onder het Activiteitenbesluit en de Wgv mag dat ook via de zogenaamde geurverordening. De geurverordening moet in het nieuwe deel van het omgevingsplan geïntegreerd worden. De afstanden zoals opgenomen in het Bkl kunnen op verschillende wijze geïntegreerd worden in het omgevingsplan. Voor locatiebepalende activiteiten zoals het houden van dieren ligt het niet

voor de hand om dit met algemene afstandseisen te doen. Dit kan beter worden gedaan bijvoorbeeld door het toestaan van een functie op een locatie met bijbehorende regels of door het opnemen van afstandscontouren in het omgevingsplan.

Met de regels in het omgevingsplan moet het basisbeschermingsniveau 'een aanvaardbaar hinderniveau' worden gegarandeerd bij geurgevoelige gebouwen. Voor de activiteiten waarvoor het Bkl geen instructieregels geeft, zoals industriële activiteiten, horecabedrijven en maneges, is het niet verplicht, maar wel wenselijk om regels in het omgevingsplan op te nemen via maatwerk. Dit heeft echter geen prioriteit vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Voordelen

- Je voldoet als gemeente aan de instructieregels van het Bkl.
- Regels zijn aangepast op de specifieke gemeentelijke ontwikkelingen.

Nadelen

- Het aanpassen van regels op gemeentelijk beleid en ontwikkelingen kost tijd.

Keuze 3: niet overnemen van bruidsschat regels

Als een gemeente de keuze maakt om bruidsschatregels in relatie tot geur niet in het omgevingsplan over te nemen, hangen de gevolgen af van de mogelijkheden die het omgevingsplan biedt voor het toestaan van geurrelevante activiteiten. Hiervoor staan instructieregels in het Bkl. In gebieden waar bijvoorbeeld geen veehouderijen zijn toegelaten, hoeven de regels ten aanzien van geur voor het houden van landbouwhuisdieren niet te worden opgenomen. Ditzelfde geldt met betrekking tot een rioolwaterzuiveringsinstallatie, een activiteit die ook geur veroorzaakt.

Als er op grond van het omgevingsplan wel agrarische of andere geurrelevante activiteiten zijn toegelaten, dan is de gemeente echter wel verplicht om hiervoor geurregels in het omgevingsplan op te nemen. Voor alle andere geur veroorzakende activiteiten kan de gemeente zelf kiezen welke geurregels ze in het omgevingsplan stelt.

Voordelen

- Regels zijn aangepast aan de situatie per gemeente.

Nadelen

- Tijdsintensief
- Hangt af van de specifieke keuze of er wordt voldaan aan de instructieregels van het Bkl.

Advies van de ODRA is om de bruidsschat ongewijzigd te laten. De keuze voor geur en lucht hoeft pas na inwerkingtreding gemaakt te worden, op het moment dat we zien hoe het in de praktijk werkt. De bruidsschat laat voor deze thema's namelijk geen hiaten vallen en kan gewoon als zodanig van rechtswege van toepassing worden.

6 Licht

Locaties met kunstmatige verlichting, zoals (autosnel)wegen, woonkernen, industrie- en bedrijventerreinen, glastuinbouwbedrijven en sportterreinen, kunnen lichthinder veroorzaken, met negatieve effecten als gevolg. Het gaat hier om hinder voor de mens, hinder langs wegen, verstoring van de natuur en horizonvervuiling. Lichthinder moet door decentrale overheden worden afgewogen en is daarom niet opgenomen in het Bkl. Wat is voor het thema licht dan belangrijk om te overwegen?

6.1 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?

Onder de Omgevingswet kunnen gemeenten zelf bepalen of ze regels willen stellen in het omgevingsplan om lichthinder en verstoring van de natuur te voorkomen. Hiervoor zijn geen instructieregels opgesteld. Alleen voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen staan rijksregels in het Bal. De bruidsschat bevat regels voor lichthinder bij sportvelden. Dit zijn regels die niet vanuit het Activiteitenbesluit zijn overgenomen in het Bal. Verder ontbreekt er momenteel regionaal gemeentelijk beleid voor lichthinder. Wél bevat het Bal een specifieke zorgplicht die van toepassing is op alle activiteiten die in het Bal geregeld worden. Er moet dus zorg worden besteed aan het voorkomen of beperken van lichthinder.

6.2 Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?

Lichtvervuiling is in toenemende mate een probleem, dat tot gezondheidsschade kan leiden. Omdat een beleidsmatige aanpak van lichthinder nog ontbreekt, wordt het natuurlijke dag- en nacht ritme van mens en dier niet beschermd/ begrensd. Dit heeft als gevolg dat er steeds meer lichthinder ontstaat. De afgelopen paar jaar is dit sterk toegenomen met de opkomst van LED verlichting en bewegende LED schermen. Deze lichthinder verstoort ook het bioritme van mens en dier.

6.3 Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

Er zijn dus geen instructieregels voor lichthinder. Maar welke keuzes kan de gemeente dan maken? En heeft dit prioriteit om voor inwerkingtreding van de Omgevingswet te doen?

Keuze 1: Regionale beleidskaart opstellen

Een ernstige lichtvervuiling zou kunnen worden voorkomen door tijdig een beleidskaart voor de regio Arnhem op te stellen. Dit wil zeggen dat een gemeente zelf gebieden indeelt in bepaalde zones. De zogenoemde E-zones vanuit de landelijke Richtlijn Lichthinder kunnen hiervoor gebruikt worden (zie bijlage VI). Deze zones geven aan hoeveel lichthinder er in een zone mag zijn en dus hoe donker het 's nachts moet zijn. Advies is dus om conform de Richtlijn Lichthinder een beleidskaart op te stellen waarin gemeenten haar gebied opdeelt in E-zones. Deze kaart kan uiteindelijk ook opgenomen worden in de omgevingsplannen waardoor het ook inzichtelijk is voor de bewoners en bedrijven.

Voordelen:

- De E-zones zijn al bekend, dus weinig nieuwe ontwikkeling nodig;
- Regionale samenwerking hierop zorgt voor uniformiteit en dus efficiëntie van de uitvoering;

- Gaat de groei van lichthinder tegen.

Nadeel:

- Tijdsintensief om met alle gemeenten tot zo een besluit te komen;
- Vergt een besluit van de raad om die zones in te stellen en dus het beleid vast te stellen.

Keuze 2: Geen regionale beleidskaart opstellen

Een gemeente kan er ook voor kiezen geen regionale beleidskaart voor het thema licht op te stellen. Dat veroorzaakt wettelijk gezien geen knelpunten onder de Omgevingswet. Wel moet de gemeente bij gebrek aan specifieke decentrale of rijksregels de algemene zorgplicht aanhouden. Dit betekent dat overheden, bedrijven en burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. Dit maakt dat gemeenten bij gebrek aan regels op het gebied van licht toch aandacht moeten besteden aan het voorkomen of beperken van lichthinder en bedrijven hebben zelf ook de verantwoordelijkheid om dergelijke hinder door activiteiten te voorkomen. Een gemeente kan hieraan bijdragen door middel van een regionale beleidskaart, maar als een gemeente dat op een andere manier wil doen kan dat ook. Dan moet die manier nog wel ontwikkeld worden.

Voordeel:

- Meer maatwerk wat betreft licht beleid voor de gemeenten.

Nadelen:

- Tijdsintensief omdat nieuw beleid ontwikkeld moet worden;
- Dat beleid moet ook vastgesteld worden door de raad;
- In verschillende gemeenten gelden dan verschillende regels voor lichthinder;
- Groei van lichthinder is niet zeker ingeperkt.

ODRA adviseert keuze 1 voor het thema licht: een beleidskaart voor licht op te stellen, afgestemd met de regio, waarin zij zones definieert die aangeven hoeveel lichthinder er mag zijn. Dit kan conform de Richtlijn Lichthinder. Dit hoeft echter niet vóór 1 januari 2024.

7 Bodem

Gezonde bodems en voldoende land zijn essentieel voor de welvaart en het welzijn van mensen. Er zijn nu al conflicten om ruimte en bodemgebruik en in de toekomst nemen deze conflicten alleen maar toe. Het is dus erg belangrijk om bewust met land en bodem om te gaan en te beschermen en hiervoor werkend beleid te hebben. Bodembescherming richt zich niet alleen op milieubelastende activiteiten, maar ook op: aardkundige waarden, biodiversiteit, bodemdaling, draagkracht, verarming, verdichting, verdroging, versnippering, verzilting en dergelijke. Onder de omgevingswet veranderen er een aantal zaken, maar het uitgangspunt blijft hetzelfde: bodemverontreiniging zoveel mogelijk voorkomen, waarbij herstel van de bodem mogelijk blijft.

7.1 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in wet- en regelgeving?

Waar eerder de provincie optrad als bevoegd gezag voor de Wet Bodembescherming is na invoering van de Omgevingswet de gemeente het bevoegd gezag. Voor het Besluit Bodemkwaliteit was en blijft de gemeente bevoegd gezag. Dit besluit wordt met invoering van de Omgevingswet echter flink aangepast. Er komt dus veel af op de gemeenten op het gebied van bodem.

Het nieuwe wettelijke instrumentarium voor bodem berust op drie pijlers:

1. Het voorkomen van nieuwe verontreiniging of aantasting (preventie);
2. Het meewegen van bodemkwaliteit als onderdeel van een brede afweging over de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot functies (toedeling van functies);
3. Het op duurzame en doelmatige wijze beheren van resterende historische verontreinigingen (beheer historische verontreinigingen).

Elke pijler kent zijn eigen instrumenten die ontleend worden aan de Omgevingswet. De nieuwe regels komen in de plaats van de huidige regels voor het beheer van bodemkwaliteit, zoals de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit uniforme saneringen. In het Bkl zijn instructieregels voor bodem opgenomen. In het Bal zijn algemene regels voor de milieubelastende activiteiten voor bodem opgenomen (graven, saneren, opslaan van grond of baggerspecie, toepassen van bouwstoffen). De bruidsschat bevat regels over een paar bodemonderwerpen, namelijk saneren van de bodem en nazorg, kleinschalig graven en activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder aanvaardbaar risico. Deze regels worden automatisch onderdeel van het tijdelijk deel van het tijdelijke omgevingsplan.

7.2 Welke risico's brengen deze wijzigingen met zich mee?

De bruidsschat regels worden dus automatisch onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) heeft een Casco Omgevingsplan Gelderse gemeenten met toelichting opgesteld. In dit 'casco Omgevingsplan bodemregels' zijn voorbeeldregels voor bodembeleid opgenomen, op basis van een inhoudelijke afweging door de Gelderse bodemdeskundigen die hebben deelgenomen aan de werkgroep. Zij hebben bij de afweging ook rekening gehouden met regionale en lokale ambities voor duurzaam bodembeheer. De voorbeeldregels die in het casco zijn opgenomen geven doorgaans een bandbreedte aan waarbinnen de gemeente kan kiezen voor het volgen van de landelijke aanpak (geen lokale aanvullende regels) of daarvan af te wijken (i.e. strengere of minder strenge aanpak). In de tekst voor het Gelders Casco omgevingsplan is dit aangeduid met kleuren, zoals dat ook is gedaan in de staalkaarten die het programma 'Samen de diepte in' als voorbeelden beschikbaar heeft gesteld.

Een groot deel van de regels die in het Gelderse Casco worden voorgesteld worden niet automatisch in het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen. Gemeenten hebben tot 2032 om de regels die zij uit het Casco willen overnemen in hun nieuwe omgevingsplan op te nemen. Het feit dat iedere gemeente naar eigen inzicht regels uit het casco kan overnemen zorgt er natuurlijk wel voor dat de gemeenten verschillende sets aan regels krijgen. Dit is ook het enige knelpunt wat wij voorzien van de overname van het casco, dat het de uniformiteit niet bevordert. Minder uniformiteit maakt de uitvoering (toezicht, vergunningverlening en handhaving) van regels ingewikkelder en dus duurder voor zowel ODRA als gemeenten. Dit kan voorkomen worden als iedere gemeente het hele casco overneemt zoals het GOO het ontworpen heeft.

Een gemeente kan er natuurlijk voor kiezen om niet het casco van het GOO te volgen. Met de overgang naar de bruidsschat en de veranderde set regels is het dan zo dat er geen specifieke bodemregels meer zijn voor kleine initiatieven als lokale moes- en speeltuintjes. Dit is echter geen urgent probleem, omdat je in die gevallen maatwerk kan toepassen om een dergelijk initiatief mogelijk te kunnen maken.

7.3 Welke keuzes kunnen op korte termijn gemaakt worden om met deze risico's om te gaan?

Eén keuze

Het Casco omgevingsplan bodemregels van het GOO kan een oplossing bieden en wij adviseren om deze als leidraad te nemen bij het opstellen van het omgevingsplan. In principe hebben gemeenten tot 2032 de tijd om de bruidsschat en de regels uit het Casco omgevingsplan bodemregels op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan, maar in een aantal gevallen wordt geadviseerd om deze regels al voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op te nemen in het omgevingsplan. Dit betreft nieuwe regels die een extra bescherming bieden of bestaande regels die nu ook al zijn vastgesteld als lokaal beleid maar niet in het Bal of de bruidsschat staan. We verwijzen naar pagina 2 t/m 3 van de toelichting GOO voorbeeldregels (bijlage VII verwijzing) voor de artikelen met prioriteit.

Wij sluiten ons aan bij dit advies van het GOO om de regels die in de “Toelichting op de voorbeeld bodem voor Omgevingsplannen van Gelderse gemeenten” staan als artikelen met prioriteit over te nemen in het omgevingsplan. Hier staan per artikel ook voorwaarden voor opname van het artikel met prioriteit vermeld. Om deze reden zijn er in dit document geen andere keuzes vermeld. In het casco zit wel de optie voor gemeenten om zelf een gradatie te kiezen in hoe streng ze zijn. Wat betreft bepaalde waarden zit er in het casco wel een marge verwerkt waarbinnen gemeenten zelf waarden kunnen kiezen. Dan kan de gemeente zelf bepalen hoe streng ze willen zijn met bepaalde regels.

8 Conclusie

Voor de meeste thema's (geluid en EV uitgezonderd) zijn er geen urgente zaken die geregeld moeten zijn vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wel is aandacht voor bepaalde punten vereist, echter kan dit ook op een later moment. Deze aandachtspunten vormen een onderdeel van de bouwstenen die wij als ODRA gaan schrijven voor de regio, hierin worden ook de start van de Omgevingswet en tegen gekomen knelpunten meegenomen.

Samengevat zijn de volgende punten van belang om rekening mee te houden. Lees ook de toelichting in de desbetreffende hoofdstukken.

- Externe veiligheid: Keuze 3, de algehele verbodsbepaling voor nieuwe zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden.
- Geluid: Keuze 3, de bruidsschat ongewijzigd overnemen, maar een tijdelijke regel opnemen voor het behouden van huidige geluidwaarden. Die regel kan in de vorm van een notitie of verordening vastgesteld door het college. Hierdoor zullen geen knelpunten ontstaan omdat er nu sprake is van een beleidsneutrale overgang.
- Geur en lucht: Advies van de ODRA is om de bruidsschat ongewijzigd te laten. De keuze voor geur en lucht hoeft pas na inwerkingtreding gemaakt te worden, op het moment dat we zien hoe het in de praktijk werkt. De bruidsschat laat voor deze thema's geen hiaten vallen namelijk en kan gewoon als zodanig van rechtswege van toepassing worden.
- Licht: Keuze 1, ODRA adviseert de gemeente om een beleidskaart voor licht op te stellen, afgestemd met de regio, waarin zones gedefinieerd worden die aangeven hoeveel lichthinder er mag zijn in welke gebieden. Dit kan conform de Richtlijn Lichthinder. Dit hoeft echter niet vóór 1 januari 2024.
- Bodem: Het advies is om de artikelen uit het "Casco omgevingsplan bodemregels" van het GOO als voorbeeld te nemen voor het omgevingsplan.

Vervolgstappen die gezet kunnen worden door de gemeenten zijn de keuzes uit dit document overwegen en intern bespreken. Voor gedetailleerd advies en/of maatwerk kan contact worden opgenomen met de auteurs van deze handreiking. Wij kunnen eventueel doorverwijzen naar specialisten van ODRA. Het algemene advies is dat we als regio kijken naar hoe op een zo uniform mogelijke wijze kunnen omgaan met de knelpunten die we zien en ons kunnen voorbereiden op een verantwoorde overgang naar 1 januari 2024.

Bijlagen

I: Handreiking Milieu en Bouwen in het omgevingsplan (OZHZ & OMWB) – [Handreiking-Milieu-en-Bouwen-in-het-omgevingsplan-2023.pdf \(ozhz.nl\)](#)

II: Handreiking bruidsschat 2.0 (DCMR milieudienst Rijnmond) – [Handreiking bruidsschat 2.0.pdf \(dcmr.nl\)](#)

EV

III: Externe Veiligheid in het omgevingsplan (ODZOB) - [Omgevingsplan | Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant \(odzob.nl\)](#)

Geluid

IV: Geluid en trillingen in het omgevingsplan (ODZOB) - [Omgevingsplan | Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant \(odzob.nl\)](#)

Geur en lucht

V: Geur in het omgevingsplan (ODZOB) - [Omgevingsplan | Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant \(odzob.nl\)](#)

Licht

VI: [Richtlijn Lichthinder 2020 PDF - NSVV Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde](#)

Bodem

VII: [GOO documenten en tools | Gelderse Omgevingsdiensten](#)

a [90 versie-GOO-voorbeeldregels-bodem.pdf \(gelderseomgevingsdiensten.nl\)](#)

b [Overzicht-Q-en-A-op-80_def.pdf \(gelderseomgevingsdiensten.nl\)](#)

c [Microsoft Word - 20230320_0480392.100 Handreiking MBA GOO_D1.docx \(gelderseomgevingsdiensten.nl\)](#)

d [Bijlage-1-tabel-bodembedreigende-activiteiten-en-parameters.xlsx \(live.com\)](#)

Voor alle informatie over de wet voor inwerking treding verwijzen wij naar [www.iplo.nl](#) Voor de actuele besluiten en wetten (na 1 januari 2024) verwijzen we naar: [Eenvoudig zoeken - Overheid.nl | Wetten.nl](#)

Oplegnotitie agendapunt: 5.1

Betreft : MT Themasessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 14-12-2023

Steller(s) van het stuk: F. Mossink

Onderwerp: Kaders voor begroting 2025-2028

Aantal bijlagen: 1

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

Beleid: Financieel beleid

Voorstel aan de deelnemers:

Het AB wordt gevraagd:

1. Oordeel te vormen over de financiële kaders 2025 en deze als richtinggevend te beschouwen voor de begroting 2025;
2. Het uurtarief à € 104,-- vast te stellen voor de begroting 2025;
3. De kadernota 2025 ter informatie toe te zenden aan de raden en staten van de partners.

Argumenten voor bovenstaand voorstel:

Het Algemeen Bestuur is (cf de GR) verantwoordelijk voor de kaderstelling

De kaderstelling voor de begroting 2025 dient als uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2025, welke in april 2024 wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur, en daarna voor zienswijzen aan de Raden en Staten van onze partners.

Raden en Staten willen goed worden geïnformeerd over de (prioriteiten in de) uitvoering

Voorgaande jaren heeft ODRA zgn. 'uitgangspunten notities' opgesteld, waarin economische – en maatschappelijke ontwikkelingen werden weergegeven. De kadernota's waren een uitwerking van die ontwikkelingen. Dit jaar is ODRA gestart met het opstellen van een meerjaren (uitvoerings)beleids programma (MJP). Dit is onlangs in een eerste versie besproken met de partners. Voor het traject naar een gedragen beleidskader (met financiële vertaling) is meer tijd nodig, en zal naar verwachting begin 2024 worden afgerond. De kadernota 2025 is dit jaar 'beleidsarm' opgezet. Dat wil zeggen, nog zonder prioriteiten en beleidsaccenten uit een meerjarig beleidsprogramma, maar wel met doorvertaling van staand beleid uit de uitgangspuntennota en begroting 2024. Concreet gaat het dan over de vertaling van de omgevingswet, gesignaleerde economische ontwikkelingen (m.n. in de bouw) en reeds in gang gezette projecten. De kadernota is qua werkomvang vooral gebaseerd op de werkpakketten 2024, die onlangs (1 nov) zijn afgesproken met de partners en andere klanten van ODRA.

Samenvatting en doel:

De kadernota omvat drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1: overzicht van de (autonome) ontwikkelingen voor 2025
- Hoofdstuk 2: de raming voor 2025, toelichting en specificaties
- Hoofdstuk 3; risico beschrijving en weerstandsratio

De volgende uitgangspunten en kaders zijn van belang voor de begroting 2025.

- Volumewijzigingen in het Going Concern leiden bij een aantal partners tot een budgettaire groei in het werkpakket. Over het algemeen gaat dit maximaal over 1 tot 2% de komende jaren op onderdelen. Dit wordt in de komende gespreksronde met de partners (jan-feb) uitgewerkt en gespecificeerd, en daarna opgenomen in de begroting voor 2025.
- De budgetten van de projecten die nu binnen de gezamenlijke diensten worden uitgevoerd, worden voor 2025 samengevoegd tot één budget voor innovatie en projecten. Dit budget is € 470 K. Dit leidt niet tot extra

bijdragen van partners, binnen de gezamenlijke diensten waren projecten opgenomen die worden afgebouwd (zoals omgevingswet) dan wel her gepositioneerd. Een exacte invulling voor 2025 staat nog open.

- De grootste impact op de financiën betreft de ontwikkelingen in de lonen en prijzen. De CAO voor 2024 is net vastgesteld. (+ 6% loon op jaarbasis + extra verlofdagen). Dit is hoger dan in de begroting 2024 structureel werd verwacht.
De CPB-index voor 2025 gaat uit van indexering van de lonen met ruim 4%. Totaal 10% ten opzichte van huidig. Dit heeft als gevolg dat ODRA een tarief voorstelt in de begroting van € 104. (nu € 95,-; Is 9,4% stijging tov 2023.).
 - Vanuit het IBP zijn zgn. robuustheidscriteria opgenomen voor innovatie (1% budget), opleidingen 3% van de loonsom en een weerstandratio van 0,8. Deze zijn als uitgangspunten in de kaderstelling opgenomen.
-

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel: zie hierboven

Organisatorisch: Organisatorisch zijn de consequenties dat met ingang van 1-1-2024, dus vooruitlopend op de werking van het mjp, er sprake zal zijn van twee extra teams: Eentje bij uitvoering en eentje bij Bedrijfsvoering. Beiden als gevolg van volumegroei.

Juridisch: Geen.

Inhoudelijk: Geen, behoudens een scherpere prioriteitstelling en expliciete monitoring daarop.

Kaders voor de begroting 2025

En raming en inzicht in de trends voor 2026-2028
en financiële uitgangspunten.

Inhoud

Hoofdstuk 1.....	3
<u>1.</u> Inleiding	3
2. Reguliere werkzaamheden.....	3
3. Projecten en innovaties.....	4
4. Organisatie ontwikkeling; budgettaire consequenties.....	5
Hoofdstuk 2.....	6
5. Inrichting begroting.....	6
6. Productie begroting cf methodiek 'outputfinanciering'	7
7. Tariefstelling	7
8. Begroting gespecificeerd	8
9. Overhead.....	11
10. Voorlopig kader voor begroting 2025; Samenvattend.....	11
11. Meerjarenraming	12
Hoofdstuk 3.....	14
12. Risico's voor de begroting 2025	14
13. Weerstandratio	15
Bijlage 1; Indicatie 2025 per partner.....	16

Hoofdstuk 1

1. Inleiding

Het startpunt voor de begrotingscyclus 2025 is een kadernota, waarin een financiële vertaling plaatsvindt van economische, maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van ODRA. Voorgaande jaren hebben we deze ontwikkelingen beschreven in een zgn. uitgangspuntennotitie als basis voor een kadernota. Dit jaar zijn we gestart met het opzetten van een uitvoeringsbeleidskader, welke komende maanden met de partners wordt besproken. De bedoeling is dat in het voorjaar 2024 er een meerjaren uitvoeringsplan ligt, waarmee de begroting voor 2025, en de daarna volgende afspraken met de partners over het werkpakket) kunnen worden uitgewerkt.

Deze kadernota voor 2025 is gebaseerd op 'staand beleid', zoals beschreven in de uitgangspunten en begroting 2024, aangevuld met de veranderingen uit de omgevingswet, aangevuld met economische ontwikkelingen die voor alle omgevingsdiensten zullen gelden. De ontwikkeling met de grootste financiële impact voor 2025 betreft de loonindexering die reeds gestalte heeft gekregen in de CAO voor 2024 en de verwachte loon – en prijsstijging (CPB-index) voor 2025.

Daarnaast wordt in deze kadernota 'aangehaakt' op de criteria en normeringen die vanuit het Inter-Bestuurlijke-Programma VTH (IBP-VTH) zijn ontwikkeld ten behoeve van de zgn. Robuustheids-toetsing van OD's. De belangrijkste criteria zijn: de budgetomvang voor de basistaken en gekwalificeerde eigen medewerkers om deze uit te voeren; innovatie en opleidingsbudgetten; en het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's.

In de hoofdstukken hieronder een korte schets van de economische-ontwikkelingen die leiden tot aanpassingen van de toekomstige begrotingen.

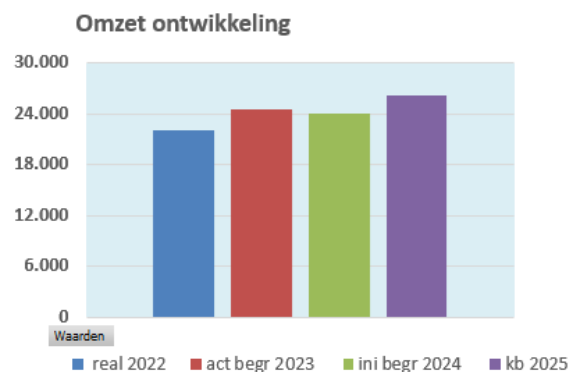
2. Reguliere werkzaamheden

Al enige jaren ziet ODRA dat het volume aan werkzaamheden toeneemt. Dat is onder meer op het gebied van bouw (opgave om meer te bouwen), meer klachten vanuit burgers en dus uiteindelijk toezicht en handhaving. De omgevingswet gaat mede leiden tot meer advies aanvragen, en een integrale benadering van vraagstukken van bedrijven en burgers. De financiële-consequenties van de WKB en overdracht bodemtaken naar de gemeenten (beide gekoppeld aan de omgevingswet) zijn nog steeds niet ten volle duidelijk. Onze PDC (producten en diensten catalogus) is hierop wel aangepast, echter pas vanaf medio 2025 verwachten we de effecten in financiële zin helderder te hebben.

De verwachting is dat in 2025 de omzet van ODRA stijgt naar € 26,4 miljoen.

Het is gebaseerd op een lichte volume toename, en een prijsindex. (zie § 7).

De begroting'24 is stabiel tov 2023 omdat daarin nog niet alle gesubsidieerde projecten (o.a. SPUK) zijn opgenomen. Deze zijn op een latere datum binnengekomen.

De verwachte toename van de omzet heeft ODRA ingeschat op basis van historische trends in combinatie met de beleidslijnen die reeds voor de begroting en werkpakketten 2024 golden. Samengevat leidt dat tot enkel procenten toename in de afname van diensten en producten bij ODRA.

Volume-effecten (in %)	bouw				milieu				
	VV	toezicht	handhaving (sancties)	advies	VV	maatwerk-voorschr.	toezicht	handhaving (sancties)	advies
Geschatte volume groei	1%		1%	0%	1%	2%	1%	1%	5%

Bovengenoemde percentages zijn een gemiddelde over de hele regio. Per partner kan het verschillen, vanwege de specifieke omstandigheden in de betreffende gemeente. In deze kadernota zijn een aantal aannamen gemaakt voor de betreffende partner, en verwerkt in de geraamde bijdrage. In het proces naar de begroting 2025, zullen deze aannames worden besproken met de partners en eventueel worden 'gefinetuned'.

3. Projecten en innovaties

In de begroting 2023 – 2024 is een aantal projecten opgenomen binnen de gezamenlijke diensten. Daarnaast beschikt ODRA over een vrij innovatiebudget. In deze kadernotitie stellen we voor dit te bundelen tot één innovatiekalender voor 2025 en de jaren daarna. In de tabel is een aantal projecten genoemd die mogelijk in 2025 kunnen worden opgestart, met een indicatie van de omvang. Vanuit het later nog vast te stellen MJP, kunnen ook andere accenten of prioriteiten worden gesteld of projecten worden toegevoegd.

Het de verwachtingen weergegeven voor 2025: Op de indexering van de tarieven na, is dit nagenoeg budgetneutraal. In het kader van de 'robuustheid' wordt een innovatie budget van > 1% van de omzet aangehouden. Voor 2025 ramen we met deze kalender 1,8%.

Indicatie Innovatie-agenda x € 1.000	Begroting 2024	Bedrag 2025	index
Verbeteren luchtkwaliteit		100	
Tegengaan verspreiding ZS		50	
Beschermen bodem en grondwater		50	
Bijdragen aan RO-opgaven en natuurinclusieve bouw		35	
Stimuleren circulaire economie	50	175	
Programma Duurzaamheid / energie	149		
Programma omgevingswet	139		
Nader te bepalen / vrij budget innovatie	108	59	
Totaal	444	469	5,6%

De post nader te bepalen zijn onder meer projecten als energie/guov en andere projecten die voorheen in het programma zaten, maar waarvoor nog geen exacte invulling bekend is.

Naast de projecten binnen de gezamenlijke diensten, voert ODRA projecten uit voor partners en voor landelijke overheden. Dit jaar en volgend jaar (2024) zijn dat de SPUK-projecten Energie en IBP. Energie loopt door naar 2025.

In 2023 is gebleken dat de 'projecten-portefeuille' snel volloopt met specifieke projecten van opdrachtgevers zoals de Provincie (Theseus, WNB-pilot). Voor 2025 is nog niet aan te geven hoeveel projecten worden gegund. In deze kaders is met een stelpost van € 1,8 miljoen gewerkt.

4. Organisatie ontwikkeling; budgettaire consequenties

Er zijn voor ODRA een aantal organisatorische ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiële kaders 2025:

Groei van ODRA

ODRA is de afgelopen jaren fors gegroeid in taken, en dus ook in omvang qua fte's. Vanwege de span of control zal er vanaf 2024 een extra team (van 6 naar 7) in de reguliere uitvoering erbij komen. Ook de interne organisatie zal qua omvang meegroeien; meer mensen en meer werk betekent een grote belasting voor de personele- en financiële administratie.

ODRA gaat naar een systeem van dynamische budgettering voor de bedrijfsvoering; We stellen voor een meerjarig kader van 25% (van de omzet) voor de overhead te hanteren.

Investeren in de mens

De omgevingswet vraagt om een andere aanpak van ons werk. Meer adviserend, integraal en multidisciplinair. Er wordt meer op kennis en vaardigheden en competenties gestuurd, van buiten naar binnen, in plaats van langs de lijn van afdelingen. Het gaat om elkaar vinden, innovatie en leiderschap. De budgetten voor ontwikkeling (opleiding) willen we laten groeien naar 3% van de loonsom. Dit is een percentage dat door het IBP als robuustheidscriterium wordt aanbevolen.

Voldoen aan informatie-wetten

Er is veel nieuwe wetgeving waaraan we moeten voldoen; waaronder AVG en Informatiebeveiliging, de Wet elektronisch publiceren (Web), de Wet digitale toegankelijkheid (Wdt) en de Wet open overheid (Woo, totaal 23 wetten)). Ook onze online-communicatie zal moeten voldoen aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (Wdt). Dat heeft impact op hoe wij onze informatie opslaan en aanbieden.

Om dit verder te ontwikkelen en te implementeren is inhuur van specifieke kennis nodig. Dit leidt tot een hoger benodigd adviesbudget dan afgelopen jaren.

Duurzame ODRA.

In 2022 zijn we verhuisd naar de Airborne Tower. Daar zijn we erg tevreden mee. Het is ook een duurzaam pand, ingericht met refurbished materialen en meubilair. De groei van de organisatie leidt tot nu toe nog niet tot problemen qua werkplekken. Een verdere groei naar 240 over enkele jaren, zullen wel investeringen met zich meebrengen.

Onze huisvesting knelt wel op het gebied van opslag, en stalling van (e-)fietsen en mogelijkheden voor het elektrificeren van ons wagenpark. Daarnaast is onze 2^e locatie op de Markt (voor de meetdienst) niet meer geschikt qua omvang, faciliteiten en het voldoen aan wettelijke richtlijnen. Er wordt onderzocht of er kan worden verhuisd naar een andere locatie.

Ook hiervoor is extra adviesbudget nodig en mogelijke stijging van de huisvestingslasten.

Vanaf 2024 is het verplicht dat we onze CO2 emissie gaan meten en rapporteren. Via een nulmeting in 2024 en ons beleid hopen we verder te kunnen reduceren. De stappen die in gang zijn gezet betreffen onder meer een leaseplan voor e-bikes (i.p.v. automobieliteit) en volledige vervanging van alle 'fossiele' auto's. Dit brengt de nodige investeringen met zich mee.

Hoofdstuk 2

5. Inrichting begroting

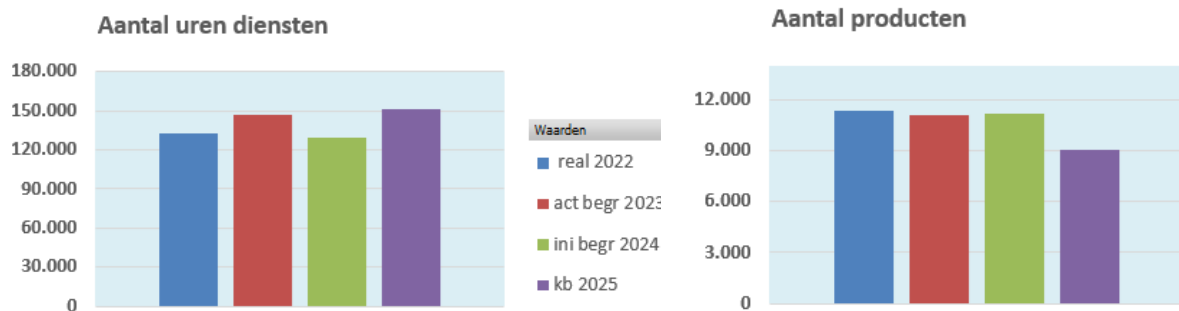
Binnen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken tot nu toe binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten).

Afgelopen jaar is vanuit het programma IBP-VTH een extra 'dimensie' naar voren gekomen. Voor het bepalen van het robuustheids-criterium 'omvang omzet in €', wordt uitgegaan van een indeling in: basistaken; milieu gerelateerde taken; en plustaken.

Deze indeling is grotendeels, maar nét niet volledig, congruent met de huidige taakvelden. Omdat het in de administratieve organisatie ondoenlijk is om vanuit een 'drie- dimensionale matrix' te werken, stellen we voor om in de begroting 2025 de indeling aan te passen. Dit doen we door de afzonderlijke producten en diensten (uit de PDC) één op één te koppelen aan de nieuwe indeling. De indeling vanuit het IBP-VTH wordt dan de leidende indeling.

Vooralsnog blijft ons systeem van 'beheerste outputfinanciering' ook in 2025 overeind. Vanuit het IBP-VTH zullen voorstellen komen om de financieringswijze van omgevingsdiensten aan te passen. Het is nog onduidelijk hoe ze er precies gaan uitzien, en wanneer deze dan zouden ingaan. ODRA wacht deze ontwikkeling af, en blijft de huidige systematiek volgen in de begroting 2025.

In onze producten en dienst catalogus (PDC) wordt onderscheid gemaakt tussen diensten (worden op uur-basis afgerekend), producten (via vaste prijs per product) en gezamenlijke diensten; fixed price via een verdeelsleutel. In de grafieken is de ontwikkeling van het aantal diensten en producten weergegeven.

De afname van het aantal producten in 2025 heeft te maken met een verandering in de PDC. De klachtbehandeling was een product. Door de enorme variëteit in tijdsbesteding van klachten en spreiding over de partners, is de deze omgezet naar een dienst. Het gaat om ruim 2000 klachten.

ODRA heeft een onderzoek gestart naar de kengetallen van de producten. Niet alleen bij klachten blijkt dat de variatie in tijdsbesteding van een product toeneemt, afhankelijk van de complexiteit van de omstandigheden waar het product wordt geleverd. Er ontstaan dus steeds meer verschillen, in plaats van uniforme producten met gelijke tijdsbesteding.

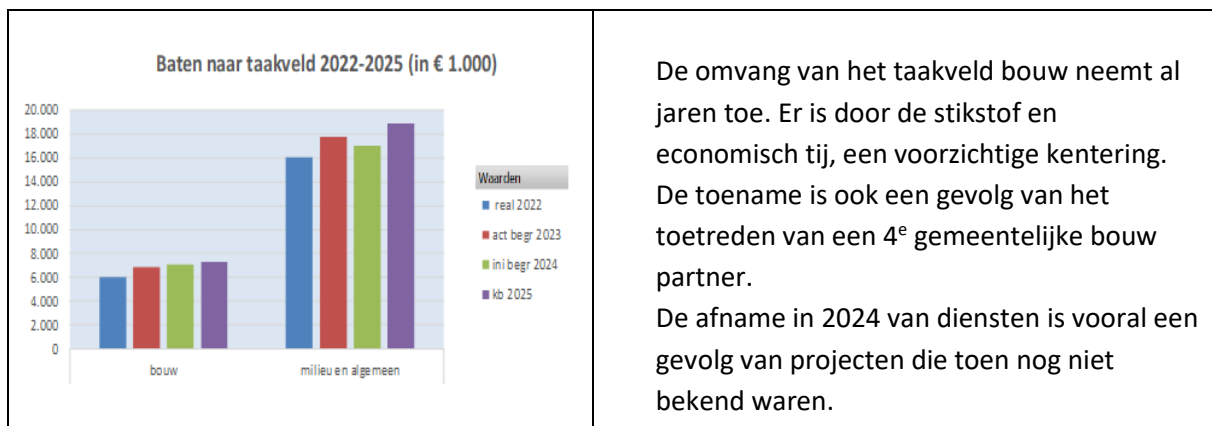
Dit wordt in de weg naar de begroting 2025 nog verder uitgewerkt en onderzocht welke consequenties dit heeft voor de budgetten van partners.

6. Productie begroting cf methodiek 'outputfinanciering'

In bijgaande 'kern-tabel' is het kader vanuit de productcategorieën (PDC) weergegeven, waarin de aantallen met financiële vertaling uit bovenstaande grafieken zijn weergegeven.

Raming 2025 op hoofdlijnen x € 1.000	ini begroting 2024 in €		capaciteit begroting 2025 in €		
	aantallen		aantallen	(uren)	
Baten					
Producten (obv aantallen)	11.164	8.702 33%	9.037	80.238	8.345 32%
Diensten (obv uren)	129.366	12.877 49%		151.732	15.780 60%
Gezamenlijke diensten		2.172 8%		19.884	1.986 8%
Materiële kosten		332 1%			283 1%
Vrijval balansposten					pm
Totaal baten		24.083		251.855	26.393
Lasten	aantal fte x € 1.000		aantal fte		x € 1.000
Lasten programma's	169,7	18.028 68%	179,6		19.764 75%
Lasten overhead	35,3	6.054 23%	38,9		6.629 25%
Totaal lasten	204,9	24.083	218,5		26.393
gemid. kengetal producten	7,7		8,9		
tarief per uur	€ 99,00	tov 2023 4,2%	€ 104,00	tov 2024	5,1%
Saldo		0			0

De omzet groeit naar verwachting tot € 26,4 miljoen. De cijfers in de raming 2025 zijn bepaald door extrapolatie van de diensten in de werkpakketten 2024 (vastgesteld op 1 november 2023), met inachtneming van in hoofdstuk 1 geformuleerde trends. Het aandeel diensten neemt door veranderingen in de PDC toe naar 60%. De overhead komt uit op 25% van de omzet.

7. Tariefstelling

Het gehanteerde tarief in de raming 2025 is € 104,- per uur. Onze huidig tarief in de begroting 2023 is € 95,- per uur. Voor 2024 is € 99,- begroot.

Voor 2025 verwachten we een stijging met circa 5% ten opzichte van 2024. Deze heeft alles van doen met de loonindexeringen. Het onderhandelingsresultaat voor de CAO 2024 (loopt tot maart 2025) gaat uit 6% stijging van de lonen. Daarnaast is er een uitbreiding van bovenwettelijke verlofdagen naar 8. Dit heeft effect op de 'productiviteit'.

Voor 2025 wordt door het CPB (mev) een index van 4,3% gehanteerd voor de lonen. Voor materieel geldt gemiddeld 2% per jaar.

De kosten voor ODRA stijgen tussen nu (2023) en 2025 met circa 11% (verlof meegerekend). ODRA stelt voor om de tarieven met € 9 euro te verhogen (= 9,4%) te verhogen t.o.v. 2023.

Tariefopbouw in euro	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	benchmark
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 73	€ 77	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 16	€ 16	€ 17	€ 20
Materieel					
- huisvesting & facilitair	€ 3	€ 3	€ 4	€ 3	€ 9
- ict	€ 4	€ 3	€ 3	€ 3	€ 5
- overige kosten	€ 3	€ 6	€ 3	€ 4	€ 5
Overhead	€ 10	€ 13	€ 10	€ 10	€ 18
Beleidsruimte *)	€ 1				€ 3
Totaal	€ 92	€ 95	€ 99	€ 104	€ 99
- stijging tov voorgaand jaar		3,3%	4,2%	5,1%	
Aantal productieve uren	1.412		1.400	1.368	1.368

ODRA gebruikt voor haar tariefstelling en productieve uren de benchmark 'overheidstarieven'. De benchmark 2025 is nog niet op de nieuwe indexen en verlof aangepast.

8. Begroting gespecificeerd

Baten per klantgroep & robuustheids criterium.

Bovenstaand tarief x de begrote inzet van ODRA op producten en diensten vormt de omzet, weergegeven in de 'kern tabel'. De omzet van ODRA stijgt in deze raming 2025 naar € 26,4 miljoen. Een stijging van € 1,7 miljoen t.o.v. 2023 en € 2,2 miljoen t.o.v. 2024.

Baten x € 1.000	ini begr. 2024	begroting 2025	Specificatie taaktype '25		
			basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
Partners	17.091	18.287	8.199	2.597	7.085
Provinciale programma's	5.005	5.700	3.119	2.526	54
Omgevingsdiensten	439	596	272	323	
Derden	1.253	1.810	111	1.699	
Doorberekende kosten	294		75	331	
Baten	24.083	26.393	11.777	7.477	7.139
- verhouding			45%	28%	27%

In de tabel van de baten per partner is tevens de nieuwe indeling opgenomen, die vanuit de robuustheids criteria wordt voorgeschreven. Hieruit blijkt dat we in 2025 ook gaan voldoen aan het criterium van € 16,5 miljoen omzet uit basis- en milieu gerelateerde taken. Ook als de norm wordt geïndexeerd.

Baten en kosten per programma en taakveld. En baten en kosten per categorie.

Conform de BBV-indeling specificeren we naar programma's / taakvelden en kostencategorieën. De ontwikkelingen vanuit de omgevingswet (meer integrale aanpak, overleg en advies) is qua geprognosticeerde omzet in het programma Advies zichtbaar.

Baten x € 1.000	ini begr.		begroting		Specificatie taakveld '25		
	2024		2025		basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
1. Vergunningverlening	5.241	22%	5.535	21%	1.595	408	3.532
2. Toezicht en Handhaving	10.505	44%	11.391	43%	7.708	887	2.796
3. Advies	2.698	11%	3.286	12%	2.474		811
4. Stelseltaken							
5. Algemeen en Projecten	5.639	23%	6.182	23%		6.182	
Baten	24.083	100%	26.393	100%	11.777	7.477	7.139
- verhouding					45%	28%	27%
Lasten x € 1.000	ini begr.		begroting		Specificatie taakveld '25		
	2024		2025		basistaak	plustaak milieu	plustaak niet-milieu
1. Vergunningverlening	4.997	21%	5.287	20%	1.523	390	3.374
2. Toezicht en Handhaving	10.524	44%	11.405	43%	7.718	888	2.799
3. Advies	2.606	11%	3.151	12%	2.373		778
4. Stelseltaken	333	1%	358	1%			358
5. Algemeen en Projecten	5.623	23%	6.192	23%		6.192	
Lasten	24.083		26.393		11.614	7.470	7.309
- verhouding					44%	28%	28%
Saldo	0		0		164	6	-170

Raming baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	ini begr.		begroting		% tov 2024
	2024		2025		
Baten	24.083		26.393		10%
Lasten					
Personeel loonkosten					
Medewerkers ODRA	16.350	68%	18.557	70%	13%
Inhuur externe capaciteit	3.685	15%	3.328	13%	-10%
Personeel overige kosten					
Opleidingen	327	1%	557	2%	70%
Algemene personeelskosten	719	3%	816	3%	13%
Dotatie personeelsvoorzieningen	70	0%	100	0%	43%
Harmonisatie/detacheringen	-80	0%	-50	0%	-38%
Totaal personeel	21.072	87%	23.308	88%	11%
Huisvesting en facilitair	828	3%	842	3%	2%
ICT	778	3%	789	3%	1%
Stelselkosten	333	1%	358	1%	8%
Advieskosten	350	1%	357	1%	2%
Overige kosten	10	0%	36	0%	261%
Risico's (onvoorzien)	197	1%	264	1%	34%
Programmakosten	515	2%	439	2%	-15%
Totaal lasten	24.083	100%	26.393	100%	10%
Saldo	0		0		

De ontwikkelingen in 2025 zitten, zoals hierboven beschreven, vooral in de personeelskosten. De verwachte prijsstijgingen (vanuit het CPB-mev) voor de materiele kosten zijn geringer.

Omdat de stijging van personeelskosten veel harder gaat dan de stijging van de materiele kosten, wordt het aandeel in de totale begroting groter. We stijgen naar 70% aandeel internen.

Toelichting op de kaderstelling voor de afzonderlijke posten

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen rond bezetting en loonkosten in kaart gebracht. In de begroting 2025 van ODRA worden deze als kader genormeerd:

Formatie bezetting en personele kengetallen	ini begroting 2024				begroting 2025			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting								
Productief	141,1	28,6	169,7	83%	153,2	26,4	179,6	82%
Niet productief	35,3		35,3	17%	38,9		38,9	18%
Totaal bezetting en formatie	176,4	28,6	204,9		192,1	26,4	218,5	
Loonkosten x € 1.000	16.350	3.685	20.035		18.557	3.328	21.885	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	92.699	129.020	97.761		96.591	126.121	100.157	
% van de loonsom	82%	18%			85%	15%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					5%	-2%	13%	

- **Salariskosten**

In de actuele begroting 2023 gaan we uit van een gemiddelde salarislast van € 86.295. Hierin is de CAO van 2023 verwerkt. In deze kadernota gaan we uit van de loonindexeringen cf het voorstel CAO 2024 (6%) en MEV 2025 (laatste versie sept. 23) van 4,3%.

- **Inhuur**

Ondanks de krappe arbeidsmarkt hebben we afgelopen jaren (2022 en 2023) de tariefstijgingen voor inhuur beperkt kunnen houden. Door een goede mix van 'junioren – senioren' blijven we min of meer stabiel. Natuurlijk rekenen ook detacheerders de gestegen kosten aan ons door. Vanuit de 'robuustheidscriteria' geldt een percentage van 80% medewerkers in vaste dienst. We ramen nu een externe bezetting van 17% bij de uitvoering (productieve fte's).

- **Personele overhead**

Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Daarnaast zijn er medewerkers bijgekomen die verbandhouden met onze verzelfstandiging op ICT, huisvesting en post/archief en teamleiding. Procentueel zal de personele overhead niet groeien in 2025. De blijft op 18% van de totale capaciteit.

- **Huisvesting en ICT**

De financiële doelstellingen (besparingen) uit 2022 rond huisvesting en ICT zijn gehaald. De kosten voor huisvesting en ICT stijgen mee met de inflatie. Voor de kosten ICT verwachten we een geringere stijging dan de inflatie. Deze hangt samen met het traject (herinrichting ICT) en verbetering contractenbeheer, met name voor office licenties.

- **Advieskosten**

Gezien het aantal ontwikkelingen die op ODRA afkomt in het kader van wet- en regelgeving, en de ambities om te kunnen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, is (naast indexering) een budget benodigd van circa € 360.000,-.

- **Stelsel taken**

In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren. Het voorstel is om voor de begroting 2024 de kosten nagenoeg gelijk niveau te houden, namelijk afgerond € 0,4 miljoen.

- **Risico's**

In hoofdstuk 4 zijn de risico's beschreven die we voorzien in de komende jaren. Deze zijn divers en op sommige onderdelen omvangrijk. Vanwege de vele onzekere ontwikkelingen in de economie en wet- en regelgeving stelt ODRA voor om 0,75% van de omzet te reserveren als risico bedrag.

9. Overhead

We hebben een (meerjarig) doel gesteld voor de overhead van 25% van de omzet.

In absolute zin groeit de overhead (t.o.v 2024) met € 0,6 miljoen. Deels is dit prijscompensatie, deels wordt deze aangewend voor versterking van de bedrijfsvoering vanwege de groei van ODRA.

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	ini begr.	directe	totaal	begroting	directe	totaal
	overhead	kosten	kosten	overhead	kosten	kosten
	2024	2024	2024	2025	2025	2025
Subtotaal personeel	3.674	17.397	21.072	4.101	19.207	23.308
Overige overhead						
Huisvesting en facilitair	830		830	842		842
ICT	776		776	789		789
Advieskosten	350		350	357		357
Stelselkosten	217	116	333	240	118	358
Onvoorzien en overig	207	515	722	300	439	739
Subtotaal overige overhead	2.380	631	3.011	2.528	557	3.085
Totaal	6.054	18.028	24.083	6.629	19.764	26.393
totale kosten	24.083			26.393		
% van de totale kosten	25,1%	74,9%		25,1%	74,9%	

10. Voorlopig kader voor begroting 2025; Samenvattend

Met alle hiervoor beschreven kaders en uitgangspunten, kan er een sluitende begroting voor 2025 opgesteld worden. We gaan dan uit van het volgende:

- In oktober 2023 is samen met de partners de omvang van de werkprogramma's 2024 vastgesteld. Deze zijn geëxtrapoleerd naar een begroting op programma -en taakveld niveau, rekening houdend met de ontwikkelingen in de maatschappij. Veel partners hebben dit in de gemeentelijke begroting nog niet gesynchroniseerd; het advies van ODRA is om dat te doen.
- Voor de provinciale programma's en de diensten aan omgevingsdiensten en derden is een voorlopig kader bepaald, voornamelijk gebaseerd op de cijfers van 2023.
- Voor de projecten geldt dat er in het meerjarenbeleidsprogramma een indicatie is gegeven van op te starten projecten. We hebben deze geheel gepositioneerd als innovatie-budget. Daarnaast is in het kader 2025 een stelpost voor projecten opgenomen van € 0,5 miljoen. Hieronder vallen

in ieder geval het SPUK-project (energie). De ervaring leert dat er de komende jaren tal van projecten bij zullen komen.

- Het overhead percentage zal met 25% gaan voldoen aan ons meerjarig doel.
- Het uurtarief voor 2025 wordt met € 5,- verhoogd van € 99,- (in 2024) tot € 104,- in 2025. Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO's en inflatie op te vangen.
- Er wordt meer geïnvesteerd in kennis, competentie en vaardigheden. Het opleidingen budget is 3% van de loonsom, cf de robuustheidscriteria
- Voor innovatie is € 470 K beschikbaar. Dit is bijna 2% van de begroting.
- De omvang van de begroting voor 2025 is € 26,4 miljoen, (begroting 2023 respectievelijk 2024 is € 24,6 en € 24,1 miljoen).

11. Meerjarenraming

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners.

Ondanks dat, is in de tabel een eerste aanzet gegeven voor kwantificering per programma en per kostencategorie.

De intentie is om in de komende maanden, ter voorbereiding op de definitieve begroting 2025, en het nog op te stellen meerjarig uitvoeringsplan met de partners te bespreken.

baten per programma x € 1.000	begroting 2024	begroting 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	toelichting
1. Vergunningverlening	5.241	5.535	5.460	5.386	5.313	5.242	invloed Omgevingswet
2. Toezicht en Handhaving	10.505	11.391	12.035	12.715	13.433	14.192	invloed Omgevingswet
3. Advies	2.698	3.286	3.570	3.879	4.214	4.579	invloed Omgevingswet
4. Stelseltaken							is ondergebracht
5. Algemeen en Projecten	5.639	6.182	6.716	7.297	7.928	8.614	hogere projectomvang
	24.083	26.393	27.781	29.277	30.889	32.627	
% verandering		9,6%	5,3%	5,4%	5,5%	5,6%	volume- en prijsindex

categoriaal meerjaren x € 1.000	begroting 2024	begroting 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	toelichting
Baten							
Partners	17.386	18.287	19.675	21.171	22.783	24.521	
Provinciale programma's	5.005	5.700	5.700	5.700	5.700	5.700	
OD's en derden	1.692	2.406	2.406	2.406	2.406	2.406	
Totaal baten	24.083	26.393	27.781	29.277	30.889	32.627	

lasten x € 1.000	begroting 2024	begroting 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	toelichting
Personeelskosten	21.072	23.308	24.615	26.027	27.552	29.198	
<i>volume</i>		5,9%	1,6%	1,7%	1,9%	2,0%	hogere projectomvang
<i>prijspeil</i>		4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	loonindex
Bedrijfsvoering	2.496	2.646	2.699	2.753	2.808	2.864	
- huisvesting & facilitair	828	842	858	876	893	911	
- ict	778	789	805	821	838	854	
- overige kosten	890	1.015	1.036	1.056	1.077	1.099	
Programmakosten	515	439	447	456	465	475	
Totaal lasten	24.083	26.393	27.762	29.236	30.825	32.537	
Saldo	0	0	19	40	64	90	

Hoofdstuk 3.

12. Risico's voor de begroting 2025

In de risico benadering van ODRA wordt een aantal categorieën onderscheiden. Hieronder worden ze voor 2025 geduid:

- **Exploitatierisico's**

Omzetrisico: Het meest reële risico is dat de werkpakketten (dus omzet) niet worden gehaald, terwijl de (vaste) kosten doorlopen. Dit treedt op als een deel van het vraag-gestuurde werk in de werkpakketten (bv. Vergunningaanvragen bouw, projecten die vertragen) niet wordt gerealiseerd. In het nu lopende jaar (2023) gaat het waarschijnlijk om 3% minder omzet in de werk- en aanvullende programma's. Dit mitigeren we door een dynamische capaciteitsplanning op te stellen, waarmee we de werving en inhuur van medewerkers kunnen sturen.

Kostenrisico; er zijn twee belangrijke risico's voor 2025.

- De inflatie en wat dit betekent voor de CAO en overige kosten. Vooralsnog gaan we uit door de hoge inflatie en looncompensatie dat er een tariefsverhoging van € 5,- per uur nodig is t.o.v. 2024. De onzekerheidsmarges zijn echter enkele procenten.

Realisatie kengetallen; De processen zullen, mede door de omgevingswet, gaan veranderen. We hebben nieuwe en veranderende activiteiten reeds verwerkt in de PDC voor 2024. Wat de exacte uitwerking doet voor de kengetallen en dus de exploitatie, is nog onduidelijk. Er is al zichtbaar dat op een aantal producten de kengetallen niet adequaat zijn, en moeten worden verhoogd.

- **Risico's op de taakuitvoering**

Dit risico betreft de aansprakelijkheid voor fouten en nalatigheid in de uitvoering. Omdat burgers en ondernemers 'mondiger' worden en ook als zodanig acteren, wordt dit risico voor ons groter. Het risico is in principe via een verzekering afgedekt.

Daarnaast merken we dat de impact van ons hele handelen meer onder een vergrootglas komt te liggen. Steeds meer berichten in de media over de omgevingsdiensten, onderzoeken naar functioneren van het VTH-stelsel (I&W/ commissie Aartsen) en mogelijk toenemende Woo-verzoeken kunnen impact hebben op ons image en indirect op bedrijfsvoering. We kunnen anticiperen door scherp te blijven focussen op de kwaliteit van onze dienstverlening.

- **Friciekosten**

Friciekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2025 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Wel wordt er nog € 70.000 (0,3% van de omzet) gereserveerd voor personele frictie.

- **Compliance aan wet- en regelgeving**

Vooral een risico dat effect heeft op ons imago van betrouwbare overheidsdienst en als we het 'te bont' maken, een afkeurende accountantsverklaring. Om compliant te blijven moeten in de bedrijfsvoering investeringen worden gedaan. De Woo (sinds 2022 van kracht) zal nog de nodige energie (en kosten) met zich meebrengen, evenals informatiebeveiliging en AVG. Er is voorgesteld om het adviesbudget te verhogen.

- **Liquiditeit**

Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is in de huidige GR gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen (2% van de omzet). Te klein om fluctuaties in de liquiditeit op te vangen zonder systeem van bevoorschotting. (Nb: Ik het kader van de robuustheidscriteria over het weerstandvermogen, wordt een wijziging in de GR voorbereid (per juli 2024)- zie volgende paragraaf).

De grote investeringen in onze huisvesting in 2022 zijn qua liquiditeit voor een deel afgedekt met een lening bij de BNG. Toekomstige grote vervangingsinvesteringen, de eerste zijn te verwachten in IT apparatuur in 2026, kunnen eveneens gefinancierd worden met een lening.

13. Weerstandsratio

In de robuustheidscriteria vanuit het IBP is een ratio van 80% als ondergrens aangegeven. Dit is een ratio tussen het totaal van de geïnventariseerde risico's en het vermogen + de post onvoorzien in de begroting.

Voor ODRA geldt het volgende.

Weerstandsratio (bedragen x € 1.000)	stand 31-12-2024	stand 31-12-2025
Algemene reserve	500	500
Te bestemmen batig saldo	58	
Bestemmingsreserves	115	76
Resultaat boekjaar	0	0
Onvoorzien	197	264
Totaal weerstandsvermogen (ex bestemmingsres.)	755	764
Totaal risico	900	900
<i>Weerstandsratio</i>	<i>84%</i>	<i>85%</i>
<i>Norm</i>	<i>80%</i>	<i>80%</i>

De risico's zijn nu ingeschat op € 0,9 miljoen. In 2024 zullen deze via een zgn. 'kans x effect' meting verder worden gespecificeerd op de hierboven beschreven onderdelen.

Bijlage 1; Indicatie 2025 per partner

Baten per klant x € 1.000	Bouw	Milieu	Totaal	Bouw	Milieu	Algemeen	Totaal	Gezamenlijke diensten				Overige	Totaal baten 2025	aandeel bouw	aandeel mil. & alg.	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten ini begr. 2024
	producten x tarief	producten x tarief	producten x tarief	diensten x € 104	diensten x € 104	diensten x € 104	diensten x € 104	Alle partners *)	Deel partners **)	Innovatie ***)	Totaal	baten ****)							
Arnhem	2.820	934	3.755	782	859	910	2.551	287	268	156	711	-0	7.017	3.870	3.147	29%	3.684	24.533	6.544
Doesburg	324	66	390	63	59	33	156	25	17	14	56	-0	602	405	198	3%	382	1.498	565
Duiven	11	226	237	0	126	28	154	42		14	57	-0	448	12	437	2%	262	1.485	426
Lingewaard	968	410	1.379	326	634	656	1.617	119	77	66	262	-0	3.257	1.371	1.886	14%	1.508	15.547	3.284
Overbetuwe	101	525	626	32	330	105	467	91		50	140	-0	1.233	133	1.101	5%	845	4.495	1.194
Provincie regulier		350	350		204	229	433	114		29	143	250	1.175	250	925	5%	295	4.162	1.203
Provincie Bodemtaken				358	372	6	736						736	358	378	3%		7.075	530
Provincie Complexe Handhaving				54	3.057	1.146	4.257					23	4.280	77	4.203	18%		40.936	3.766
Provincie Aandachtsbedrijven						1.410	1.410					10	1.420	10	1.410	6%		13.555	1.239
Renkum	708	168	876	127	149	315	592	84	52	47	183	-0	1.651	887	764	7%	961	5.692	1.539
Rheden	57	249	306	12	197	64	273	85		46	131	0	710	69	642	3%	647	2.625	646
Rozendaal	3	6	9	1	5	2	7	13		8	21	-0	37	4	33	0%	10	71	35
Westervoort	2	43	45	0	31	6	37	30		10	40	-0	123	2	121	1%	49	359	116
Zevenaar	22	340	362	17	301	51	369	86		29	115	-0	846	40	806	4%	382	3.549	800
Partners algemeen					450		450						450		450	2%		4.327	
Subtotaal partners	5.017	3.318	8.335	1.773	6.774	4.963	13.510	976	413	469	1.859	283	23.987	7.485	16.501	100%	9.025	129.908	21.887
% van de omzet			35%				56%				8%	1%							
Subtotaal OD's		10	10	125	239	104	467	119			119	0	596		596		12	4.494	439
Subtotaal derden					111		1.802	8			8		1.810		1.810			17.330	1.757
Totaal klanten	5.017	3.328	8.345	1.898	7.125	5.067	15.780	1.103	413	469	1.986	283	26.393	7.485	18.907		9.037	151.732	24.083
% van de omzet			32%				60%				8%	1%							

*) betreft data- en ketengedreven services, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst
 **) betreft klantadvies bouw
 ***) betreft verbeteren luchtkwaliteit, tegengaan verspreiding ZS, beschermen bodem en grondwater, stimuleren circulaire economie, bijdragen aan ruimtelijke opgaven en natuurinclusieve bouw
 ****) betreft meetdienst provincie en out-of-pocketkosten PCH/PAB

8,9 gemiddeld kengetal

Oplegnotitie agendapunt:5.2

Betreft : MT Themasessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 23 november 2023

Steller(s) van het stuk: Concern controller

Onderwerp: Financiële verordeningen

Aantal bijlagen: 4;

- Financiële verordening
- Controle verordening
- Controle protocol
- Treasury statuut

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

Advies of voorstel aan de deelnemers:

Aan het bestuur wordt gevraagd om:

- In te stemmen met inhoud van de vier verordeningen / protocollen en statuut.

Argumenten en samenvatting voor bovenstaand advies of voorstel:

Het fundament van het financieel handelen van ODRA is vastgelegd in een tweetal verordeningen, een protocol voor de controles van de accountant en een statuut voor treasury. Alle vier zijn worden geactualiseerd op basis van nieuwe wetgeving en gewijzigde omstandigheden. Met uitzondering van het controle-protocol, welke in 2021 is geactualiseerd, zijn de andere documenten uit 2012, destijds opgesteld voor de oprichting van ODRA.

De financiële verordening en de verordening controleprotocol zijn aangepast aan de hand van nieuwe VNG-modellen, voor gemeenten. Deze modellen zijn specifiek gemaakt voor omgevingsdiensten, en inhoudelijk hebben de wijzigingen betrekking op de nieuwe richtlijnen inzake de 'rechtmatigheidsverklaring'. (deze werd voorheen door de accountant gedaan, nu door ODRA zelf). Daarnaast zijn aanpassingen doorgevoerd vanuit de BBV en is een synchronisatie gemaakt met de nieuwe wet op de GR qua termijnen van de begroting en kadernota.

Het treasury statuut is aangepast op de verplichting die ODRA heeft om te bankieren bij de BNG en de Rijkschatkist.

Het controle-protocol is de leidraad voor de accountant voor de controle over boekjaar 2023. Het belangrijkste artikel hierin betreft de tolerantiegrenzen voor fouten en onregelmatigheden.

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel: Het vaststellen heeft geen gevolgen voor de exploitatie van ODRA

Organisatorisch: Geen.

Juridisch: De verordeningen gelden al voor het lopende boekjaar (dus 2023). Bepalingen worden derhalve met terugwerkende kracht ingesteld. Er is gechecked of dit mogelijk gevolgen heeft op juridisch gebied, omdat tot nu toe de oude regelingen van kracht zijn. Er is geconcludeerd dat hierdoor geen significatie risico's ontstaan, vanwege afwijkingen of samenloop van bepalingen.

Inhoudelijk: zie hierboven

Vervolg:

Definitieve besluitvorming; gepland in het AB van 14 december 2023.

Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2023

Versie: 14 december 2023

Intitulé

Financiële verordening Omgevingsdienst

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem, hierna te noemen ODRA

- gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
- gelet op artikel 216 van de Provinciewet;
- gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- gelet op de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Arnhem;

besluit vast te stellen de:

Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2023

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. afdeling: iedere organisatorische eenheid binnen de omgevingsdienst regio Arnhem (hierna genoemd: 'ODRA') met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het dagelijks bestuur
2. administratie:
3. Het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van (onderdelen van) de organisatie van ODRA en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
4. inkomsten: het totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;
5. rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheers-handelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Taakveld (domein) en Programma-indeling

1. Het algemeen bestuur stelt de in de begroting de te hanteren taakveld en programma-indeling vast.
2. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur de taakvelden per programma vast.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en de jaarstukken worden voor het totaal van de programma's en taakvelden het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead en de baten en lasten weergegeven.
2. Bij de begroting en jaarstukken worden de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten gevolgd (hierna: BBV) bij het inzichtelijk maken van de exploitatie en balans/vermogenspositie.

3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
5. In het overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, worden per programma alle posten vanaf € 50.000 afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting

1. Het dagelijks bestuur biedt uiterlijk 24 december van het voorafgaande begrotingsjaar de begrotingsuitgangspunten aan het algemeen bestuur aan, over de kaders en uitgangspunten voor het volgende begrotingsjaar, genaamd 'kadernota'.
2. Het algemeen bestuur stelt deze uitgangspunten uiterlijk 31 december voorafgaand aan het begrotingsjaar vast.
3. Het dagelijks bestuur zendt deze kadernota vóór 31 januari (in het betreffende begrotingsjaar) ter informatie aan de raden en staten van de deelnemers.
4. De kadernota bevat inzicht in de meerjarenbegroting van ODRA op hoofdlijnen, gerelateerd aan een meerjarig inzicht in de ontwikkelingen in het werkveld van ODRA.
5. De kadernota bevat minimaal inzicht in:
 - a) Trends van de kosten en baten
 - b) De gehanteerde indexeringen op lonen en prijzen
 - c) De ontwikkeling van de overhead
 - d) De tariefstelling voor het eerstvolgende begrotingsjaar
 - e) Een post onvoorzien, in relatie met het vermogen; ter dekking van de risico's.

Artikel 5. Autorisatie begroting, begrotingswijzigingen en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma en taakveld.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het wijzigen van de begroting nadat de gemeenteraden en provinciale staten van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling van ODRA hun zienswijzen hebben ingediend.
3. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het actualiseren van de begroting op voorstel van het dagelijks bestuur.
4. Indien het dagelijks bestuur voorziet dat een geautoriseerd budget of investeringskrediet dreigt te worden overschreden, wordt dit door het dagelijks bestuur in de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur aan het algemeen bestuur te worden gemeld. Het dagelijks bestuur voegt hierbij een voorstel voor actualisatie dan wel wijziging van het budget, het investeringskrediet of een voorstel voor bijstelling van het beleid.
 - a) Er is, in ieder geval, sprake van een actualisatie indien de bijdrage van een deelnemer aan de ODRA niet wijzigt, dan wel binnen een reeds geaccordeerde (aanvullende) opdracht(en) van betreffende deelnemer(s) blijft.
 - b) Er is, in ieder geval, sprake van een wijziging indien de gevraagde bijdragen van deelnemers wijzigen, waarvoor nog geen opdrachten zijn verleend; de tarieven wijzigen; dan wel er op programma - taakveldniveau substantiële mutaties zijn in het beleid, die van invloed zijn op het geheel van de begroting van ODRA.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van ODRA. Dit gebeurt minimaal twee per jaar, bij voorkeur over de eerste 4 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.
2. In de tussenrapportages worden zowel de meest recente (maand)cijfers over de realisatie gegeven, als wel een prognose van het te verwachten resultaat over het lopende boekjaar.
3. Afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten groter dan € 50.000 toegelicht.

Paragraaf 3. Financieel beleid

Artikel 7. Waardering & afschrijving vaste activa

1. De grondslagen voor categorisering, de waardering en afschrijving(stermijnen) van de vaste activa worden jaarlijks opgenomen in de jaarrekening.
2. Als basis geldt:
 - a) Er wordt lineair afgeschreven op basis van historische kostprijs en economische levensduur.
 - b) Aanschaffingen van apparatuur, voertuigen, (kantoor)inventaris en gebouwen (inclusief verbouwingen) worden opgenomen als vaste activa, indien de aanschaffing boven de € 5.000,-- bedraagt, en het materiële goed een technische levensduur heeft dat groter of gelijk is aan 2 jaar. Investerings onder de € 5.000,-- worden opgenomen als activa, indien het een aanvulling of vervanging is op apparatuur die 'en masse' is aangeschaft.
 - c) Voor het opnemen van investeringen in software (immateriële activa) worden de richtlijnen van de BBV gevolgd.

Artikel 8. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur periodiek inzicht in de reserves en voorzieningen aan. De rapportage hierover behandelt in ieder geval:
 - a) De vorming en besteding van reserves;
 - b) De vorming en besteding van voorzieningen.
 - c) Met specifieke aandacht voor bestemmingsreserves in het kader van de doelen waarvoor deze zijn gesteld voor specifieke programma's of taakvelden.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
 - a) Het specifieke doel van de reserve;
 - b) De voeding van de reserve;
 - c) De maximale hoogte van de reserve; en
 - d) De maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 9. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de baten en kosten voor programma's en taakvelden gelden de volgende werkwijzen:
 - a) De baten per programma / taakveld worden bepaald aan de hand van de geleverde diensten en producten (aantal x tarief) en gerelateerde materiele kosten binnen het betreffende taakveld / programma.
 - b) De directe kosten per programma / taakveld worden bepaald aan de hand van de bestede tijd per programma / taakveld x de gemiddelde loonsom binnen ODRA plus de gerelateerde materiele kosten .

- c) De kosten ad b, worden verhoogd met de indirecte kosten (overhead) via de verhouding van de directe kosten per programma en taakveld.
- d) De overheadkosten (indirect) worden bepaald aan de hand van de richtlijnen in het BBV.
- 2. Bij deze kostentoekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
 - a) Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa.
 - b) Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting (indien deze van toepassing wordt voor de ODRA), binnen het taakveld overhead apart geadmineistreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.

Artikel 10. Prijzen economische activiteiten

Voor de levering van goederen, diensten of werken door ODRA aan overheidsbedrijven en derden waarbij de omgevingsdienst in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs van de verstrekte middelen in rekening gebracht.

Artikel 11. Vaststelling prijzen

- 1. Het algemeen bestuur stelt de kaders vast voor de tarieven en prijzen van de door de omgevingsdienst geleverde diensten en producten.
- 2. De besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen worden door het algemeen bestuur vastgesteld op basis van een wijziging van de begroting van het jaar waarin de tariefwijziging ingaat.

Artikel 12. Financieringsfunctie

Het dagelijks bestuur neemt bij het uitvoeren van de financieringsfunctie de richtlijnen in acht, zoals opgenomen in het treasury statuut Omgevingsdienst regio Arnhem.

Artikel 13. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt ODRA naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het BBV in ieder geval op:

- a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten';
- b. de kosten en omvang van inhuur derden;
- c. de huisvestings- en facilitaire kosten;
- d. de ICT-kosten
- e. de programmakosten (direct gelieerd aan de primaire taakuitoefening)
- f. kosten voor diensten die worden afgenomen van andere omgevingsdiensten, danwel OD-NL.
- g. een post onvoorzien.

Paragraaf 4. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 14. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij dienstbaar is voor:

- a) Het sturen en het beheersen van activiteiten en processen van de omgevingsdienst als geheel en van de afdelingen;
- b) Het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, en contracten;
- c) Het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van prognoses en kostencalculaties / businesscases.;

Artikel 15. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur draagt in ieder geval zorg voor:

- a. regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de regelingen van de dienst en eigendommen;
- b. beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.
- c. eenduidige indeling van de dienstorganisatie en een eenduidige toewijzing van de taken van de omgevingsdienst aan de teams/afdelingen;
- d. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
- e. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten en de programma's opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 16. Interne controle

1. Het dagelijks bestuur zorgt voor een zodanige inrichting van de organisatie en de interne beheersing dat daarmee waarborgen worden geschapen voor doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de beheers-handelingen en de informatievoorziening daarover. Hieronder zijn begrepen beschrijvingen van de processen, de noodzakelijke functiescheidingen binnen de processen, en beheersingsmaatregelen om fouten te voorkomen dan wel tijdig te ontdekken en nieuwe werkwijzen te borgen.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de periodieke interne controle van de organisatieonderdelen op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheers-handelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van de regelingen van de ODRA.

Paragraaf 5. Slotbepalingen

Artikel 17. Intrekking oude regeling

De Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012 wordt ingetrokken.

Met opmerkingen [RH1]: Graag nagaan of dit overgangsrecht zo klopt

Artikel 18. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking, met dien verstande dat zij van toepassing is op de jaarrekening (en deelverantwoordingen) over het verslagjaar 2023 en later.

Artikel 19. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem

14 december 2023

de voorzitter
dhr. J. Maouche

de secretaris
dhr. R. Vlaander

Treasury statuut Omgevingsdienst regio Arnhem (hierna te noemen ODRA)

Versie: 14 december 2023

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Arnhem,

- Gelet op de Wet financiering decentrale overheden;
- Gelet op de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden;
- Gelet op de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
- Gelet op artikel 57 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gelet op de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Arnhem;

Besluit vast te stellen het: **Treasury statuut ODRA**

1. Inleiding

Het Treasury-statuuut ODRA vormt het kader voor de uitvoering van het treasury-beleid. Het treasury-beleid ondersteunt, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de publieke taken en biedt mede waarborgen voor de financiële continuïteit van de ODRA op korte en lange termijn.

De treasury-functie bij decentrale overheden is van belang onder meer vanwege de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de ontwikkelingen op de Europese geld- en kapitaalmarkt en de verplichting voor het parkeren van middelen aan de rijkschatkist.

In de Wet fido zijn voor de gemeentelijke treasury-functie duidelijke kaders geboden ten aanzien van risicobeheersing en transparantie. Deze gelden ook voor omgevingsdiensten.

Daarnaast moet, op basis van de uitwerking die de ODRA gegeven aan artikel 216 van de Provinciewet, het dagelijks bestuur zorgen voor een goede inrichting van de uitvoeringsorganisatie van de financieringsfunctie.

Het Treasury-statuuut ODRA bepaalt de kaders voor de uitvoering van het Treasury-beleid en maakt een objectieve en transparante verantwoording achteraf mogelijk.

De specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury worden beschreven in de treasury-paragraaf van de begroting en de jaarstukken.

Dit treasury-statuuut ODRA is een nadere uitwerking van de geldende wetgeving. Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kaders in:

- a) De Provinciewet;
- b) De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- c) Het met de Wet financiering decentrale overheden (fido) samenhangende Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden;
- d) De Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden;

- e) Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten;
- f) De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst regio Arnhem;
- g) De Financiële verordening Omgevingsdienst regio Arnhem 2023;
- h) Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Het statuut is voor de ODRA beperkt gehouden, omdat zij een eenvoudige rol heeft op het geheel van treasury. De behoefte is:

- a) Het aantrekken van geld voor investeringen ten behoeve van de bedrijfsvoering;
- b) Het overbruggen van de mate van bevoorschotting zoals geregeld in de gemeenschappelijke regeling, of bij het offreren van projecten en de voortgang van uitvoering van de projecten en begroting.
- c) Het uitzetten van liquide middelen die tijdelijk niet nodig zijn voor de korte termijn financieringsbehoefte.

2. Doelstellingen van de treasury-functie

De treasury-functie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Bij de ODRA gelden de volgende doelstellingen van de treasury-functie;

- a) Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- b) Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- c) Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido en de limieten en richtlijnen van dit treasury-statuuut;
- d) Waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury duidelijk worden geregeld.

3. Beleid

1. Treasury-beleid

Het algemeen bestuur bepaalt, met de vaststelling van de begroting, welke de publieke taken van de ODRA zijn, en binnen welk budgettair kader die worden uitgevoerd.

2. Treasury en de planning & control-cyclus

- a) De paragraaf treasury in de begroting bevat de plannen voor de treasury-functie voor het begrotingsjaar in een meerjarig perspectief. Er wordt inzicht gegeven in de uitgangspunten van de treasury-activiteiten, die verwerkt zijn in de financiële meerjarenraming.
- b) De paragraaf treasury in de jaarstukken geeft een verslag van de uitvoering van het treasury-beleid in het afgelopen jaar. Daarbij wordt getoetst aan de beleidsvoornemens in de begroting en de bijstellingen van deze voornemens in de wijzigingen van de begroting.

4. Risicobeheer op liquide middelen

1. Uitgangspunten Risicobeheer

Het beheersen en vermijden van risico's op het gebied van de geldstromen binnen ODRA staat in het treasury-beleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. ODRA zal hierom nadrukkelijk geen activiteiten ontplooiën, met het oogpunt om geld te verdienen. Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

2. Renterisicobeheer

De Wet fido geeft voor het beheersen van de renterisico's concrete richtlijnen, zijnde de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Met betrekking tot het renterisicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- a) De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
- b) De renterisiconorm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
- c) Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- d) De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening worden zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;

3. Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de eerste plaats beperkt doordat het financieringsbeleid gericht is op het voorkomen van langdurige overschotten.

Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het algemene uitgangspunten dat overtollige liquide middelen (boven het drempelbedrag) van de ODRA alleen mogen worden uitgezet in rekening courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden, niet zijnde een toezichthouder.

Er wordt niet in achtergestelde leningen of obligaties belegd.

4. Koersrisicobeheer

Om de koersrisico's bij uitzettingen of beleggingen uit hoofde van treasury zoveel mogelijk te beperken worden uitsluitend de volgende producten gehanteerd:

- a) Vastrentende waarden;
- b) Bij het uitzetten of beleggen wordt alleen gebruik gemaakt van financiële producten, waarbij aan het einde van de looptijd tenminste de hoofdsom is gegarandeerd.

5. Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden uitgesloten door alleen leningen te verstrekken, aan te trekken ofte garanderen in euro's.

6. Liquiditeitsrisicobeheer

Het interne liquiditeitsrisico's wordt beperkt door het beleid te baseren op liquiditeitsplanningen die periodiek worden bijgesteld en zoveel mogelijk synchroon lopen met begroting en jaarstukken. Het algemeen bestuur ontvangt periodiek een rapportage over de liquiditeitspositie.

5. Financiering ODRA

1. Relatiebeheer

De ODRA beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- a) Bankrelaties dienen, wat betreft hun kredietwaardigheid, minimaal te voldoen aan de eisen, zoals omschreven onder kredietrisicobeheer;
- b) Financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecten instellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EER-toezicht te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer;
- c) Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.
- d) Het beheer van relaties met financiële ondernemingen, waaronder de bankrelaties, valt onder de verantwoordelijkheid van de medewerker die is belast met de uitvoering van de treasury-functie, hierna te noemen 'treasury functie'. Onder dit beheer wordt verstaan:
- e) Het beheer van rekeningen bij verschillende bancaire instellingen, waarbij wordt gestreefd naar een zo klein mogelijk aantal banken en rekeningen om de transparantie te vergroten;
- f) Het zorgdragen voor voldoende kredietfaciliteit bij verschillende bancaire instellingen;
- g) Het zorgdragen voor informatie bij financiële ondernemingen over verdeling van bevoegdheden binnen de Omgevingsdienst een efficiënte afhandeling en minimalisering van risico's van transacties;
- h) Het doorlopend beoordelen van bankrelaties en hun bancaire condities op marktconformiteit (minstens één keer in de vier jaar);
- i) Het onderhouden van contacten met banken, instellingen en (geld)makelaars ten behoeve van de toegang tot en van kennis over de ontwikkelingen in de financiële markten.

2. Geldstromenbeheer

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt:

- a) Het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Hierbij wordt er op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen;
- b) Het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

3. Aantrekken van langlopende financiering

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- a) Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Op deze wijze worden de renterisico's en het renteresultaat geoptimaliseerd;
- b) De Omgevingsdienst regio Arnhem vraagt offertes op bij de banken waar ODRA haar betalingsverkeer heeft ondergebracht, en toetst dit op de marktconforme rente en voorwaarden, alvorens een financiering wordt aangetrokken.
- c) Leningen worden afgesloten door de voorzitter van het dagelijks bestuur.

6. Administratieve organisatie en Interne controle

In het kader van de treasury-functie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasury activiteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd in een procesbeschrijving, waarin is opgenomen dat:
 - a) De uitvoering van de treasury-functie conform de gestelde regels plaatsvindt;
 - b) De uitvoering rechtmatig en doelmatig is;
 - c) De treasury activiteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd;
 - d) De juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn.
2. Bevoegdheden zijn via mandaatverlening nader schriftelijk vastgelegd conform artikel 15 van de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2023.
3. Bij de uit te voeren treasury activiteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a) Iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd;
 - b) De uitvoering en de controle geschieden door afzonderlijke functionarissen;
 - c) De uitvoering en de registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen;
4. Ten aanzien van de treasury functie vindt periodiek een interne controle plaats. Daarbij worden minimaal de volgende aspecten betrokken:
 - a) juistheid, tijdigheid, volledigheid en relevantie van de managementinformatie;
 - b) rechtmatigheid van de administratieve verwerking;
 - c) borging van voldoende functiescheiding;
 - d) realisatie van de doelstellingen;
 - e) uitvoering van het beleid;
5. De treasury-functionaris houdt te allen tijde alle relevante stukken ter beschikking ter verantwoording van zijn/haar werkzaamheden. De treasury-functionaris archiveert alle offertes en de keuzen en overwegingen die tot besluiten in het kader van treasury-hebben geleid;
6. De treasury-functionaris maakt van elke controle een verslag:
 - a) hieruit blijkt minimaal waar eventueel aandachtspunten liggen op de onder 4 genoemde punten;
 - b) de treasury-functie ontvangt elk rapport tevoren ter inzage en dient dit voor gezien, dan wel voor akkoord te ondertekenen;
 - c) op basis van dit rapport doet de treasury-functionaris zo nodig aanbevelingen tot aanpassing van dit treasury-statuut.

7. Verantwoordelijkheden

Het primair bevoegde orgaan tot het aangaan van overeenkomsten tot aangaan en verstrekken van geldleningen is het algemeen bestuur. Op basis van delegatie kan deze bevoegdheid overgedragen worden aan het dagelijks bestuur;

De verantwoordelijkheden ten aanzien van treasury worden door het dagelijks bestuur vastgelegd, hierin wordt onderscheid gemaakt in de verantwoordelijkheden per functionaris. De eindverantwoordelijkheid ligt bij het algemeen bestuur.

De directeur is verantwoordelijk, en wijst een treasury-functionaris aan.

Het treasury-beleid en elke aanpassing daarvan, moet worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

8. Slotbepalingen

1. Dit statuut wordt aangehaald als Treasury-statuuut ODRA.
2. Dit reglement treedt in werking op de dag volgend op de dag na bekendmaking. Tegelijkertijd wordt het Treasury-statuuut Omgevingsdienst regio Arnhem 2013 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van ODRA

d.d. 14 december 2023

de voorzitter,
de heer J. Maouche

de secretaris,
dhr. R. Vlaander

Controleverordening Omgevingsdienst Regio Arnhem

Versie 14 december 2023

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem

- gelet op artikel 213 Gemeentewet;
- gelet op artikel 217 van de Provinciewet;
- gelet op het Besluit accountantscontrole gemeenten;
- gelet op de Gemeenschappelijke regeling ODRA;

besluit vast te stellen de:

Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van Omgevingsdienst Arnhem.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Accountant : een door het algemeen bestuur benoemde registeraccountant of accountant-administratie consulent met een aantekening in het inschrijvingsregister als bedoeld in het derde lid van artikel 36, Wet op de Accountant-Administratieconsulenten of organisatie waarin voor de accountantscontrole bevoegde accountants samenwerken, belast met de controle van jaarrekening.
2. Accountantscontrole:
de controle van de jaarrekening uitgevoerd door de door het algemeen bestuur benoemde accountant van:
 - a) Het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten, de grootte en samenstelling van het vermogen en de opgenomen rechtmatigheidsverklaring door het dagelijks bestuur;
 - b) Het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet c.q. artikel 190 Provinciewet;
 - c) De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken; waarbij de nadere regels in acht worden genomen die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van het zesde lid van artikel 213 Gemeentewet c.q. het zesde lid van artikel 217 Provinciewet.
3. Deelverantwoording: een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatie-eenheid binnen de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uit maakt van de jaarrekening.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole wordt opgedragen aan een door het algemeen bestuur te benoemen accountant. Het algemeen bestuur stelt voorafgaande aan de benoeming van de accountant de periode van benoeming vast.
2. Het algemeen bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat in ieder geval een vermelding van:
 - a) De toe te passen goedkeurings- en rapporteringstoleranties bij de controle van de jaarrekening;
 - b) De inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - c) De posten van de jaarrekening, waaraan de accountant bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden;
 - d) De apart te controleren deelverantwoordingen.
3. De uiteindelijke vaststelling van de opdracht en de keuze van de uitvoerende partner wordt gedaan door het algemeen bestuur.

Artikel 3. Informatieverstrekking door het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening conform de geldende interne - en externe wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor controle.
2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende verordeningen, nota's, collegebesluiten, deelverantwoordingen, administraties, plannen, overeenkomsten, berekeningen e.d. voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het dagelijks bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle hen bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.
5. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor aan het algemeen bestuur te samen met de jaarrekening.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt in afstemming met ODRA binnen het kader van de opdrachtverlening de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden.
2. De accountant bepaalt in afstemming met ODRA binnen het kader van de opdrachtverlening de frequentie van de uit te voeren controles. De accountant kan de controlewerkzaamheden zonder voorafgaande kennisgeving uitvoeren.
3. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant en functionarissen van of namens de Omgevingsdienst .

Artikel 5. Toegang tot informatie door accountant

1. De accountant is bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij

inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen, terreinen en informatiedragers van de omgevingsdienst.

2. De accountant is bevoegd om van alle ambtenaren mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat de desbetreffende ambtenaren hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle organisatie-eenheden van de omgevingsdienst zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten, balansmutaties en het gevoerde beheer en over de getrouwheid van de daarover verstrekte informatie.

Artikel 6. Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de door het algemeen bestuur benoemde accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de wettelijke eisen van rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur is voor de controle van de rechtmatige besteding van specifieke uitkeringen bevoegd de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van de omgevingsdienst is.
3. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden (Belastingdienst, ABP, Sociale verzekeringsbank, CBS, e.d.) en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Indien een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het dagelijks bestuur bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur benoemde accountant, indien dit in het belang van de omgevingsdienst is.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het algemeen bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het dagelijks bestuur.
2. In aanvulling op het in de wet voorgeschreven verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde (deel)controles verslag uit over zijn bevindingen van niet bestuurlijk belang aan de verantwoordelijke ambtenaar van de omgevingsdienst
3. De accountantsverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het Dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt voorafgaand aan het algemeen bestuursbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met (een voor dit doel door het algemeen bestuur ingestelde vertegenwoordiging van) het Algemeen bestuur.

Artikel 8. Intrekken oude verordening

Controleverordening Omgevingsdienst regio Arnhem 2012

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag volgend op de dag van bekendmaking, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening (en deelverantwoordingen) van het verslagjaar 2023 en later.
2. Deze verordening wordt aangehaald als "Controleverordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2023".

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem 14 december 2023.

de voorzitter

dhr. J. Maouche

de secretaris

dhr. R. Vlaander.

Controleprotocol 2023-2024 Omgevingsdienst Regio Arnhem Voor de accountantscontrole op de betreffende jaarrekeningen

1. Algemeen

1. Inleiding

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole op de jaarrekening wordt door het algemeen bestuur een aantal kaders vastgelegd.

De kaders zijn beschreven in dit controleprotocol, dat is gebaseerd op het VNG model controleprotocol voor gemeenten.

Object van controle in dit protocol zijn de jaarcijfers van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door de directeur van ODRA in opdracht van of namens het dagelijks bestuur van ODRA.

2. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de Omgevingsdienst Regio Arnhem.

3. Wettelijk kader

De Gemeente- en Provinciewet schrijven voor dat de Gemeenteraad cq Staten één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. Voor ODRA, als gemeenschappelijke regeling, geldt dat het (algemeen) bestuur het als vertegenwoordiger van de Raden dit vaststelt.

Het algemeen bestuur heeft op 14 november 2012 de verordening ex artikel 213 Gemeentewet en artikel 217 van de Provinciewet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de ODRA vastgesteld (de 'financiële verordening'). Het algemeen bestuur heeft op 20 november 2013 het Controleprotocol ODRA voor de accountantscontrole op de jaarrekening vastgesteld.

Deze wordt op 14 december 2023 in gewijzigde vorm vastgesteld door het algemeen bestuur.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant geeft het dagelijks bestuur nadere aanwijzingen voor de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties, alsmede welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole zal zijn. Met dit nieuwe controleprotocol is invulling gegeven aan het te hanteren normenkader.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door het bestuur benoemde accountant gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- a) De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- b) De getrouwheid van de door het dagelijks bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- c) De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- d) De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten) alsmede het besluit accountantscontrole provincies en gemeenten (hernoemd als besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings-en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële beheerhandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

Voor het bepalen van belangrijke fouten hanteert de accountant de eisen vanuit de beroepsregels (met name controlestandaarden van het NBA); Onderdeel daarvan is een materialiteitsgrens voor triviale fouten, die niet worden voorgelegd aan de directie om te corrigeren.

1. Goedkeuringstoleranties

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen zoals vast te stellen voor de te controleren jaren. Deze komen overeen met het wettelijk minimum.

Strekking controleverklaring

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel - onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤1%	>1%<3%	-	≥3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤3%	>3%<10%	≥10%	-

De percentages worden steeds genomen van de totale begrote programmalasten na laatste begrotingswijziging.

In de begrotingen / jaarrekeningen van ODRA zijn de volgende lasten-totalen opgenomen:

- 2017: € 13,6 miljoen (1^e begrotingswijziging 2017 - vastgesteld 6 juli 2017)
- 2018: € 15,1 miljoen (1^e begrotingswijziging 2018 - vastgesteld 17 mei 2018)
- 2019: € 15,9 miljoen (1^e begrotingswijziging 2019 - vastgesteld 18 april 2019)
- 2020: € 18,6 miljoen (1^e begrotingswijziging 2020 - vastgesteld 15 oktober 2020)
- 2021: € 20,9 miljoen (1^e begrotingswijziging 2021 – vastgesteld 9 dec '21)
- 2022: € 20,6 miljoen (actualisatie begroting 2022 - vastgesteld 15 dec '22)
- 2023: € 24,6 miljoen (1^e begrotingswijziging 2023 – wordt vastgesteld 14 dec '23)
- 2024: € 24,1 miljoen (initiële begroting 2024 – vastgesteld 6 september 2023)

Dit betekent voor de goedkeuringstoleranties in:

Gehanteerd in 2022

Maximaal toegestaan bedrag aan fouten: € 206.000,=

Maximaal toegestaan bedrag aan onzekerheden: € 618.000,=

Toegestaan in 2023 en 2024 na vaststellen 1^e begrotingswijziging (afgerond in duizenden)

Maximaal toegestaan bedrag aan fouten: € 246.000,= resp. € 241.000,=

Maximaal toegestaan bedrag aan onzekerheden: € 738.000,= resp. € 723.000,=

2. Rapporteringstoleranties

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd: een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

Voor de rapporteringstolerantie stelt het Dagelijks Bestuur als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid boven € 50.000 (0,25%) euro rapporteert, die hij in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole signaleert.

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over specifieke uitkeringen, voor zover voor ODRA van toepassing. In het kader van Single Information Single Audit (SiSa) zijn door het Ministerie van BZK rapporteringstoleranties voorgeschreven ten aanzien van de geconstateerde fouten bij deze specifieke uitkeringen.

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de Wet Normering Topinkomens (WNT). Door het Ministerie van BZK zijn de rapporteringsmodellen en verantwoordingstoleranties voorgeschreven.

3. Reikwijdte van de rechtsmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur.

De rechtmatigheidscontrole voor het jaar 2023 maakt gebruik van het normenkader (bijlage 1) dat in dit controleprotocol is vastgelegd. Dit kader omvat de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de ODRA zelf en is limitatief gericht op:

4. De naleving van wettelijke kaders

Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheers-handelingen betreffen of kunnen betreffen. Voorbeelden van deze zgn. externe wetgeving zijn:

- a) Algemene verbindende voorschriften van de EU, zoals de Europese aanbestedingsrichtlijnen;
- b) Wet- en regelgeving waarin nadere voorschriften zijn opgenomen inzake specifieke uitkeringen en subsidies vanuit de EU, het Rijk en andere subsidieverstrekende instanties;
- c) Fiscale en sociale wet- en regelgeving;
- d) Overige algemene wet- en regelgeving, zoals de Awb en Bezoldigingswetten en besluiten;
- e) Gemeente- en Provinciewet;
- f) Wet Normering Topinkomens;
- g) Wetgeving en regelgeving die inrichtingsvereisten voorschrijven (voorbeeld BBV);
- h) Specifieke wet- en regelgeving ten behoeve van de eigen taakuitvoering.

5. De naleving van de eigen kaders van de ODRA:

Een overzicht van deze kaders is opgenomen in bijlage 1.

5. Reikwijdte van de accountantscontrole bij de rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2023 en 2024 maakt gebruik van de rechtmatigheidstoetsing door het dagelijks bestuur. Het beoordeeld deze toetsing op het normenkader (bijlage 1) dat in dit controleprotocol is vastgelegd. Het normenkader omvat de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de ODRA en is limitatief gericht op De naleving van wettelijke kaders; Zie artikel 4.1:

- a) Begroting, op basis van het begrotingscriterium;
- b) M&O-criterium (beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik);
- c) Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- d) Controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet.

6. Rapportering door de accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant, zoals hierna in het kort weergegeven, als volgt:

1. Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan het dagelijks en algemeen bestuur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer daarover waarborgen.

2. Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de omgevingsdienst gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

3. Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven ten aanzien van de getrouwheid. Over de rechtmatigheid wordt door het dagelijks bestuur een verklaring afgegeven. De controleverklaring is bestemd voor het Algemeen Bestuur, zodat deze de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

7. Vaststelling

Dit controleprotocol, inclusief het normenkader, treedt in werking op de dag na bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van het controleprotocol Omgevingsdienst Regio Arnhem voor de accountantscontrole op de jaarrekening van 20 november 2013.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Regio Arnhem van 14 december 2023.

de voorzitter,
de heer J. Maouche

de secretaris,
dhr. R. Vlaander

Bijlage 1: Normenkader voor de rechtmatigheidscontrole

In deze bijlage is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) relevante algemene wet- en regelgeving. Indien nodig zal ODRA ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving eigen verordeningen en/of beleidsregels opstellen waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer. Deze verordeningen zullen alleen in het kader van de rechtmatigheid worden getoetst voor zover deze een externe werking hebben.

Met de in dit normenkader gepresenteerde inventarisatie wordt een minimumkader geboden voor de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole.

Daarnaast worden door de Rijksoverheid dan wel andere instanties op grond van deze algemene wet- en regelgeving specifieke geldstromen geïnitieerd, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies en/of specifieke uitkeringen. Deze specifieke (subsidie) regelgeving is niet in dit overzicht opgenomen. Te zake wordt verwezen naar het Overzicht Specifieke Uitkeringen (OSU) dat op de website van het ministerie van BZK is te vinden: www.minbzk.nl. Deze specifieke geldstromen vallen ook onder de rechtmatigheidscontrole.

Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van rechtmatigheidscontrole . De volgende regelingen gelden in ieder geval:

Externe regelingen:

- Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem;
- Gemeentewet;
- Provinciewet;
- Algemene wet bestuursrecht;
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten;
- Fiscale wetgeving; Loonbelasting, Omzetbelasting, vennootschapsbelasting (vooralsnog niet van toepassing op ODRA)
- Wet financiering decentrale overheden;
- Aanbestedingswet 2012;
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden;
- Wet BIBOB;
- SISA-protocol;
- Ambtenarenwet 2017;
- Sociale verzekeringswetten en pensioenwet
- Arbeidsomstandighedenwet;
- CAR/UWO.
- Archiefwet
- Wet milieubeheer;
- Wet investeringsbudget stedelijke vernieuwing;
- Wet bodembescherming;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

- De omgevingswet, het omgevingsbesluit en alle krachtens deze wetgeving vastgestelde AMvB's;
- Wet openoverheid en alle krachtens deze wetgeving vastgestelde AMvB's;
- Overige in de gemeenschappelijke regeling van ODRA en de jaarprogramma's voor de gemeenten en provincie opgenomen wetten en verordeningen waarvan de uitvoering is opgedragen aan ODRA. Dit zijn (niet limitatief): Wet geluidhinder, Wet vervoer gevaarlijke stoffen, BRZO, Woningwet, Wet BAG, Huisvestingswet, Vuurwerkbesluit, Monumentenwet.

Interne regelingen en kaders:

- Financiële verordening ex art. 212;
- Controleverordening ex art. 213;
- Treasury statuut;
- Meerjaren beleidsplan en Begroting;
- Mandaatbesluiten;
- Gelders Sociaal Plan;
- Piketregeling
- Dienstverleningsovereenkomsten met partners
- Werkpakketten met partners
- Inkoopbeleid
- Arbo-richtlijnen + thuiswerkplek

Oplegnotitie agendapunt: 6.1

Betreft: MT Themasessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 14-12-2023

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA; Fred Mossink

Onderwerp: Zienswijzen gewijzigde begroting 2023

Aantal bijlagen: 1

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

Beleid: Planning en Control-cyclus: Financieel beleid

Voorstel aan de deelnemers:

Aan Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de zienswijzen van de partners;
- Op basis hiervan: in te stemmen met het voorstel van ODRA om de gewijzigde begroting voor 2023 definitief vast te stellen;
- Akkoord te gaan met de reactie van ODRA op de ingediende zienswijzen begrotingswijziging 2023 ODRA, opdat deze met de raden en Staten kan worden gecommuniceerd.

Argumenten voor bovenstaand voorstel:

In het Algemeen Bestuur van 6 september jl. is de gewijzigde begroting 2023 voorlopig vastgesteld, en besloten deze voor zienswijzen aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners. Op basis van de ingediende zienswijzen kan het Algemeen Bestuur op 14 december besluiten tot definitieve vaststelling.

Wettelijk gezien moeten wijzigingen op de begroting voor het einde van het betreffende boekjaar worden vastgesteld.

Samenvatting en doel:

Na het besluit van het Algemeen Bestuur van 6 september heeft ODRA de begrotingsstukken op 11 september aangeboden aan de partners. De termijn genoemd in de GR is 12 weken voor zienswijzen. Helaas is het een aantal gemeenteraden/staten niet gelukt om binnen die termijn een zienswijze in te dienen. ODRA heeft aan de partners op ambtelijk niveau uitvraag gedaan over het advies aan de Raad / Staten. Deze zijn meegenomen in het hieronder geformuleerde advies.

Alle reacties zijn onderstaand weergegeven.

Advies:

ODRA stelt voor om de gewijzigde begroting definitief vast te stellen. De ingediende en concept zienswijzen geven aan unaniem aan dat er wordt ingestemd met de gewijzigde begroting cq er geen zienswijzen worden ingediend.

Na definitief besluit van het Algemeen Bestuur zullen de Raden worden geïnformeerd over het besluit. De Staten nadat hun zienswijze formeel binnen is.

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel: De gewijzigde begroting wordt in het jaarverslag en jaarrekening de referentie waarmee het resultaat wordt vergeleken.

Organisatorisch: Geen

Juridisch: Instemming betekent dat er wordt voldoen aan de begrotingsrichtlijnen in de BBV.

Inhoudelijk: zie samenvatting

Bijlage; ingediende zienswijzen op de gewijzigde begroting 2023

Van de Raden en Staten hebben we de volgende reacties ontvangen op de gewijzigde begroting 2023:

Arnhem:

De gewijzigde begroting wordt behandeld in de raadsvergadering van 6 dec. De te bespreken (concept) zienswijze is hieronder weergegeven.

De gemeente Arnhem ontving van u het voorstel voor een wijziging van de begroting 2023. Wij begrijpen dat het door tussentijdse lastenstijgingen lastig kan zijn om binnen de kaders te blijven werken die ruim voor het lopende jaar zijn vastgesteld. Het is belangrijk om ondanks de gewijzigde omstandigheden een sluitende begroting te hanteren. Daarom stemmen wij in met de door u voorgestelde aanpassingen in de begroting 2023.

Doesburg: Brief van 1 december 2023

Het gemeentebestuur van de gemeente Doesburg vindt het belangrijk om u in de eerste plaats kenbaar te maken dat we tevreden zijn over het werk en de inzet van de ODRA. De ODRA kenmerkt zich als een professionele organisatie en een prettige samenwerkingspartner.

Instemming

U heeft onze gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op de begrotingswijziging 2023 van de ODRA. Op 30 november 2023 heeft de gemeenteraad van Doesburg dit onderwerp behandeld. De gemeenteraad stemt in met de begrotingswijziging 2023 van de ODRA.

Zienswijze

De gemeenteraad wil graag meegeven dat de voorkeur uit gaat naar het werken met een meerjarenbegroting om de verwachtingen van komende jaren inzichtelijk te maken.

Duiven: Raadsbesluit van 14 november 2023

Het AB van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) heeft de begrotingswijziging ODRA 2023 vastgesteld in haar vergadering van 6 september 2023. De deelnemende partners (gemeenten en provincie Gelderland) worden in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dien. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Lingewaard: Brief van 9 november 2023

Dank voor het toezenden van het ontwerp van de gewijzigde begroting 2023 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem. Wij berichten u dat deze begroting ons geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

Overbetuwe: Raadsbesluit 21 november 2023

b e s l u i t :

kennis te nemen van de ODRA begrotingswijziging 2023 en hiertegen geen zienswijze in te brengen

Rheden: Brief van 2 november 2023

Op 7 september 2023 heeft onze raad uw brief met bovenstaand kenmerk ontvangen, waarin u de raad conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem de mogelijkheid biedt haar zienswijze te geven op de gewijzigde begroting 2023 van ODRA.

De gewijzigde begroting 2023 van ODRA geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Renkum: Brief 29 november 2023

Op 12 september 2023 heeft u ons de begrotingswijziging 2023 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem toegestuurd.

Deze begrotingswijziging had u in een eerder stadium al aangekondigd. Gezien alle ontwikkelingen in het afgelopen jaar, zijn wij blij dat u de stijging van het uurtarief heeft weten te beperken tot €3 per uur.

Wij stemmen dan ook in met de gewijzigde begroting 2023.

In zijn algemeenheid willen wij u wel op wijzen dat wij, gezien onze financiële situatie niet zomaar de mogelijkheid hebben om tussentijdse ophogingen te financieren. Voor 2024 verzoeken wij u dus dringend om zodanig te sturen dat u wel binnen de financiële kaders blijft.

Rozendaal: Per mail op 25 oktober 2023 het volgende aangegeven:

De gemeente Rozendaal gaat geen zienswijze indienen op de wijziging begroting 2023.

Westervoort: Nog geen formele terugkoppeling ontvangen. Is besproken in de raad van november.

Inhoudelijk: cf Duiven: Er worden geen zienswijzen verwacht.

Zevenaar: Raadsbesluit 29 november 2023

Raadsbesluit

Wij hebben kennis genomen van de begrotingswijziging ODRA 2023 en de voorgestelde verhoging van het begrootte budget voor de gemeente Zevenaar. Tegen de begrotingswijziging dienen wij geen zienswijze in.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 29 november 2023.

Provincie: Wordt besproken in de Staten vergadering van 18 december.

Helaas is de doorlooptijd bij de provincie voor besluiten van Provinciale Staten (PS) erg lang en kunnen we daar weinig aan doen.

Intussen heeft het college besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen om geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2023 van de ODRA. Zoals eerder aangegeven zal de definitieve besluitvorming pas op 18 december plaatsvinden.

Ik hoop dat ik je hiermee voorlopig voldoende geïnformeerd heb.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Op weg naar een robuuste en wendbare organisatie

Wijziging begroting 2023

Inhoud

ODRA ligt op koers	3
Inleiding	4
Leeswijzer	4
Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2023	5
1.1 Begroting 2023 op hoofdlijnen (productie-begroting)	5
Trends in de begroting.....	5
Productie doelstellingen	5
1.2 Programmabegroting	7
1.3 Exploitatie begroting	8
1.4 Overhead.	11
Hoofdstuk 2: Balans wijzigingen	12
2.1 Balans 2023	12
2.2 Vermogen, bestemmingsfondsen en voorzieningen	12
Bijlagen	15
Bijlage 1; Begrote omzet per klant.....	16
Bijlage 2; Producten en Diensten overzicht	17
Bijlage 3; Gezamenlijke diensten en projecten en materiele baten.....	18
Bijlage 4; Specificatie overige kosten	19
Bijlage 5; Kengetallen	20

ODRA ligt op koers

Het is voor het management van ODRA prettig om te kunnen vaststellen dat we het goed doen. We schrijven 'zwarte cijfers' en zien ons werkpakket groeien. Onze opdrachtgevers zijn te spreken over onze prestaties en de kwaliteit. We hebben de wind in de rug, maar dat is geen reden voor genoegzaamheid en achteroverleunen. Het past ook niet bij ons. We willen vooruit en met kennis en kunde bijdragen aan een gezonde, veilige en duurzamere leefomgeving en via programma's en projecten anticiperen op de maatschappelijke uitdagingen, zoals energie en circulaire economie.

De ontwikkelingen binnen de eigen organisatie, en de regionale en landelijke ontwikkelingen in het VTH-stelsel, geven geen aanleiding voor achterover leunen. We zullen scherp moeten blijven op de uitdagingen en opdrachten die we nu in beeld hebben en hebben opgepakt, en die nog op ons afkomen als landelijk en in Gelderland meer duidelijkheid is over het VTH-stelsel. Ook de introductie van de Omgevingswet 1 januari 2024 heeft impact op onze organisatie. Hoe en wat, dat zal in de loop van volgend jaar duidelijk worden. Het is vooralsnog een vergadertafel-werkelijkheid.

Een van de belangrijkste interne uitdagingen vatten we samen in vier woorden: de basis op orde! Dan doelen we met name op de ondersteuning van het primaire proces. We hebben in najaar 2022 met onze data en applicaties de overstap gemaakt naar the cloud. En die transitie is nog niet afgerond. We gaan dit najaar Office 365 anders inrichten, en we brengen het informatiemanagement op het niveau dat je van een veelbelovende omgevingsdienst mag verwachten. Een actueel inzicht in data vergemakkelijkt in alle opzichten het toezicht op onze eigen prestaties en het toezicht op bedrijven in onze regio.

Een tweede interne uitdaging is in dienst houden van vaste medewerkers en werven van nieuwe medewerkers. We willen het percentage inhuur niet laten oplopen en ZZP'ers het liefst alleen inzetten voor tijdelijke en specialistische klussen. Vinden, binden en boeien is een stevige klus.

Om de groei van ons werkpakket en de opdrachten die voor ons liggen mogelijk te maken, moeten we de Begroting 2023 bijstellen. Ons tarief verhogen we van € 92 per uur naar € 95 per uur. Dat is nodig omdat de papieren werkelijkheid van de oude begroting uit maart 2022 is ingehaald door de actualiteit. We doen een bijstelling van in totaal 4,1 miljoen euro, omdat we extra werk verrichten voor een aantal partners, grote projecten gaan lopen die gefinancierd worden uit de zogenoemde SPUK-gelden en om de gestegen prijzen te kunnen bekostigen.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

Inleiding

Voor u ligt een voorstel om de begroting 2023 te wijzigen. De, door de gemeenteraden en staten van Provincie goedgekeurde begroting 2023, is opgesteld in de eerste maanden van 2022 en door tal van ontwikkelingen niet meer actueel.

Sinds april 2022 is er in de maatschappij, politiek en in onze organisatie veel veranderd. Afgelopen jaar waren er ontwikkelingen die we op het moment van het opstellen van de begroting 2023 niet, of maar ten dele konden overzien.

In februari 2022 waren we als organisatie volop bezig met het met de voorbereidingen voor de omgevingswet, die op dat moment nog een geplande ingangsdatum van 1 juli 2023 zou hebben. Het ministerie van I&W was samen met OD-NL gestart met het opzetten van het IBP-programma, dat in het najaar 2022 heeft geleid tot een omvangrijk programma voor de omgevingsdiensten onder meer ter versterking van de robuustheid van de omgevingsdiensten. Ook zijn in het najaar 2022 tal van andere projecten opgestart en verlengd, zoals programma energie, Theseus, pilot WNB; projecten met substantiële omvang, die nog niet in de begroting 2023 waren meegenomen.

Naast de bovengenoemde inhoudelijke veranderingen zijn er twee financieel-economische ontwikkelingen die nopen tot bijstelling van de begroting.

Op 1 september 2023 hebben we als ODRA onze nieuwe kantoor in gebruik genomen. Dit ging gepaard met een andere wijze van werken (flexibel, mobiel, 'in the cloud'), waarbij tevens het beheer van ICT en huisvesting volledig door ODRA wordt gedaan. Die overstap heeft geleid tot een structurele besparing de kosten. Deze waren al wel in de begroting 2023 opgenomen op hoofdlijnen, gebaseerd op de business-case voor de transitie, maar nog niet op alle detail-aspecten.

De tweede financieel ontwikkeling betreft de, toch redelijk onverwachte, hoge inflatie en loonontwikkeling, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De reguliere indexatie die ODRA toepast in haar begrotingen (2%) bleek in het najaar 2022 / begin 2023 verre van voldoende om de inflatie en de kosten van de nieuwe CAO (7% stijging) te dekken.

In deze begrotingswijziging zijn de bovengenoemde inhoudelijke – en financiële ontwikkelingen meegenomen. Dit resulteert in een gewijzigde begroting, die stijgt van € 20,6 miljoen naar € 24,7 miljoen. De € 4,1 miljoen ophoging bestaat uit € 0,7 miljoen prijs- en loonindexering, en € 3,3 miljoen stijging door de uitvoering van aanvullende opdrachten en projecten.

Het tarief van ODRA stijgt van € 92,- per uur, naar € 95,- per uur. Een stijging van 3,3%.

Leeswijzer

In deze wijziging van de begroting wordt met name ingegaan op de wijzigingen. De reguliere activiteiten en reeds bekende ontwikkelingen in het voorjaar 2022, zijn in de initiële begroting beschreven en verwerkt in de begroting. Voor deze kwalitatief-inhoudelijke toelichting blijft onverkort de initiële begroting van kracht, en vormt samen met deze wijziging het geheel voor 2023.

In onderstaande hoofdstukken zijn de kerntabellen voor de begroting opgenomen; achtereenvolgens de productie-begroting vanuit het perspectief van de programma's en taakvelden. Gevolgd door de categoriale begroting met toelichtingen op de personele -en materiele kant van de begroting. Ook de balans is in deze wijziging opgenomen. In de bijlagen zijn de financiële consequenties voor de partners zichtbaar, evenals specificaties op productniveau.

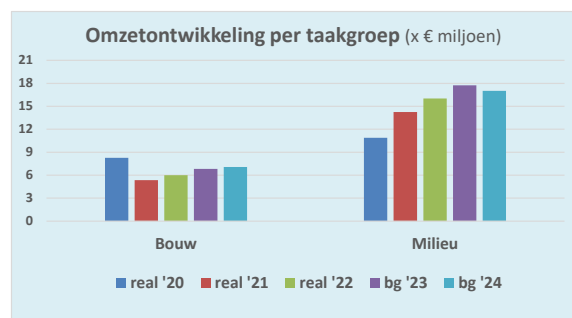
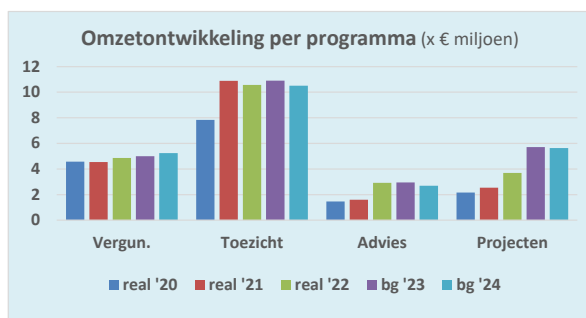
Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2023

1.1 Begroting 2023 op hoofdlijnen (productie-begroting)

Trends in de begroting

De afgelopen jaren hebben we een forse groei in het takenpakket en dito omzet en bezetting doorgemaakt. Op langere termijn verwachten we dat de trend zich doorzet.

Hieronder is de omzetgroei weergegeven per programma en per taakveld. Daaruit wordt duidelijk dat de omzetgroei zich het meest heeft ontwikkeld bij de projecten. Vergunningen en Advies kennen een regelmatigere groei. Bij Toezicht en handhaving is door het programma 'complexe handhaving' in 2021 al een aanzienlijke verhoging geweest.

De omzet wordt ook bepaald door wijzigingen in de tarieven. In 2021 en 2022 hebben we het uurtarief kunnen stabiliseren op € 92 per uur. (in 2020 € 91). Een stijging van 1% in drie jaar. Met het nu voorgestelde tarief van € 95 per uur stijgen we 4,4% t.o.v. 2020. De inflatie in die zelfde periode (cpi-index) was 12,9%.

De begroting 2024 gaat uit van een tarief van € 99 per uur. De omzet is begroot op € 24,1 miljoen. Dus lager dan deze begroting 2023. Het verschil wordt verklaard doordat in de begroting 2024 'conservatief' is begroot met betrekking tot aanvullende opdrachten en projecten.

De bezetting is in de afgelopen jaren gegroeid van 167 fte (2020) tot nu 218 fte begroot voor 2023. Onze overhead is in diezelfde periode gedaald van 28 naar 26% van de begroting (circa € 0,5 miljoen).

Productie doelstellingen

Hieronder lichten wij de gewijzigde begroting 2023 toe. Dat doen we aan de hand van de productiedoelstellingen en ons systeem van 'beheerste' output-financiering. Daarin wordt onderscheid gemaakt in de levering van producten (met productprijzen), diensten (obv uurtarief) en gezamenlijke diensten (vaste prijzen).

Deze financieringswijze geldt alleen voor dienstverlening aan partners en omgevingsdiensten voor reguliere werkpakketten. Voor de provinciale programma's, Complexe handhaving en Aandachtsbedrijven, geldt dat begroting en financiering geheel is gebaseerd op diensten, en afgerekend worden op werkelijke tijdsbesteding en het uurtarief.

Nieuw in deze begrotingswijziging is een omvangrijk aandeel van projecten, die incidenteel worden gefinancierd grotendeels met subsidies (geldt met name voor de zgn. SPUK-projecten). Voor deze projecten geldt dat ze zijn begroot op uurbasis met specifieke tarieven die in het project zijn voorgeschreven. In onze methodiek zijn deze ondergebracht onder diensten.

De basis in het systeem van 'beheerste – output financiering' is de producten- en dienstencatalogus (PDC). In het najaar 2021 was deze al grotendeels aangepast ten behoeve

van de omgevingswet. Dat de omgevingswet nu een halfjaar later ingaat (per 1 jan 2024) leidt ertoe dat we in de begrotingswijziging geen wijzigingen in de PDC hebben. Per 1 januari 2024 worden er wel enkele modificaties / actualisaties doorgevoerd.

Er heeft nog geen evaluatie plaatsgevonden van de kengetallen voor de producten aan de hand van de resultaten in de jaarrekening 2022. Die evaluatie loopt nog. In deze begrotingswijziging zijn alle kengetallen gelijk aan de kengetallen in de initiële begroting 2023.

Tabel 1; productie begroting

Begroting 2023 op hoofdlijnen x € 1.000	realisati			init.			benod.cap. act. begr.				Verschil	
	aantallen	e 2022		aantallen	2023		aantallen	in uren	2023		volume effect	prijs-effect
Baten												
Producten (obv aantallen)	11.364	7.438	38%	10.314	7.352	36%	11.124	86.714	8.237	33%	626	259
Diensten (obv uren)	132.563	12.307	63%	119.473	10.992	53%	146.743	146.743	13.871	56%	2.509	371
Gezamenlijke diensten		1.526	8%		1.708	8%		15.157	1.648	7%	-118	58
Overige baten		592	3%		527	3%		4.315	813	3%	286	
Vrijval balansposten		161							95		95	
Totaal baten		22.024			20.577			252.929	24.663		3.398	688
Lasten												
	aantal fte	€		aantal fte	€		aantal fte		€		aantal fte	
Lasten programma's	7,2	16.085		152,5	15.264	74%	179,2		18.300	74%	26,7	3.036
Lasten overhead	0,0	5.885	27%	36,5	5.314	26%	39,3		6.363	26%	2,8	1.050
Totaal lasten	7,2	21.971		189,0	20.577		218,5		24.663		29,5	4.086
gemid. kengetal producten	7,1			7,7			7,8					
tarief per uur	€ 92,00			€ 92,00			€ 95,00				€ 3,00	
Saldo		53			0				0			

Toelichting Producten: (zie ook bijlage "producten")

- Het aantal producten stijgt met 810 stuks, zijnde 8%. De toename vindt met name plaats bij de bouwproducten, zoals vergunningen Briks cat1, en het aantal klachten. Klachten nemen al jaren gestaag toe. De burger wordt 'mondiger' en weten steeds beter de weg te vinden naar ODRA.
- Financieel neemt de omzet vanuit de product-levering met € 0,88 miljoen toe. € 0,63 miljoen is gerelateerd aan toename van het aantal producten, merendeel betrekking hebbende op de Briks scat. 1. Het prijseffect is € 0,26 miljoen

Toelichting Diensten: (zie ook bijlage "diensten")

- Er is een toename van 27.000 uur dienstverlening. Dit is 23% . De toename betreft voornamelijk de projecten die in het najaar 2022 zijn opgestart, en dus niet in de begroting waren opgenomen. Het gaat onder meer om "Spuk-energie", Spuk-IBP, en de pilot op de WNB (wet natuur beheer).
- In het reguliere werk is ook een volume toename; deze betreft aanvullende opdrachten van partners, onder andere op gebied van projectcontroles (energie), begeleiding bij initiatieven Briks, en advisering leefomgeving en bodemsaneringen.
- Financieel neemt de omzet op diensten met € 2,9 miljoen toe.

De **gezamenlijke diensten** zijn lager begroot dan in de initiële begroting. Dit betreft een technische aanpassing. Activiteiten strafrecht en keten/data gedreven werken tbv de provinciale programma's zijn aldaar onder gebracht.

Een aanvullende post in de geactualiseerde begroting betreft de 'vrijval' van middelen uit de **balans**. Dit betreffen voorzieningen en bestemmingsreserves die dit jaar door ons zullen worden aangewend. Het gaat om resterende budgetten voor de omzetting naar MBA's (milieu belastende activiteiten) in het kader van de omgevingswet, innovatie-gelden en fonds voor milieumetingen. De oorsprong en omvang zijn verantwoord in de Jaarrekening 2022.

Door de wijzigingen in het aantal begrote producten en toename van aantal diensten, neemt de verhouding tussen deze twee categorieën af. 33% (was 36%) van de omzet is product gerelateerd. De dalende trend van het aandeel producten met vaste productprijs is er al sinds 2020. We betrekken deze trend bij de onderzoeken die vanuit het IBP voor toekomstige andere financieringswijze van omgevingsdiensten.

In tabel 1 zijn ook de lasten weergegeven op basis van de directe- versus indirecte overhead - activiteiten. Een belangrijk kengetal voor onze bedrijfsvoering is het overhead percentage. Met ons meerjarig financieel beleid willen we vanaf 2024 een overhead percentage van maximaal 25% bereiken. In de initiële begroting kwamen we uit op 26%. In de gewijzigde begroting blijven we dit percentage als uitgangspunt hanteren. De overhead groeit evenredig mee met de groei van de omzet. In het voorstel voor actualisatie zullen we rond 26% uitkomen.

1.2 Programmabegroting

De begroting van ODRA presenteren we in een programmabegroting met een extra specificatie naar de taakvelden bouw en milieu. De indeling van programma's en taakvelden volgt de structuur die we hebben afgesproken met onze partners en de omgevingsdiensten in Gelderland.

Tabel 2; baten per programma en taakveld

Baten x € 1.000	realisatie	ini begr.	act begr.	Specificatie taakveld '23		
	2022	2023	2023	bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.860	4.564	4.996	3.498	1.279	220
2. Toezicht en Handhaving	10.568	9.376	10.900	2.533	6.752	1.616
3. Advies	2.911	3.156	2.954	797	2.094	64
4. Stelseltaken						
5. Algemeen en Projecten	3.685	3.481	5.813		495	5.318
Baten	22.024	20.577	24.663	6.828	10.619	7.217
- verhouding				28%	43%	29%
Lasten x € 1.000	realisatie	ini begr.	act begr.	Specificatie taakveld '23		
	2022	2023	2023	bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.780	4.402	4.773	3.342	1.222	210
2. Toezicht en Handhaving	10.428	9.699	10.911	2.535	6.759	1.617
3. Advies	2.766	2.856	2.876	776	2.038	62
4. Stelseltaken	308	400	400			400
5. Algemeen en Projecten	3.689	3.220	5.702		485	5.217
Lasten	21.971	20.577	24.663	6.653	10.504	7.506
- verhouding				27%	43%	30%
Saldo	53		0	174	115	-289

De actuele begroting gaat uit van een omzet stijging van € 3,9 miljoen. Deze stijging zit voornamelijk in het programma 'projecten'. De reeds genoemde 'spuk' projecten energie en IBP leveren het grootste aandeel.

In alle programma's is de tariefstijging van € 92,- naar € 95,- euro doorgevoerd. Voor een aantal projecten geldt echter dat er een vaste prijs geldt, die al vast ligt in de subsidie voorwaarden. Daar blijft € 92,- gelden voor dit jaar.

Bij de baten is er geen toerekening aan onze stelseltaken in Gelderland. Wij hebben daar geen inkomsten uit. De provinciale programma's, op zich een Gelderland-brede activiteit, is toegerekend aan de programma's Toezicht en handhaving en Algemeen en projecten, op basis van de inhoud van de activiteit. Qua kosten zijn de stelseltaken enkel de kosten die in

rekening worden gebracht Gelderland brede stelseltaak, zoals portaal, HR, communicatie en Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSbM).

De toerekening aan de taakvelden geschiedt aan de hand van onze PDC. Omdat er geen wijzigingen worden doorgevoerd in de PDC is de toerekening aan de taakvelden verhoudingsgewijs gelijk.

In de initiële begroting 2023 hebben we per programma ook de beoogde resultaten vermeld, onder meer in de vorm van KPI's, zoals tijdigheid, klanttevredenheid en kwaliteit. Deze doelen zijn niet gewijzigd en gelden dus eveneens voor deze gewijzigde begroting 2023.

Nieuwe categorisering

Vanuit het IBP-programma worden omgevingsdiensten beoordeeld op hun robuustheid. Naast een aantal kwalitatieve criteria zijn er kwantitatieve criteria met betrekking tot de omvang van de basistaken en milieu gerelateerde plustaken, aantal externe fte's en opleidingskosten en innovatie.. Dat levert een extra categorisering op in de begroting. Vooralsnog lijken we voor wat betreft het eerste criterium, boven de gestelde norm van € 16,5 miljoen aan omzet uit te komen. In de jaarrekening over 2023 zal hierop, en op de andere criteria, specifiekere worden gerapporteerd.

1.3 Exploitatie begroting

Tabel 3; Baten per klantgroep

Baten x € 1.000	realisatie 2022	init. begr. 2023	act. begr. 2023	Specificatie taakveld '23		
				bouw	milieu	algemeen
Partners	15.009	14.554	17.504	6.668	7.178	3.657
Provinciale programma's	4.848	4.711	4.861	49	2.395	2.417
Omgevingsdiensten	391	472	537	110	308	118
Derden	734	366	312		183	129
Projecten			983		183	800
Overig / balans			95			95
- doorberekende kosten	671	475	372		372	
- overig	370					
Baten	22.024	20.577	24.663	6.828	10.619	7.217
- verhouding				28%	43%	29%

In bovenstaande tabel zijn de baten gecategoriseerd per klantgroep. Ten opzicht van de initiële begroting is er een nieuwe klantgroep "projecten". Hierin zijn de gesubsidieerde of met doeluitkering bekostigde projecten (niet zijnde van partners) opgenomen.

Naast de projecten zien we de grootste volume toename bij de partners. Het betreft de aanvullende opdrachten van partners én de afspraken die in de werkpakketten 2023 zijn gemaakt. Die laatste wijken op sommige onderdelen af van de raming in de initiële begroting.

De post 'balans' (en in 2022 'overig') betreft de middelen die ODRA in haar bestemmingsfondsen heeft en dit jaar benut. Het gaat om restanten van innovatiegelden 2022 (€ 46K), geld voor omzetting MBA's (€ 11K) en het bestemmingsfonds 'milieu metingen'. De middelen worden gebruikt ter dekking van de investering -en afschrijflasten van nieuwe apparatuur meetdienst.

De post doorberekende kosten betreft materiële kosten die rechtstreeks aan diensten of projecten hangen. Voorbeelden daarvan zijn de kosten voor ons team Meten en advies,

welstandsonderzoeken (Wabo), piket ('opruimkosten') en kosten die ODRN (Nijmegen) bij ons in rekening brengt voor complexe vergunningverlening.

Tabel 4: kosten begroting per kostencategorie

Begroting baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2022	ini begroting 2023	act begr. 2023	% tov ini bg' 2023
Baten	22.024	20.577	24.663	20%
Lasten				
Personeel loonkosten				
Medewerkers ODRA	13.172	13.287	16.023	21%
Inhuur externe capaciteit	4.654	3.505	4.112	17%
Personeel overige kosten				
Opleidingen	275	294	481	64%
Algemene personeelskost	556	534	673	26%
Dotatie personeelsvoorziening	-111	60	200	232%
Harmonisatie/detacheringskosten	-66	-100	-80	-20%
Totaal personeel	18.480	17.580	21.408	22%
Huisvesting en facilitair	716	742	824	11%
ICT	804	822	889	8%
Stelselkosten	308	364	400	10%
Advieskosten	490	206	280	36%
Onvoorzien	101	92	99	7%
Programmakosten	748	772	669	-13%
Vrijval balansposten	325		95	
Totaal lasten	21.971	20.577	24.663	20%
Saldo	53	0	0	

Toelichting Personele kosten:

- **Loonkosten ODRA-medewerkers**
De initiële begroting is opgesteld voordat de CAO 2022-2023 bekend was. Het was gebaseerd op de feitelijke loonkosten 2021 en een aanname over de gemiddelde loonkosten en cao-verhoging van ca 2%. De CAO voor dit jaar is in maart 2023 vastgesteld en heeft een effect van 7% op de lonen. Daarnaast is het wettelijk verlof met drie dagen toegenomen. Dit heeft een effect op de productiviteit. Die daalt van 1.400 naar 1.374 declarabele uren per fte.
- **Personeelskosten stijgen ook door de toegenomen bezetting.**
We hebben meer menskracht nodig om de aanvullende opdrachten en projecten te kunnen uitvoeren. Ons beleid richt zich op structureel werk en (interne) mensen voor aan te nemen. Dat is lastig in de huidige arbeidsmarkt. Ook vinden van externe medewerkers is voor sommige functies lastig en kosten verhogend.
- **We verwachten dat we dit jaar een totale bezetting van 218,5 fte nodig hebben. (189 fte initieel begroot).** Dit is een toename van 29 fte, hetgeen een toename van de kosten met zich meebrengt van € 3,3 miljoen.
- **Het aantal indirecte medewerkers (overhead).**
In absolute zin neemt het aantal medewerkers (overhead) toe met 2,8 fte. Deze toename is nodig voor de uitbreiding bij bedrijfsvoering vanwege meer opdrachten (grotere administratie) en facilitaire zaken en ICT. In 2023 wordt het vooral tijdelijk opgelost met externen, vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Procentueel gezien neemt de omvang van de personele overhead iets af.

Tabel 5: Formatie en bezetting

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2022				init. begroting 2023				act. begroting 2023			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting												
Productief	130,4	36,2	166,6	82%	125,9	26,6	152,5	81%	149,5	29,7	179,2	82%
Niet productief	32,4	5,2	37,6	18%	36,5		36,5	19%	35,3	4,0	39,3	18%
Totaal bezetting en formatie	162,8	41,4	204,1		162,4	26,6	189,0		184,8	33,7	218,5	
Loonkosten x € 1.000	13.172	4.654	17.826		13.287	3.505	16.792		16.023	4.112	20.134	
Gemiddelde kosten / fte (in €)	80.929	112.448	87.319		81.824	131.780	88.856		86.697	122.150	92.159	
% van de loonsom	84%	26%			79%	21%			80%	20%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					1%	17%	1,8%		7,1%	8,6%	5,5%	
Bezettingsverschil in euro's									1.835	930	2.765	
Prijverschil in euro's									901	-324	576	
Ten opzichte van init. begroting 2023									2.736	606	3.342	

Toelichting externe inhuur:

- We hebben, evenals veel branches, last van de krapte op de arbeidsmarkt. Dat uit zich onder meer in de mix van interne bezetting versus externe bezetting. Ons lange termijn doel is een flexibele schil van externen te hebben van 15%. Daar zitten we met deze begroting nog relatief ver van af. Op de keeper beschouwd is aantrekken van externen nog iets makkelijker dan specialisten werven voor een dienstverband. Alle omgevingsdiensten in Gelderland hebben hier last van. We voeren samen een campagne, maar vissen ook in dezelfde vijver met het risico dat we elkaars concurrenten zijn.
- Voor de begroting goed nieuws: we kunnen de inhuurkosten dit jaar realiseren onder het gemiddelde begrote bedrag van de initiële begroting. Deze lagere begroting voor inhuur dekken een klein stukje de meerkosten die we kwijt zijn vanwege een nieuwe CAO. Hierdoor is het mede mogelijk gebleken om in deze geactualiseerde begroting het tarief met 3% te laten stijgen, i.p.v. de gemiddelde cao stijging van 7%.

Toelichting op de overige personeelskosten:

- De opleidingskosten hebben we in deze begroting herijkt op de criteria vanuit het IBP-programma over robuustheid. We hanteren een norm van 3%. (2% in de initiële begroting).
- De algemene personeelskosten zijn 4% van de loonsom, conform de initiële begroting.
- Dotatie personeelsvoorziening. We verwachten éénmalig hoge kosten dit jaar door helaas gelijktijdig optredende casussen. Het betreft voornamelijk transitievergoedingen voor medewerkers. Normaliter is dit meer gespreid over de jaren. Ons structurele begrotingsbedrag ligt normaliter tussen de € 50 en € 100K per jaar.

Toelichting op de kosten bedrijfsvoering: Huisvesting, ICT, advieskosten en onvoorzien.

Op 30 december 2021 heeft het bestuur fiat gegeven voor verhuizing naar de Airborne Tower. Het besluit is gebaseerd op een positieve businesscase. Deze verhuizing is per 1 september gerealiseerd 2022.

Onze initiële begroting (opgesteld maart 2022) was nog gebaseerd op de businesscase voor de transitie. De bijstellingen in deze gewijzigde begroting zijn tweërlei: we hebben een reëler beeld van alle contractuele afspraken over huisvesting, facilitair -en ict, én we hebben nu beter zicht op de kostenstijgingen (inflatie) op deze kosten. Vele indexaties op de contracten die leveranciers hebben doorgevoerd in 2023, zijn pas begin dit jaar bekend geworden en nu in de wijzigingen opgenomen.

Specifiek:

- Bij de post **huisvesting en facilitair** (stijging met 11% t.o.v. de initiële begroting) geldt ook dat er een budget is opgenomen voor duurzame mobiliteit. In het najaar 2023 starten we met elektrificeren van het wagenpark, en zullen voor medewerkers een fietsplan (e-bike - lease) worden geïntroduceerd.

- Bij **ICT** geldt aanvullend dat er hogere kosten zijn te verwachten vanwege de verdere inrichting en professionalisering (lees beveiliging, structurering, archivering) van de office omgeving. Ook is er een stijging vanwege de toename van het aantal medewerkers; meer licenties en meer apparatuur.
- **Stelselkosten**: Deze is gebaseerd op de afspraken in het Gelders stelsel en de begrotingen van de afzonderlijke omgevingsdiensten die de taken uitvoeren. Nieuw t.o.v. de vorige begroting en 2022 is de contributie aan OD-NL.
- **Advieskosten**: Deze stijgt vooral mee met de inflatie; tarieven van externe bureaus zijn inmiddels ook hoger dan voorheen.
- **Onvoorzien**; betreft een stelpost. Nu begroot op 0,4% van de begroting. De post onvoorzien heeft relatie met het weerstandsvermogen. (zie hoofdstuk 'balans'). Indien er voldoende eigen vermogen is om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen, zou deze begrotingspost lager kunnen zijn. Bij ODRA is op dit moment de eigen reserve 2,3%, lager dan de risico's. (Deze zijn beschreven in de initiële begroting 2023). In het bestuur is afgesproken dat in het najaar van 2023 een analyse wordt opgesteld voor een structurele omvang van het vermogen.
- **Programmakosten**: Deze bestaan uit materiële kosten voor de 'meetdienst' (€ 230K), complexe vergunningen (inkoop van ODRN ad € 64K), inschakelen van bedrijven na piketoproepen (€ 72K), materiele kosten voor projecten (€ 122K), en kosten voor programmatuur t.b.v. de gezamenlijke dienst "beheer data, kaarten". Een deel van de kosten wordt 1 op 1 doorbelast aan de afnemers (zie toelichting op de baten).

1.4 Overhead.

In de geactualiseerde begroting zal het percentage overhead gelijk blijven op 26%. In absolute zin stijgt de overhead met ruim € 1 miljoen. Voornamelijk door de toename van de kosten voor indirect personeel (CAO en hogere bezetting), en de indexeringen op de materiele kosten.

Tabel 6: Overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2022	directe kosten 2022	totaal kosten 2022	init. begr. overhead 2023	directe kosten 2023	totaal kosten 2023	act. begr. overhead 2023	directe kosten 2023	totaal kosten 2023
Subtotaal personeel	3.319	15.160	18.480	3.204	14.376	17.580	4.062	17.345	21.408
Overige overhead									
Huisvesting en facilitair	716		716	742		742	824		824
ICT	804		804	822		822	889		889
Advieskosten	427	63	490	206		206	205	75	280
Stelselkosten	192	115	307	248	116	364	284	116	400
Onvoorzien en overig	102	748	850	92	772	864	99	669	768
Vrijval balansposten	325		325					95	95
Subtotaal overige overhead	2.566	926	3.492	2.109	888	2.997	2.301	955	3.256
Totaal	5.885	16.086	21.972	5.313	15.264	20.577	6.363	18.300	24.663
totale kosten	21.971			20.577			24.663		
% van de totale kosten	26,8%	73,2%		25,8%	74,2%		25,8%	74,2%	

Hoofdstuk 2: Balans wijzigingen

Er zijn twee aanleidingen voor wijzigingen in de balans in deze geactualiseerde begroting. De eerste betreft de Jaarrekening 2022, die in april 2023 is vastgesteld. De effecten die we nu meenemen zijn met name de resultaatbestemming, reserves en voorzieningen die in de Jaarrekening zijn gevormd.

Tweede reden zijn de investeringen die in 2022 hebben plaatsgevonden, en die vanaf 2023 leiden tot afschrijvingen.

Omdat vergelijking met de geprognosticeerde Balans 2023 in de initiële begroting van weinig toegevoegde waarde is, wordt hieronder alleen de nieuwe geprognosticeerde Balans ultimo 2023 weergegeven in relatie tot de eindbalans 2022 (= Beginbalans '23).

2.1 Balans 2023

De wijzigingen in de begroting hebben effect op de geprognosticeerde balans ultimo 2023. In paragraaf 2.2 zijn de afzonderlijke mutaties toegelicht met betrekking tot de vaste activa en passiva. Die kennen min of meer een voorspelbaar karakter en/of zijn gepland.

De vlottende activa en passiva zijn over het algemeen stelposten, gebaseerd op ervaringscijfers.

Tabel 7; Balans 2023

Activa x € 1.000	realisatie 31-12-2022	prognose 31-12-2023	Passiva x € 1.000	realisatie 31-12-2022	prognose 31-12-2023
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa			Algemene reserve	470	500
Materiële vaste activa	1.387	1.130	Te bestemmen batig saldo	-	-
Financiële vaste activa			Bestemmingsreserves	340	245
			Resultaat boekjaar	53	0
			Voorzieningen	896	747
			Schulden > 1 jaar	625	583
				2.384	2.075
Vaste activa	1.387	1.130	Vlottende passiva		
Vlottende activa			Vlottende schulden < 1 jaar	4.116	4.055
Voorraden			Overlopende passiva		
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	5.301	5.000	Overige schulden	189	100
Liquide middelen		100			
Onderhanden werk			Vlottende passiva	4.305	4.155
Vlottende activa	5.301	5.100	Totaal passiva	6.688	6.230
Totaal activa	6.688	6.230			

2.2 Vermogen, bestemmingsfondsen en voorzieningen

Reserves en bestemming batig saldo 2022

In 2022 is er een batig saldo gerealiseerd van € 53.300. Het algemeen bestuur heeft aangegeven dat dit gebruikt kan worden ter aanvulling van de algemene reserve tot het maximum dat in de GR is vastgesteld, nl € 0,5 miljoen. Er is besloten dat het restant van € 23.500 kan worden gebruikt naar een onderzoek naar het eigen vermogen. Een aantal partners geven in hun zienswijzen op begroting en jaarrekening aan dat zij om principiële redenen het bedrag terug willen ontvangen.

Over de zienswijzen moet nog besloten worden; voor bovenstaande tabel over de reserves zullen beide scenario's leiden tot onttrekking van de €53.000 uit de post "te bestemmen batig saldo". Vanwege uitstel van Omgevingswet zijn ook opleidingsinspanningen doorgeschoven van deels 2020 naar 2022. Onze partners hebben in 2020 een geormerkt budget ter beschikking gesteld, dat dit jaar zal worden besteed.

Tabel 8: Verloop reserves

Reserves x € 1.000	stand 31-12-2022	toevoeging '23	onttrekking '23	saldo 31-12-2023
Algemene reserve	470,2	29,8		500,0
Te bestemmen batig saldo	53,3		53,3	
BR opleidingen Omgevingswet				
BR innovatie	45,6		45,6	
BR Provincietaken	91,8			91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1		38,2	152,9
BR mba's	11,0		11,0	
Totaal reserves	863,0	29,8	148,1	744,7

Toelichting op de het verloop reserves

- Met betrekking tot de innovatiegelden, resterend uit 2022, is vooralsnog een besteding van € 45.600 begroot voor het traject Rijker verantwoord en circulaire economie. In de reguliere begroting is structureel € 100.000 beschikbaar. De bestedingsruimte is met deze wijziging in begroting € 145.600.
- De € 11.000 MBA's is het restant van de middelen die hiervoor in al 2021 zijn gereserveerd. Door uitstel van de omgevingswet was nog niet alles besteed; dit jaar zal dat wel het geval zijn.
- De reserve Provincie taken heeft nog geen concrete besteding. De reserve voor Bureau milieumetingen is bedoeld voor de kosten van de (vervanging)investeringen van apparatuur.

Voorzieningen

We hebben drie voorzieningen op de balans opgenomen en in de tabel weergegeven:

- De voorziening Harmonisatie is een langlopende voorziening, ontstaan bij de oprichting van ODRA, ruim 10 jaar geleden. Het dekt de meerkosten in de salarissen van medewerkers die toen zijn overgekomen van de provincie Gelderland.
- Geprognoseerd is een gedeeltelijke vrijval van bovenmatig verlof. Er wordt vanuit het management gestuurd op de 'verlof stuwmeren' en geplande opname van de opgebouwde rechten.
- De post Personeel betreft kosten voor individuele trajecten met voormalige ODRA-medewerkers. Daarvoor was een voorziening getroffen die geheel zal worden besteed.

Tabel 9; verloop voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	stand 31-12-2022	toevoeging '23	onttrekking '23	saldo 31-12-2023
Harmonisatie Prov. Gelderland	381,4		36,7	344,7
Verlofsparen	483,1		80,5	402,6
Personele kosten	31,0		31,0	-
Totaal voorzieningen	895,5		148,2	747,3

Investerings en materiele activa

De investeringen zijn dit jaar gering:

- Er is nieuwe (vervanging) apparatuur nodig voor de meetdienst.
- We maken een start met het elektrificeren van het wagenpark in het kader van de duurzame mobiliteit.
- De organisatie groeit; dit houdt in dat we mobiele ict-apparatuur aanschaffen.
- Investerings in de huisvesting en meubilair is niet nodig; onze nieuwe kantoorruimte is vooralsnog voldoende ingericht voor de huisvesting van deze extra medewerkers.

Langlopende lening

Ter dekking van de investeringen in de huisvesting hebben we in 2022 een 15-jarige lening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 625.000. De aflossing loopt parallel met de afschrijvingen.

Tabel 10; materiele vaste activa

Materiële vaste activa x € 1.000	stand 31-12-2022	toevoeging '23	afschrijving '23	saldo 31-12-2023
Apparatuur en voertuigen	131,2	5,0	34,7	101,5
Infrastructuur kantoor	455,0		31,4	423,6
Kantoormeubilair	368,9		52,2	316,7
ICT-apparatuur	333,4	15,0	116,2	232,2
ICT-software	98,1		42,3	55,8
	1.386,6	20,0	276,8	1.129,9

Bijlagen

In de navolgende bijlagen hebben we de specificaties opgenomen van de geactualiseerde begroting.

Bijlage 1: Betreft de begrote omzet voor ODRA per klant. Dit zijn de kosten voor de partners. Deze komen overeen met de afgesproken werkpakketten voor 2023 + aanvullende opdrachten.

Bijlage 2 en 3: geven de geactualiseerde aantallen producten en diensten weer.

Bijlage 4: geeft de actualisatie van de gezamenlijke diensten, de projecten en materiele kosten.

En in **Bijlage 5** zijn kengetallen opgenomen

Detail toelichtingen zijn in dit document achterwege gelaten. Deze zijn bij klanten bekend via de afspraken over de werkpakketten. De algemene lijn is in hoofdstuk 1 en 2 gegeven.

Bijlage 1; Begrote omzet per klant

Baten per klant x € 1.000	Bouw	Milieu	Totaal	Bouw	Milieu	Algemeen	Totaal	Gezamenlijke diensten				Overige	Totaal	aandeel	aandeel	%	Aantal	Uren	Totaal	Totaal	% tov ini bg 23
	producten	producten	producten	diensten	diensten	diensten	diensten	Alle	Deel	Alge	Totaal	baten	act. begr.	bouw	mil. &		producten	diensten	baten	baten	
	x tarief	x tarief	x tarief	x € 95	x € 95	x € 95	x € 95	partners *)	partners **)	meen ***)	****)	****)	2023		alg.				2023	2022	
Arnhem	2.666	989	3.656	544	597	858	1.999	199	257	150	606	141	6.401	3.466	2.935	28%	4.834	21.038	5.669	6.248	13%
Doesburg	332	70	402	19	33	53	105	17	17	13	47	13	568	381	186	2%	472	1.107	146	238	290%
Duiven	10	217	228	5	91	28	124	29		14	43	20	415	35	380	2%	291	1.304	397	340	4%
Lingewaard	1.111	433	1.544	285	425	644	1.354	83	74	63	220	80	3.198	1.469	1.729	14%	2.017	14.251	3.261	2.792	-2%
Overbetuwe	19	480	499	29	292	111	432	63		48	110	58	1.099	105	993	5%	681	4.545	994	925	10%
Provincie regulier		330	330		599	1.122	1.720	80		28	107	249	2.406	249	2.158	11%	325	18.263	1.220	1.255	97%
Provincie Bodemtaken				333	423		755						755	333	423	3%		7.950	550	780	37%
Provincie Complexe Handh				49	2.395	1.157	3.601					45	3.646	94	3.552	16%		37.909	3.533	3.602	3%
Provincie Aandachtsbedrijv						1.173	1.173					42	1.215	42	1.173	5%		12.348	1.178	1.254	3%
Renkum	672	182	854	72	94	275	441	59	49	45	154	41	1.489	834	655	7%	1.163	4.641	1.388	1.517	7%
Rheden	52	239	291	11	86	76	173	59		44	103	48	615	110	505	3%	707	1.822	538	558	14%
Rozendaal	3	7	9	1	3	3	7	10		7	17	7	40	10	30	0%	18	78	31	29	31%
Westervoort	2	45	47	1	19	11	31	21		10	31	14	123	17	106	1%	67	328	106	96	15%
Zevenaar	20	334	354	20	205	44	269	59		28	87	55	765	95	670	3%	495	2.832	715	849	7%
Subtotaal partners	4.886	3.327	8.213	1.367	5.262	5.556	12.185	679	397	450	1.526	813	22.737	7.241	15.495	100%	11.070	128.416	19.726	20.483	15%
% van de omzet			36%				54%				7%	4%									
Subtotaal OD's		24	24	110	170	118	399	114			114	0	537		537		54	3.955	417	391	29%
Subtotaal derden					175		304	8			8	0	312		312			3.306	433	1.148	-62%
Subtotaal projecten					183	800	983						983					10.685	100		
Subtotaal balans													95		95						
Totaal klanten	4.886	3.351	8.237	1.478	5.790	6.474	13.871	801	397	450	1.648	813	24.663	7.241	16.439	1	11.124	146.362	20.676	22.022	19%
% van de omzet			33%				56%				7%	3%									

*) betreft beheer zones, kaarten en data, data- en ketengedreven toezicht, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst

**) betreft klantadvies bouw

***) betreft projectmanagement/meewerken project Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget

****) zie specificatie tabel overige baten

Bijlage 2; Producten en Diensten overzicht

Omschrijving product	Taakveld	Kengetal 2023	Kostprijs 2023	Aantal producten act. begr. 2023	Baten 2023 per product x 1.000	%	Aantal producten init. begr. 2023	Aantal producten realisatie 2022
Programma 1. Vergunningverlening								
Aanpassingen omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.235	8	€ 10	0%	8	6
Intrekingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 380	40	€ 15	1%	40	26
Maatwerk milieu	Milieu	14	€ 1.330	61	€ 81	1%	60	56
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 95	1.388	€ 132	31%	1.383	1.469
Meldingen mba	Milieu	10	€ 950	464	€ 441	10%	453	394
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 /gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 855	1.778	€ 1.520	40%	1.368	1.490
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 /gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.185	513	€ 1.121	11%	484	492
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.090	51	€ 107	1%	56	33
Vergunning vuurwerkbrandingen	Milieu	11	€ 1.045	175	€ 183	4%	172	183
Totaal (+ gemiddelden)		8,8	€ 806	4.478	€ 3.609	100%	4.024	4.149
			aandeel bouw	3.719	2.788	83%	3.275	3.477
			aandeel milieu/alg	759	821	17%	749	672
Programma 2. Toezicht en Handhaving								
Controle Alcoholwet	Milieu	5	€ 475	30	€ 14	1%		
Controle asbest/sloop	Bouw	9	€ 855	229	€ 196	5%	229	230
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.185	244	€ 533	5%	229	202
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.560	89	€ 406	2%	93	64
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 760	1.267	€ 963	28%	1.107	1.391
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 950	109	€ 103	2%	99	116
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 570	642	€ 366	14%	611	432
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 190	2.006	€ 381	45%	1.882	2.907
Preventief milieutoezicht	Milieu	9	€ 855	1.691	€ 1.446	38%	1.635	1.552
Projectcontrole - WNB	Milieu							45
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 380	219	€ 83	5%	290	176
Toezicht vuurwerkvenementen	Milieu	12	€ 1.140	120	€ 137	3%	115	100
Totaal (+ gemiddelden)		7,6	€ 696	6.646	€ 4.628	100%	6.290	7.215
			aandeel bouw	1.829	2.098	28%	1.658	1.887
			aandeel milieu/alg	4.787	2.516	72%	4.632	5.328
Totaal producten		7,8	€ 740	11.124	€ 8.237		10.314	11.364
			aandeel bouw	8.506	€ 4.886	59%	7.907	8.805
			aandeel milieu/alg	2.588	€ 3.337	41%	2.407	2.559

Omschrijving dienst	Taakveld	Aantal uren act. begr. 2023	Baten 2023 per dienst x 1.000	%	Aantal uren init. begr. 2023	Aantal uren realisatie 2022
Programma 1. Vergunningverlening						
Advies omgevingskwaliteit	Bouw	1.671	€ 159	12%		
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	607	€ 58	4%	292	681
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	3.137	€ 298	22%	2.633	645
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.022	€ 97	7%	1.315	4.456
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.040	€ 190	15%	2.240	1.499
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.312	€ 220	17%	2.522	5.180
Omgevingsvergunning BRIKS cat 3 /gevolgklasse 3	Bouw	660	€ 63	5%	2.320	1.945
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.509	€ 238	18%	2.684	2.051
Subtotaal		13.958	€ 1.322	100%	14.006	16.457
	aandeel bouw	5.837	€ 551	42%	7.193	4.089
	aandeel milieu/alg	8.121	€ 771	58%	6.813	12.368
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	250	€ 24	2%	250	32
Controle activiteiten in of op de bodem	Milieu	666	€ 63	5%		
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.581	€ 435	33%	4.312	4.194
Controle bodemsanering	Milieu	5.818	€ 551	42%	6.608	6.210
Controle complex bedrijf	Milieu	9.399	€ 892	67%	9.649	11.631
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	2.790	€ 263	20%	2.619	4.744
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.694	€ 1.016	77%	10.323	10.776
Handhavingscontrole - PCH	Milieu	670	€ 64	5%	670	
Hercontrole milieu - PCH	Milieu	1.410	€ 134	10%	1.410	
Juridische expertise handhaving	Algemeen	4.782	€ 454	34%	5.256	5.479
Keten- en data gedreven toezicht - PCH	Milieu	795	€ 76	6%		
Klachtbehandeling - PCH	Milieu	2.028	€ 193	15%	2.028	
Preventief milieutoezicht - PCH	Milieu	657	€ 62	5%	657	
Projectcontrole	Milieu	8.379	€ 790	60%	2.504	3.454
Rapportageverplichting EPRTR	Algemeen	1.289	€ 122	9%	1.101	
Rapportageverplichting overig - PCH	Milieu	1.572	€ 149	11%	1.572	602
Rapportbehandeling bedrijfsmelding en melding ong	Milieu	1.524	€ 145	11%	1.464	1.205
Strafrecht - PCH	Milieu	600	€ 57	4%		191
Transportcontrole	Milieu				250	
Toezicht milieu	Milieu					8.351
Subtotaal		57.904	€ 5.490	100%	50.673	56.869
	aandeel bouw	4.581	€ 435	8%	4.312	4.194
	aandeel milieu/alg	53.323	€ 5.055	92%	46.361	52.675
Programma 3. Advies						
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	10.073	€ 956	72%	9.636	12.016
Afhandeling Woo-verzoeken	Algemeen	670	€ 64	5%	465	
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	3.505	€ 333	25%	2.980	3.950
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	8.373	€ 790	60%	9.994	8.595
Meetadviesrapport luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	1.765	€ 168	13%		
Advies milieu	Milieu					119
Subtotaal		24.386	€ 2.310	100%	23.075	24.680
	aandeel bouw	3.505	€ 333	14%	2.980	3.950
	aandeel milieu/alg	20.881	€ 1.977	86%	20.095	20.730
Programma 5. Algemeen en Projecten						
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	3.614	€ 343	7%	2.745	2.234
Detachering	Algemeen	3.096	€ 288	6%	768	1.829
Faciliteren participatietraject	Milieu	470	€ 45	1%	1.785	593
Meewerken aan programma of project	Algemeen	15.750	€ 1.478	31%	9.666	14.823
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	977	€ 93	2%	1.000	373
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.834	€ 1.594	33%	15.755	14.705
*) Overige diensten	Algemeen	9.754	€ 909	19%		
Subtotaal		50.495	€ 4.749	100%	31.719	34.557
	aandeel milieu/alg	50.495	€ 4.749	100%	31.719	34.557
Totaal uren		146.743	€ 13.871		119.473	132.563
	aandeel bouw	13.923	€ 1.319	10%	14.485	12.233
	aandeel milieu/alg	132.820	€ 12.552	90%	104.988	120.330

Bijlage 3; Gezamenlijke diensten en projecten en materiele baten

Omschrijving gezamenlijke dienst x € 1.000	Thema	act. begr. 2023	init. begr. realisatie		toelichting
			2023	2022	
Piketdienst	milieu	110,4	106,9	93,8	alle partners
Strafrecht	milieu	152,0	202,4	254,0	alle partners
Keten- en data gedreven toezicht	milieu	176,5	244,0	176,7	alle partners
Keten- en data gedreven toezicht	milieu	114,0	110,4	55,2	alle omgevingsdiensten
Beheer zones, kaarten en data	milieu	172,8	167,3	147,4	alle partners
Beheer zones, kaarten en data	milieu	7,7	7,5	8	Montferland
Klantadvisering	milieu	67,5	65,3	5,4	alle partners
Klantadvisering	bouw	396,7	368,0	425,4	alle bouwpartners
Gezamenlijke dienst innovatiebudget	algemeen	103,3	100,0	147,9	alle partners
Gezamenlijke dienst voor algemeen deel van de projecten	GUOV	23,7	22,9	20,4	gemeentelijke partners
Omzetting MBA's	milieu			53,3	
Subtotaal reguliere gezamenlijke diensten		1.324,5	1.394,7	1.387,5	
Programma Duurzaamheid:	Energie	142,5	138,0	203,5	gemeentelijke partners
	Circulari	47,5	46,0	31,2	gemeentelijke partners
Programma Omgevingswet:	Omgevir	133,1	128,8	276,2	alle partners
Subtotaal gezamenlijke programma's en projecten		323,1	312,8	510,9	
Totaal gezamenlijke diensten		1.648	1.708	1.898	

klant	inwoners		stemverhouding		sleutel 60% inwoners - 40% stemverhouding	sleutel Briks
Arnhem	163.108	34%	22	22%	29%	68%
Doesburg	11.082	2%	3	3%	3%	
Duiven	24.986	5%	3	3%	4%	
Lingewaard	46.938	10%	16	16%	12%	19%
Overbetuwe	48.267	10%	8	8%	9%	
Provincie Gelderland	43.032 *)	9%	16	16%	12%	
Renkum	31.403	7%	12	12%	9%	13%
Rheden	43.444	9%	8	8%	9%	
Rozendaal	1.737	0%	3	3%	1%	
Westervoort	14.965	3%	3	3%	3%	
Zevenaar	44.392	9%	8	8%	9%	
Totaal	473.354	100%	102	100%	100%	100%

*) gemiddelde van 10 gemeentelijke partners

De kosten voor de gezamenlijke diensten nemen af. Oorzaak is een technische overheveling van activiteiten strafrecht en keten- data gedreven werken naar het programma complexe handhaving.

De kosten voor de gezamenlijke diensten worden via de vastgestelde verdeelsleutel (60% inwoners en 40% stemverhouding) in werkprogramma's opgenomen. De aantallen inwoners worden jaarlijks herijkt, hetgeen kleine verschuivingen met zich meebrengt.

Bijlage 4; Specificatie overige baten

Baten per klant x € 1.000	Uitbestede complexe VV	Omgevings- wet	Archief	Beleids- advisering uitvoering	Out of pocket	Meetdienst provincie	Totaal overige baten	bouw	milieu	algemeen
Arnhem	5	27	46	63			141		5	137
Doesburg		3	4	6			13			13
Duiven		4	7	9			20			20
Lingewaard	22	12	19	26			80		22	58
Overbetuwe	15	8	15	20			58		15	43
Provincie Regulier			19			230	249		230	19
Provincie Complexe Handhaving					45		45			45
Provincie Aandachtsbedrijven					42		42			42
Renkum		9	14	19			41			41
Rheden	7	8	14	19			48		7	40
Rozendaal		1	2	3			7			7
Westervoort		3	5	7			14			14
Zevenaar	15	8	14	19			55		15	41
Dummy partners										
Subtotaal partners	64	84	158	190	87	230	813	-	294	519
Subtotaal OD's						0	0			0
Subtotaal derden						0	0			0
Totaal klanten	64	84	158	190	87	230	813	-	294	519

Naast -en in de werkprogramma's zijn materiele kosten opgenomen.

- De posten "archief" (t.b.v. kwartier-maken) en "beleidsadvisering" zijn niet in de werkprogramma's opgenomen; hiervoor zijn afzonderlijke plannen in partneroverleg en bestuur gepresenteerd en geaccordeerd.
- De overige posten zijn opgenomen in de werkprogramma's
- De materiele post voor Wabo kosten is niet meer opgenomen. We gaan ervanuit dat de kosten door Lingewaard en Arnhem zelf worden betaald. Ook is een deel van hetgeen eerst werd uitbestede, nu opgenomen als te leveren dienst door ODRA.

Bijlage 5; Kengetallen

Weerstandsvermogen x € 1.000	stand 31-12-2022	stand 31-12-2023	
Algemene Reserve	470	500	2,4%
Resultaat boekjaar	53	0	
Bestemmingsreserves			
BR opleidingen Omgevingswet			
BR innovatie	46		
BR Provincietaken	92	92	
BR Bureau milieumetingen	191	153	
BR mba's	11		
totaal bestemmingsreserves	340	245	
Totaal	863	745	
Omzet	19.457	20.584	
- percentage omzet	4,4%	3,6%	

Financierings kengetallen	realisatie 2022	act. begr. 2023
Netto schuldquote	-1,9%	-1,6%
Netto schuldquote (verstrekte)	-1,9%	-1,6%
Solvabiliteit	12,9%	11,7%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%
Liquiditeit (current ratio)	123,2%	122,7%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Tariefopbouw in euro	realisatie 2022	init. begr. 2023	act. begr. 2023	benchmark 2023
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 67	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 15	€ 16	€ 18
Materieel				
- huisvesting & facilitair	€ 3	€ 4	€ 3	€ 9
- ict	€ 4	€ 4	€ 3	€ 4
- overige kosten	€ 3	€ 2	€ 6	€ 5
Overhead	€ 10	€ 10	€ 13	€ 18
Beleidsruimte *)	€ 1			€ 2
Totaal	€ 92	€ 92	€ 95	€ 95
Aantal productieve uren	1.412	1.400	1.374	1.374

* in 2022 betrof dit het batig saldo

Toelichting:

- Vanuit de CAO is bepaald dat het bovenwettelijk verlof tot drie dagen per fte kan stijgen, afhankelijk van oude regelingen over aanvullende verlof afspraken. Deze worden geharmoniseerd. Effect voor ODRA is dat het normatieve aantal productieve uren daalt tot 1374. Dit is gelijk aan de benchmark die ODRA hanteert, nl de "handleiding overheidstarieven".
- De verdeelsleutel wordt jaarlijks herijkt op de inwoner aantallen. Dat is in deze tabel opgenomen. Dit heeft (geringe) invloed op de verdeling van de kosten voor gezamenlijke diensten.